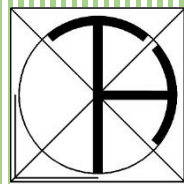

LÉBÉNY

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ - MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

TÉR-HÁLÓ

Lébény

Településfejlesztési Konceptió - Megalapozó vizsgálat
Véleményezési dokumentáció
TH-19-02-111

Felelős tervező: Németh Géza
TT-1 08/0065/2006

Munkatárs: Leitner Attila

Tóthné Szabó Ildikó
TT 08-0478

Közlekedéstervező: Bogár Zsolt
K1d-1/08-0014

Közműtervező: Horváth Ervin
TE-T 18-0033
TV-T 18-0033

Hírközlési tervező: Rác István
TK1 05-0480

Tájrendezési tervező: Szűcs Gábor
TK1 05-0480

Tartalomjegyzék

1	HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ.....	6
1.1	TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK	6
1.1.1	A település helye a településhálózatban.....	6
1.1.2	Térségi kapcsolatok.....	7
1.1.2.1	Tágabb térségi kapcsolatok	7
1.1.2.2	Szűkebb térségi kapcsolatok.....	7
1.1.2.3	A település szerepe az országos településhálózatban	9
1.1.2.4	A település szerepe a megyei és járási településhálózatban	10
1.2	A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA.....	13
1.2.1.1	Az Országos Területfejlesztési Konceptió Győr-Moson Sopron megyét érintő összefüggései	13
1.2.1.2	Megyei Területfejlesztési Konceptióhoz való kapcsolódás.....	15
1.2.1.3	Magyar Területfejlesztési Programhoz való kapcsolódás	17
1.2.1.4	Mosonmagyaróvári Térségi Társulás területfejlesztési koncepciója.....	18
1.3	A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA.....	19
1.3.1	Országos Területrendezési Terv	19
1.4	A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TEVEINEK-AZ ADOTT TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ, VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI	30
1.5	HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA	32
1.5.1	A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai	32
1.5.2	Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések	36
1.6	A TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA	36
1.6.1	A hatályban lévő településrendezési eszközök.....	41
1.6.2	A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult és meg nem valósult elemek	41
1.7	A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA	43
1.7.1	A társadalom összetétele.....	43
1.7.1.1	Demográfia	43
1.7.1.2	Képzettség	46
1.7.1.3	Foglalkoztatottság	48
1.7.1.4	Nemzetiségi összetétel	49
1.7.1.5	Települési identitást erősítő tényezők, történeti és kulturális adottságok.....	49
1.7.1.6	Társadalmi élet, szokások, hagyományok.....	52
1.7.1.7	Nemzetiségi kötődés, civil szerveződések	52
1.7.1.8	Vallás	53
1.8	A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA	54
1.8.1	Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy)	54
1.8.1.1	Oktatás	54
1.8.1.2	Egészségügyi ellátás.....	55
1.8.2	Esélyegyenlőség biztosítása.....	58
1.9	A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA.....	59
1.9.1	A település gazdasági súlya, szerepköre.....	59
1.9.2	A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	60
1.9.3	A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelése... 67	67
1.9.4	Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat).....	67
1.10	AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ-ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE	70
1.10.1	Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	70
1.10.2	Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége	70
1.10.3	Gazdaságfejlesztési tevékenység	71
1.10.4	Foglalkoztatáspolitikai.....	71
1.10.5	Lakás- és helyiséggazdálkodás.....	71
1.10.6	Intézményfenntartás	71
1.11	TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK	72
1.12	A TÁJ ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA	73

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

1.12.1	<i>Természeti adottságok</i>	73
1.12.1.1	Növényzet.....	73
1.12.1.2	Talaj.....	73
1.12.1.3	Éghajlat.....	73
1.12.1.4	Vízrajz.....	73
1.12.1.5	Természeti értékek.....	74
1.12.2	<i>Tájhasználat, tájszerkezet, tájtörténeti vizsgálat</i>	77
1.12.3	<i>Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek</i>	78
1.12.3.1	Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék	78
1.12.3.2	Ökológiai hálózat.....	79
1.12.3.3	Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....	79
1.13	ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA	81
1.13.1	<i>A települési zöldfelületi rendszer elemei</i>	81
1.13.2	<i>Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek</i>	81
1.13.3	<i>Zöldfelületi ellátottság értékelése</i>	82
1.14	AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA	83
1.14.1	<i>Területfelhasználás vizsgálata</i>	83
1.14.1.1	A település szerkezete, helyi sajátosságok vizsgálata.....	83
1.14.1.2	Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek.....	83
1.14.1.3	Konfliktussal terhelt terület.....	83
1.14.2	<i>A telekstruktúra vizsgálata</i>	83
1.14.2.1	Telekmorfológia és telekméret vizsgálat.....	83
1.14.2.2	Tulajdonjogi vizsgálat.....	86
1.14.3	<i>Önkormányzati kataszter</i>	86
1.14.4	<i>Az épületállomány</i>	86
1.14.5	<i>Az építmények vizsgálata</i>	88
1.14.5.1	Beépítési jellemzők (mód, mérték, sűrűség).....	88
1.14.5.2	Magasság, szintszám, tetőidom, alapterület.....	88
1.14.5.3	Településkarakter, helyi sajátosságok (utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok).....	89
1.14.5.4	Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület.....	89
1.14.5.5	Világörökségi és világörökségi várományos terület.....	91
1.14.5.6	Műemlék, műemlékegyüttes.....	91
1.14.5.7	Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet.....	91
1.14.5.8	Nemzeti emlékhely.....	91
1.14.5.9	Helyi védelem.....	92
1.14.5.10	Az épített környezet konfliktusai, problémái.....	92
1.15	KÖZLEKEDÉS	93
1.15.1	<i>Hálózatok és hálózati kapcsolatok</i>	93
1.15.1.1	Közúti közlekedés.....	93
1.15.1.2	Vasúti (kötőpályás) közlekedés.....	93
1.15.1.3	Közösségi közlekedés.....	94
1.15.1.4	Kerékpáros és gyalogos közlekedés.....	94
1.16	KÖZMŰVESÍTÉS	95
1.16.1	<i>Víziközművek</i>	96
1.16.2	<i>Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)</i>	97
1.16.3	<i>Szennyvízelvezetés</i>	98
1.16.4	<i>Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés</i>	98
1.16.5	<i>Energia</i>	99
1.16.5.1	Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamosenergia, közvilágítás, gázellátás, távhő ellátás és más ellátórendszerek).....	99
1.16.5.2	Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei.....	99
1.16.5.3	Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése.....	100
1.16.5.4	Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények).....	100
1.17	KÖRNYEZETVÉDELEM (ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS)	101
1.17.1	<i>Talaj</i>	101

1.17.2	<i>Felszíni és felszín alatti vizek .....</i>	<i>101</i>
1.17.3	<i>Levegőtisztaság és védelme .....</i>	<i>101</i>
1.17.4	<i>Zaj- és rezgésterhelés .....</i>	<i>102</i>
1.17.5	<i>Sugárzás védelem.....</i>	<i>102</i>
1.17.6	<i>Hulladékkezelés.....</i>	<i>102</i>
1.17.7	<i>Vizuális környezetterhelés.....</i>	<i>103</i>
1.17.8	<i>Árvízvédelem .....</i>	<i>103</i>
1.17.9	<i>Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák .....</i>	<i>103</i>
1.18	KATASZTRÓFAVÉDELEM (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK)	103
1.18.1	<i>Vízrajzi veszélyeztetettség.....</i>	<i>103</i>
1.18.2	<i>Ásványi nyersanyag lelőhely .....</i>	<i>104</i>
1.18.3	<i>Települési klíma.....</i>	<i>104</i>
2	HELYZETELEMZÉS AHOGYAN MA A LAKOSSÁG LÁTJA ÉS LÁTNI SZERETNÉ LÉBÉNYT	105
3	HELYZETELEMZŐ ÉS HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	106
3.1	A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE, A HELYZETLEMEZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE	106
3.1.1	A folyamatok értékelése	106
3.1.1.1	<i>A települési környezet .....</i>	<i>108</i>
3.1.1.2	<i>A gazdasági helyzet.....</i>	<i>108</i>
3.1.1.3	<i>Az infrastrukturális ellátottság.....</i>	<i>108</i>
3.1.1.4	<i>Az épített környezet .....</i>	<i>109</i>
3.1.1.5	<i>Településüzemeltetés .....</i>	<i>109</i>
3.1.1.6	<i>Természetvédelem .....</i>	<i>109</i>
3.1.2	<i>Swot analízis .....</i>	<i>110</i>
3.1.4	<i>Fejlesztési feladatok az értékelés alapján .....</i>	<i>112</i>
3.1.5	<i>A településfejlesztés és rendezés kapcsolata .....</i>	<i>112</i>

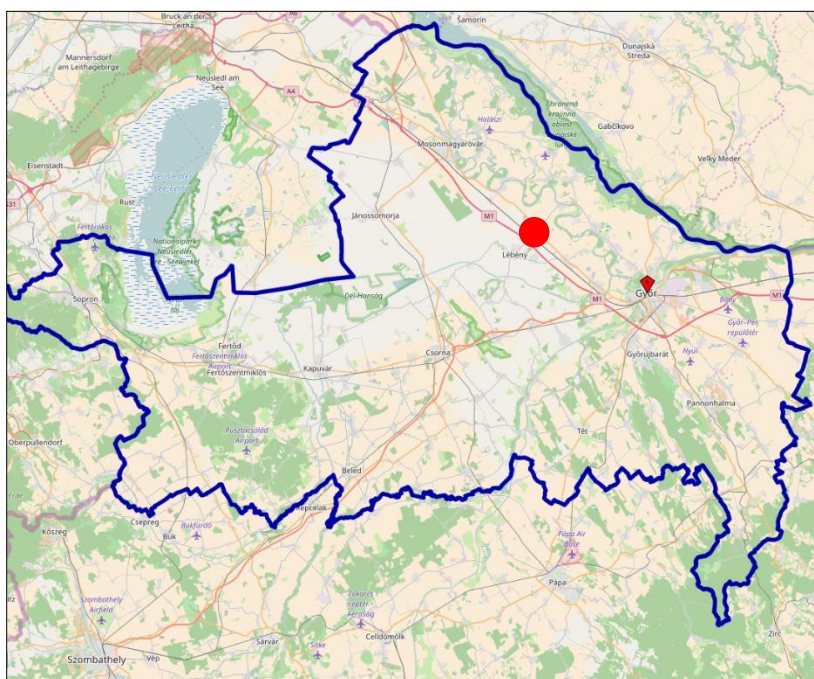
1 HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ

1.1 TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK

1.1.1 A település helye a településhálózatban

Lébény városa a Nyugat-Dunántúli régióban, Győr-Moson-Sopron megyében, a Hanság, a Rábaköz és a Mosoni-síkság határán fekszik, Győrtől (északnyugatra) 24 kilométerre, Mosonmagyaróvártól (délekeletre) 19 km-re, az 1-es út, az M1-es autópálya és a Budapest–Győr–Hegyeshalom–Rajka-vasútvonal mellett.

A településen áthalad a 8501 sz. Öttevény-Lébény összekötő út, a 8528 sz. Rábcakapi-Lébény összekötő út valamint a 8417 - Tét-Lébény összekötő út, melynek folytatása a 1402. sz. Lébény-Mecsér összekötő út Ez utóbbi útvonal és a lébényi autópálya csomópont fontos kapcsolatot biztosít a szigetközi települések számára az M1-es autópályával.

forrás: openstreetmap

A város területe 81,39 km².

A várost északról Kimle, Károlyháza települések, keletről Mosonszentmiklós település, délről Győrsövényház és Tárnokréti települések, Nyugatról pedig Jánossomorja és Újrónafő települések határolják.

Lébénytől a Győr-Moson-Sopron megyei megyeszékhely, Győr 24,1 kilométerre (M1 autópályán) (az 1. számú főutat használva 25,1 km) található. A környező kisebb és nagyobb városok közül Csorna 28 kilométerre, Kapuvár 46 kilométerre, Mosonmagyaróvár 22,5 kilométerre található.

Közúton Győr és Csorna 25 perc alatt, Mosonmagyaróvár 17 perc alatt elérhető.

A főváros Budapest 144 km-re fekszik a településtől mintegy 1 ó 28 perc óra alatt elérhető a településről.

A vasúti közlekedés tekintetében szintén kedvező helyzetben van a település, mert az ország 1-es számú vasúti fővonala (MÁV és GYSEV), a Budapest–Hegyeshalom–Rajka-vasútvonal mellett fekszik. A településnek Mosonszentmiklóssal közös vasútállomása van. A vonalon ütemes menetrend szerint óránként közlekednek elővárosi személyvonatok. Ugyancsak óránként

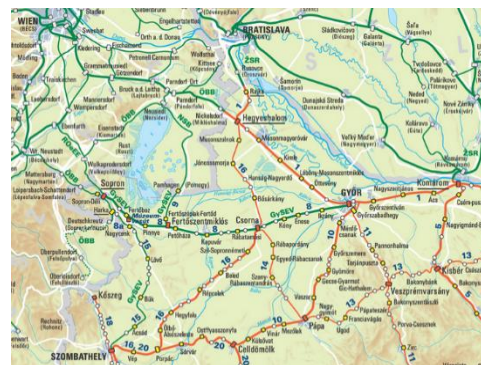
indulnak belföldi és a nemzetközi InterCity, EuroCity, EuroNight és Railjet járatok is, melyek győri vagy mosonmagyaróvári átszállással vehetők igénybe.

Budapest vasúton 2,0 óra, Győr 16 perc, Csorna 1 óra, Sopron 2 óra, Mosonmagyaróvár 11 perc, Pápa 1 óra 10 perc alatt elérhető.

A környező országok fővárosai közül Pozsony közúton 62 km-re fekszik, amely 44 perc alatt elérhető, Bécs 104 km-re van Lébénytől, amely így autóval 1 óra 10 perc alatt elérhető.

a térség közúthálózata

a térség vasúthálózata

Földrajzi helyzete szerint a város a Hanság, a Rábaköz és Mosoni-síkság határán fekszik, amely egy mély fekvésű, feltöltött, termékeny, öntéscsarnozom terület. A **csarnozom** talajok nagyon sérülékenyek a talajerózióra. Az emberi tevékenység, a tájrendezés felgyorsította ezt a folyamatot. A felszint széles laposok, réti-lápi agyaggal és tőzeggel borított mélyedések, továbbá kavics- és homokszigetek, az ún. gorondok tagolják. A területre a délkeleti irányú esés a jellemző. A reliefenergia kicsi, ezért völgyhálózat nem alakulhatott ki a területen. A kistáj éghajlata mérsékelt meleg, mérsékelt száraz, enyhe telű kiegyenlített éghajlatú, amely egyúttal Magyarország egyik legfelhősebb és legszelesebb része. Uralkodó szélirány: ÉNy-i.

1.1.2 Térségi kapcsolatok

1.1.2.1 Tágabb térségi kapcsolatok

Lébény a Nyugat-Dunántúli Régióban, Győr-Moson-Sopron megyében fekszik. A régió településszerkezete vegyes képet mutat, Győr-Moson-Sopron megyére a közép- és nagyvárosok fejlettsége, a kisvárosok relatív fejletlensége, illetve az aprófalvas településterületek kisebb kiterjedése jellemző.

A Nyugat-dunántúli régiót 657 település alkotja (2014), amelyből 30 városi jogállású (4,5%). A városi népesség aránya 2011-es népszámlálás idején Győr-Moson-Sopron megyében 59,47% volt, amely a nagyjából a vidéki átlaggal egyenlő arány. Azonban kismértékben növekszik ez a szám, mivel a régió nagyobb városai (Győr, Sopron, Mosonmagyaróvár) az utóbbi népszámlálási évtizedben növelték népességüket a bevándorlási pozitívum miatt, illetve 2013-ban a megye nagyközségei közül Lébény is városi címet kapott. A régió társadalmi-gazdasági életében, a lakossági szolgáltatások biztosításában meghatározó jelentősége van a megyékben központi szerepet betöltő nagyvárosoknak (Győr, Szombathely, Sopron, Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Mosonmagyaróvár)

1.1.2.2 Szűkebb térségi kapcsolatok

Győr-Moson-Sopron megye városhálózatában Kapuvár és Csorna képviseli a 10-ezres városok szintjét. A tízezer főnél kisebb népességű városokat, mint Lébény a szakirodalom

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

faluvárosoknak, vagy ceremoniális városoknak nevezi, amelyekben a városi funkcióik sok esetben szórványosak, hiányosak.

A településhálózatban a 10 ezres városok (Lébény estében nem csak Csorna, hanem Mosonmagyaróvár is -amely már középvárosnak minősül- !) azok, amelyek érdemi városi szolgáltatási kört (hivatali ügyintézés, egészségügyi ellátás stb.) és számos munkahelyet biztosítanak környéküknek, járásuk településeinek.

Napjaink új kisvárosai -mint Lébény is- nem központi tényezők mentén jöttek létre, hanem jellemzően a környezetükből társadalmi, és/vagy gazdasági és infrastrukturális elemek sűrűsödésével emelkedtek ki és az ott élőknek már városias életformát kínálnak, ezért nem kell, hogy megfeleljen a klasszikus város definíciójának.

Bár általánosságban elmondható, hogy -e városok saját települési infrastruktúrájának kiépítettsége elmarad a nagyobb városok színvonalától (az utak kiépítettsége falusias jelleget mutat, a városközpont kialakulóban van, nincs helyi tömegközlekedés), de fontos szerepük van a hirtelen megnőtt nagyvárosok tehermentesítésében és a környező falvak ellátásában.

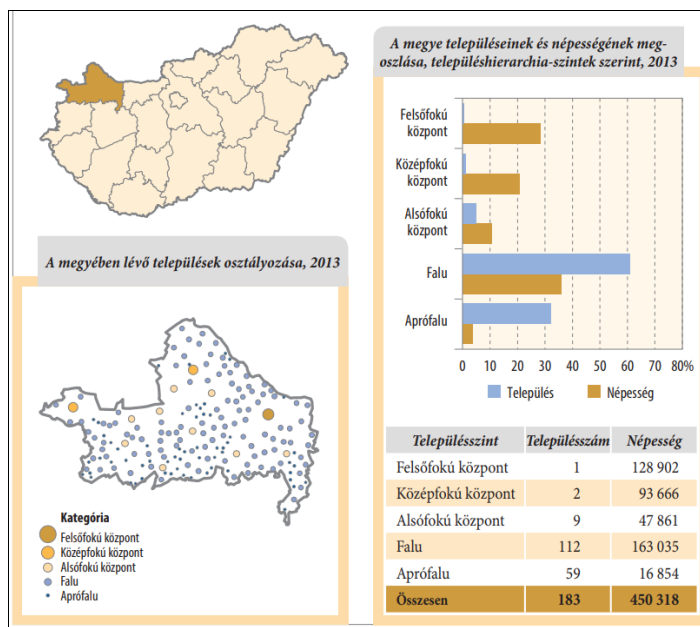
Lébényhez olyan pozitív képzetek társulnak, mint például az áttekinthető struktúrák, fejlődési potenciál, ideális lakóhely sztereotípiája.

Lébény esetében megállapítható, hogy környezetében mikrocentrum szerepkörrel rendelkezik.

Településhierarchiai besorolás alapján alsófokú központnak minősül.

A Központi Statisztikai Hivatal 2015-ben kiadott Magyarország településhálózata 2. tanulmány alapján a megye 9 városa tartozott ebbe a kategóriába. A megyében élők 10 %-a ilyen kisvárosokban él. Az ilyen szintű településeken is jellemző az elöregedés, a lakosságszám stagnálás mellett.

A településtől délre és délnyugatra több aprófalvas település található, amelyeknek a lakosságszáma 500 fő alatti. Az ilyen településeken a megye lakosságának csupán 3,7%-a él. Ezen településekre jellemző a lakosságszám folyamatos csökkenése és az elöregedés. A folyamat fékezését a munkahelyeket kínáló központi városok és alsófokú központok, mint Lébény és az ingázás feltételeinek javulását eredményező közösségi közlekedés-, és infrastruktúra - fejlesztések jelenthetik.

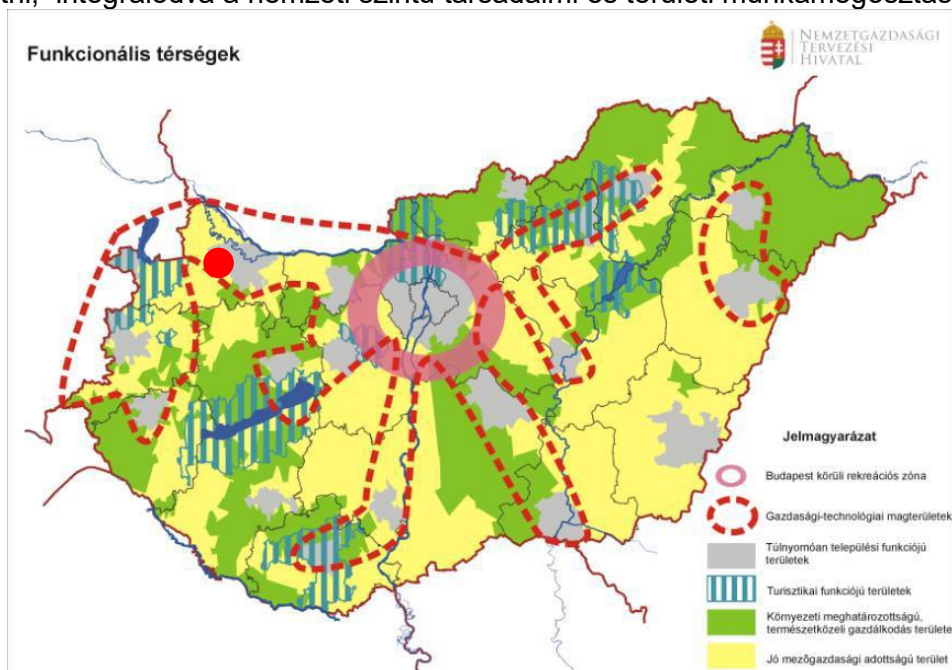
Forrás: KSH Magyarország településhálózata 2. (2015)

1.1.2.3 A település szerepe az országos településhálózatban

A Mosoni-síkság vidéke, s benne Lébény ún. belső perifériának számít, mégpedig egy olyan vidéken, amely egyébként a főváros után a legfejlettebb régiónak számít. Ez a belső periféria elnevezés negatívan hangzik, azonban itt arra utal, hogy a Rábaköz két markáns városa, Győr és Sopron vonzáskörzeteinek átfedésében, tágabban tekintve az egykori és jelenlegi megyeszékhelyek vonzáshatárainak érintkezési vonalában a Hanságtól Pápáig terjedő relatíve gyengébb fejlődési potenciálokkal rendelkező területhez tartozik. Ezt az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK; elfogadva az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozatával) dokumentum is megemlíti.

Az OFTK értelmében a városstratégiák célja a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózatok kialakulása, valamint a kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése. Mindezek szem előtt tartásával az OFTK olyan funkcionális térségeket határoz meg (1.1.-1. ábra), amelyek a jövőben egy-egy, nemzeti szinten is jelentős gazdasági, társadalmi vagy környezeti feladatot fognak ellátni, integrálódva a nemzeti szintű társadalmi és területi munkamegosztásba.

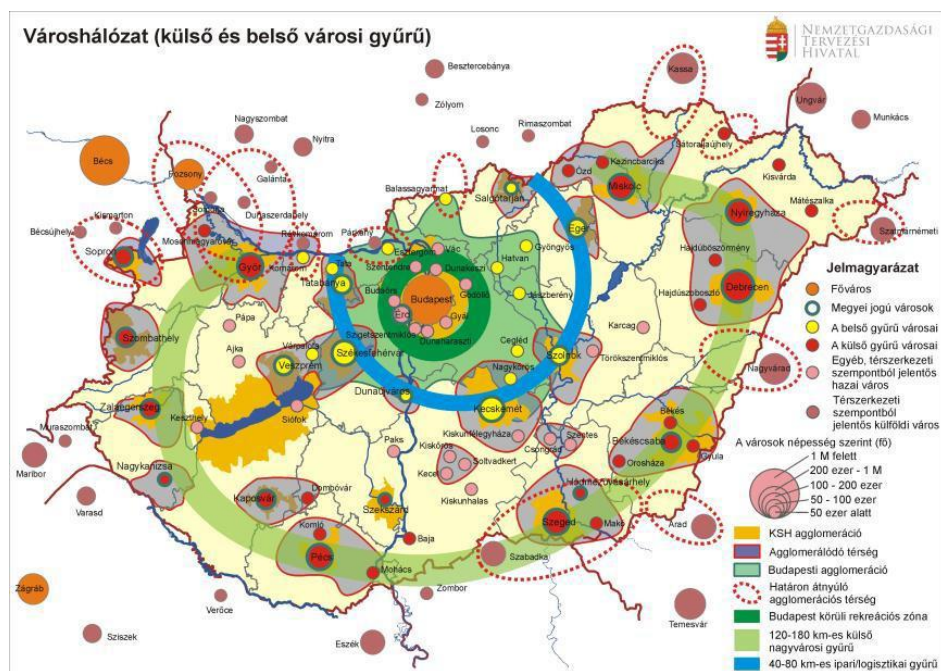

1.1.-1. ábra: Funkcionális térségek Magyarországon (OFTK, 109. o.)

A városok és térségeik az ország gazdasági növekedésében és területi fejlődésében is jelentős szerepet játszanak. A térségi szemlélet érdekében az OFTK kijelölte a növekedés elsődleges színtereit és hálózatait. Ezeket olyan városok alkotják, amelyek kiemelkedő telephelyi lehetőségeik, jelenlévő és potenciális befektetők, vállalataik, térségi beágyazódottságuk révén a növekedés dinamikus térségeiként jelennek meg a hazai településszerkezetben.

Az 1.1.-1. ábráról leolvasható, hogy Győr-Ménfőcsanak-Sopron megye a jó mezőgazdasági adottságú területek közé került besorolásra, emellett túlnyomóan települési funkciójú területekkel rendelkezik.

Lébény ott van az OFTK-ban gazdasági-technológiai magterület közepén, emellett pedig kiváló mezőgazdasági adottságú terület. Lébény és térsége jó mezőgazdasági adottságú terület, továbbá meglévő közlekedési összeköttetései arra predesztinálják, hogy egy intenzíven fejlődő gazdasági zóna egyre aktívabb részesévé váljon. A városnak országos jelentőségű funkciója nincs.

1.1.-2. ábra: Városhálózati struktúra Magyarországon (OFTK, 142. o.)

A fenti 1.1-2. ábra mutatja a városhálózati struktúrát hazánkban. Ez alapján megállapítható, hogy elhelyezkedését tekintve része a Győr Megyei Jogú Város körüli agglomerációnak. Jól tudott eddig kapcsolódni, az abban tetten érhető gazdasági, iparág-körzetbeli szinergiákhoz. Meg kell még említeni, hogy a település része kettő határon átnyúló agglomerációs térségnek is, mely potenciális fejlesztési forrásokat is magával hozott és még hozhat is.

1.1.2.4 A település szerepe a megyei és járási településhálózatban

Győr-Moson-Sopron megye földrajzi helyzete geopolitikai és gazdasági szempontok szerint egyaránt kimondottan kedvező, az ország legjobban pozícionált megyéjének tekinthető. A kelet-közép-európai térségfejlődést képviselő magterületekkel közvetlenül érintkezik, hiszen a Bécs-Brno-Pozsony-Győr innovációs magterület, amely kitart egészen Budapestig, új nagytérségi fejlődési zónának tekinthető. Ebben a nagytérségben Bécs – és napjainkra már Pozsony is – meghatározó, fejlődést generáló központnak tekintő. Az elmúlt években számos jele mutatkozott annak, hogy a két szomszédos ország fővárosa nem csak új típusú együttműködéseket épít ki, hanem együttesen kívánják a formálódó nagyvárosi régiójukat alakítani, amely egyértelműen kiterjed Győr-Moson-Sopron megyére és annak központjaira is. A megye közútjai (elsősorban az M1-es autópálya), vasútjai és a Duna révén kapcsolódik a nemzetközi közlekedési útvonalakhoz. A megyén haladnak keresztül a hazánkat (valamint Kelet-Európát és a Balkánt) Közép- és Nyugat-Európával összekötő útvonalak. A megyeszékhely kapcsolata a többi európai gazdasági központtal különösen kiemelkedő.

A megyét több térszerkezeti vonal osztja fel, melyek befolyásolják a településhálózat fejlődését:

1. a Budapest-Bécs innovációs tengely;
2. a Győr-(Fertő-mente) Sopron potenciális innovációs tengely;
3. a 85-ös úttól délre a megyehatár mentén húzódó sáv belső periféria jellegű.

A Budapest-Bécs nemzetközi közlekedési tengely megyei szakasza a Győr-Mosonmagyaróvár vonallal jellemezhető, mely a megye egyik legintenzívebben fejlődő része. Észak-nyugaton a

tengelyre - a megyei városok adottságai mellett - Bécs és Pozsony is jelentős hatást gyakorol. A megye a történelem során is Bécs, és főleg Pozsony vonzáskörzetéhez tartozott, és így Trianon után központ nélkül maradt, mely feladatot Győr csak részben tudott ellátni. Az integrációs folyamatok során tehát a két főváros hatása természetesen újra intenzívvé vált. E terület egységes jellemzője a gazdasági prosperitás és a vándorlási nyereség, amely kedvezően hat a településrendszer alakulására.

A megye a településméret eloszlása differenciált. A megyében kistelepülésszerű jellegű, 99 település 1.000 fő alatti és csak hét 5.000 feletti, 500 fő alatti település pedig 52 darab van és mindössze hatban laknak száznál kevesebben a megyében. A megye Csorna-Kapuvár vonalától északra eső részen a települések zöme 2000 fő feletti.

A települések közötti feladatmegosztásokat tekintve a helyzet a következőképpen alakul:

Városok

Győr hazánk egyik legnagyobb hagyományokkal rendelkező gazdasági központja, fejlődő turisztikai, kulturális, kereskedelmi, egyetemi és kutatási kapacitásokkal.

Sopron országos jelentőségű idegenforgalmi desztináció, továbbá kutatás-fejlesztési-innovációs központ és interregionális egyetemi centrum.

Mosonmagyaróvár viszonylag erős szolgáltató-igazgatási funkciókörrel bír, ipari és egészségturisztikai jelentősége szintén fejlődik. A három nagyváros teljes körűen ellátja a vizsgált funkciókat.

Hagyományos térségi vonzásterülettel a kisebb városok közül csak Csorna és Kapuvár bír. A kisebb városokban, mint Lébény a vonzáskörzet gyengébben érvényesül.

Lébény 2013-ban nyerte el a városi rangot, amely a szolgáltató szektor, az igazgatás, és más városi funkciók gyengése miatt funkcióhiányos központnak tekinthető. Ugyanakkor kedvező földrajzi-, infrastruktúrális-, gazdasági- és történeti tényezők pozitív együttállása révén kiemelkedett a környező települések közül, és ma már ideális lakóhelyet kínál a városias életformára vágyó meglévő és leendő lakóinak.

A funkció hiányok kiemelendő oka, hogy az öt nagy város a tágabb vonzáskörzetű funkciók tekintetében jól lefedi a megye nagyobb részét, továbbá ezen funkcióhiányos városok többsége a megyei jogú városok főbb kivezető útjai mentén található, így a nagyobb centrumok jól elérhetők.

A város- és várostérség fejlesztési prioritásai és szempontjai

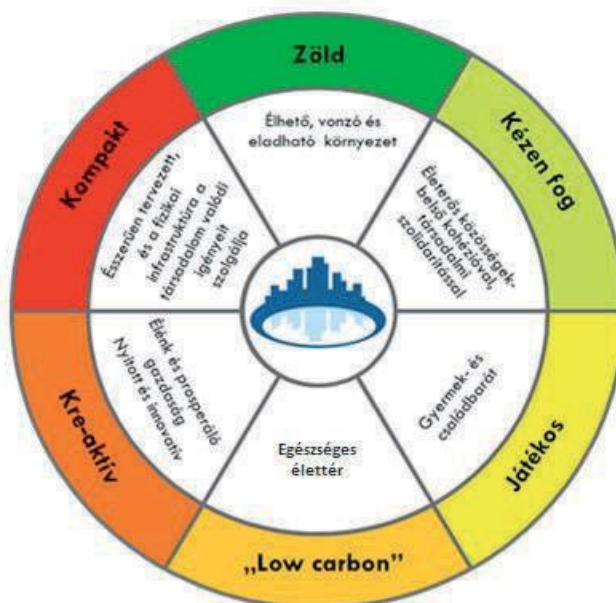
A városok és várostérségek fenntarthatósága és fenntartható fejlesztése a hosszú távú fejlődés alapvető feltétele, mivel a népesség/lakosság egyre inkább a városokban koncentrálódik.

Az ország fenntarthatóságának biztosításában játszott szerepük mellett a városok felelőssége óriási – jelentős gazdasági súlyukból adódóan – az ország gazdasági növekedésében és területi fejlődésében is. Várostérségeinknek kiemelkedően hozzá kell járulniuk az ország növekedéséhez, olyan országos jelentőségű célok eléréséhez, mint Magyarország versenyképes növekedési színhelyeinek biztosítása, a helyi és térségi gazdaságainak újjászervezése, energiafüggőségének csökkentése, klímavédelmi célkitűzéseink elérése, a foglalkoztatottság növelése, valamint a hazai társadalom egészségi állapotának javítása, továbbá a családok, illetve a helyi közösségek megerősítése.

Ennek érdekében az OTFK négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt, valamint 13 ágazati és területi specifikus célt fogalmaz meg.

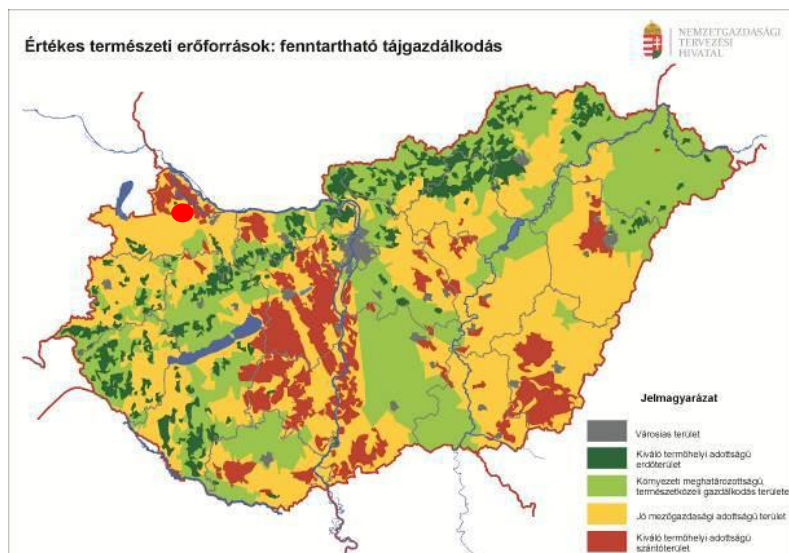
Az OTFK az alábbi, Lébény fejlesztésében is meghatározó területpolitikai irányokat és teendőket határoz meg:

- hálózati szemlélettel működő, valamint a települési adottságokat és lehetőségeket figyelembe vevő területi tervezési folyamat kialakítása
- városhálózati megközelítés, a térszerkezet funkcionális fejlesztése
- a város vidék, és a vonzáskörzet együttműködése, a kölcsönös előnyökön, együttműködéseken alapuló kapcsolatrendszer kialakítása
- hatékony és fenntarthatóan működő gazdasági térszerkezet megvalósítása az adott térség valós potenciáljainak, igényeinek és kitérési lehetőségeinek felismerésével
- periférikus térségek felzárkóztatása a helyi adottságaik figyelembe vételével
- határmenti együttműködések révén a szomszédos országok gazdasági, infrastrukturális rendszereihez való kapcsolódás, a határon belüli és túli lakosság közötti kapcsolatok ápolása
- hátrányos helyzetű társadalmi csoportok szociális, oktatási és lakhatási helyzetének javítása, fejlesztése
- kijelöli a sikeres város stratégiájának alapelemeit

A sikeres város stratégiájának alapelemei

Az Országos Területfejlesztési Konceptió, Lébény keleti területét kiváló termőhelyi adottságú szántó területbe sorolja.

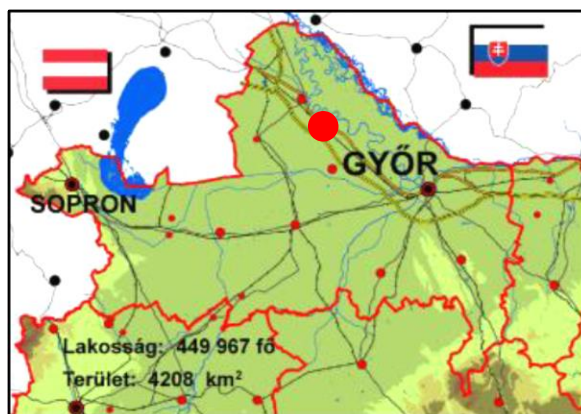
Az ország területének legnagyobb része jó mezőgazdasági adottságú terület, egyes térségek tájhasználatában és gazdaságában a mezőgazdaság meghatározó tényező. Ezeken a területeken e kedvező adottságok megőrzése érdekében az intenzív gazdálkodás és a környezeti meghatározottságú, extenzív termelés ideális egyensúlyát kell megtalálni, a mezőgazdaság tájfenntartó szerepének érvényesítésével, a környezeti adottságokhoz igazodó tájhasználatával és gazdálkodással.

1.2 A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

1.2.1.1 Az Országos Területfejlesztési Konceptió Győr-Moson-Sopron megyét érintő összefüggései

Pozicionálás

A megye az ország észak-nyugati felében található, földrajzi fekvése kedvező (Budapest-Pozsony-Bécs tengely). Forgalmas nemzetközi közlekedési folyosók szelik át. E korridorok, valamint a kapcsolódó multimodális logisztikai bázisok, kikötők és repülőterek fejlesztését indokolt felgyorsítani. Értékes és változatos a megye természeti öröksége, de a Szigetköz ökológiai problémája megoldatlan. Kiváló a termőtalaj, jelentős a termál-, a gyógy- és az ivóvízkincs. Társadalmát a bevándorlási többlet jellemzi, ám az öregedési index magas. Viszonylag kedvező a foglalkoztatottsági szint, igaz vannak hiányszakmák és magasabb munkanélküliségű térségek is. Az átlagosnál nagyobb a gazdaság (különösen a járműipar) fejlettsége és az egy főre jutó GDP. Magas a külföldi közvetlen tőkebefektetések aránya és exportrészesedése. A megye folyamatosan fejlődő gazdaságához is kapcsolódóan történtek egyetemi, tudás- és kutatóközpont, valamint a K+F fejlesztések. Déli és középső része a megye általános fejlettségéhez képest kifejezetten leszakadt, periféria jellegű. Turisztikai és kulturális

adottságai változatosak: folyók, tavak, fürdők, világörökségi helyszínek, műemlékek, múzeumok-kiállítások, gazdag rendezvény-kínálat.

Fejlesztési irányok

- A humán erőforrások diverzifikált fejlesztése: az innovatív, jól képzett emberi erőforrások gyarapítása; erős identitástudattal és közösségekkel; a jól működő egészségügyi és szociális ellátórendszer fejlesztése.
- A gazdaság szerkezetének és feltételeinek javítása: helyi gazdaságfejlesztés, helyi innovációk támogatása; kkv-k fejlesztése; turizmusfejlesztés, a mezőgazdasági termelés feltételeinek javítása, az élelmiszerfeldolgozó-ipar újraélesztése, a táji, környezeti szempontok figyelembevételével.
- A megyén áthaladó TEN-T közlekedési korridorok (közutak, vasutak, Duna), valamint ezek csomópontjai (logisztikai központok, kikötők) és a kapcsolódó hálózat fejlesztése.
- A környezet minőségének javítása: környezet- és hulladékgazdálkodási program, természetvédelmi program; alternatív energiaforrások hasznosítási programja.
- A települések és térségek adottságainak hasznosítása, infrastruktúrájuk fejlesztése.
- A multi- és interregionális kapcsolatok erősítése: szorosabb együttműködés a nagyvárosi terekben (Bécs- Pozsony-Győr); a megye- és országhatáron átnyúló együttműködések fokozása; az európai területi együttműködési csoportosulások (ETT-k) kiterjesztése.
- Győr és Sopron (a határon átnyúló agglomerációjú centrumok), valamint Mosonmagyaróvár gazdasági, kulturális, oktatási, egészségügyi, szolgáltató és innovációs központi szerepének erősítése.
- A többi város térség- és gazdaságszervező erejének növelése, vidékfejlesztési szerepkörének fejlesztése.
- A megye periférikus térségeinek felzárkóztatása.

A fejlesztési célok mellett a koncepció specifikus célokat is meg fogalmaz, melyek közül Lébényt a „Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme” és a „Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése” specifikus cél érintheti. Ezek céljai a természeti erőforrásokkal való takarékos és hatékony gazdálkodás így a fenntartható energia- és hulladékgazdálkodás, a zöldgazdaság-fejlesztés, a stratégiai természeti erőforrások (a víz, a talaj, az ásványkincsek) fenntartható használata, a biodiverzitás megőrzése, a természeti értékek védelme, a környezetminőség javítása, és a környezetbiztonság erősítése a környezettudatosság erősítése valamint – a Nemzeti Vidékstratégiával összhangban – a vidéki térségek táji és közösségi értékeire, természeti erőforrásaira, táji, kulturális, valamint épített örökségeire és értékeire alapozott fejlesztése.

A nemzeti prioritásokhoz kapcsolódó tématerületek Lébényt érintő céljai

A gyermekvállalás ösztönzése, a népesedési kihívások kezelése

A családra alapozva megállítható a magyar népesség csökkenése, elérhető a népesedési fordulat, amelyhez a gyermekvállalást ösztönző munkarend és atipikus foglalkoztatási formák bevezetésére, a családbarát települések, intézmények és szolgáltatások, a gyermeknevelési közszolgáltatások, bölcsődék, óvodák, iskolák, napközis családbarát újjászervezésére van szükség.

Életképes vidék, bővülő agrár- és élelmiszer-gazdaság, halászat

Az agrár- és élelmiszergazdaság fejlesztése kiemelt jelentőségű, amelynek további megerősítése mind a helyi gazdaság, mind az exportcélú termelés és feldolgozás tekintetében fontos.

Energia-hatékonyság, fenntartható erőforrás-gazdálkodás, klíma- és környezetvédelem

Meghatározó fejlesztéspolitikai területet képez gazdaságfejlesztési és környezeti szempontból, ezért kiemelten kell kezelni:

- az energiahatékonyság javítását,
- a megújuló energiaforrások súlyának növelését,
- a természeti erőforrások mennyiségét és minőségét megőrző fenntartható erőforrás-használatot,
- a környezet- és tájgazdálkodás, kiemelten a vízgazdálkodás szerepét,
- a klímaváltozással kapcsolatos, és az ebben érintett térségek felkészülését,
- a környezet minőségét megőrző és javító környezetvédelmi beavatkozásokat

Területi integráció, területfejlesztés, városfejlesztés

Központi fejlesztési és területfejlesztési feladat a magyarországi kiegyenlített térségi fejlődés feltételeinek megteremtése. Fontos a város-vidék kapcsolatok erősítése, a településszerkezeti és térségi sajátosságokhoz igazodó fejlesztések, programok megvalósítása, integrált térségi és helyi fejlesztési programok megvalósítása, a vidéki térségek fejlesztésével összhangban és szinergiában történő városhálózati- és városfejlesztés.

A koncepció megyéket tárgyaló fejezetének Lébényre vonatkoztatható megállapításai: Kiváló termőtalaj, jelentős termál-, és az ivóvízkincs. Turisztikai és kulturális adottságai változatosak: műemlékek, kiállítások, rendezvények.

1.2.1.2 Megyei Területfejlesztési Konceptióhoz való kapcsolódás

Győr-Moson-Sopron megye Területfejlesztési Konceptióban a megye fejlődő, funkcióiban egyre gyarapodó, sokszínű képet mutat, amely

- fejlett nagyvárosi terekből,
- problémákkal küszködő, de megújításra képes, feltörekvő kisvárosokból
- és sajnos leszakadó, periférikus térségekből áll.

A jól működő területeket erősítő és a felmerült problémára választ adó koncepcióban az alábbi átfogó célok (2030) kerültek meghatározásra:

1. A gazdaságszerkezet folyamatos megújítását szolgáló humán erőforrás fejlesztés;
2. A településhálózat és infrastrukturális rendszerek adottságainak bővítése a környezeti állapotok megóvásával;
3. A megye belső kohéziójának és interregionális kapcsolatainak erősítése.

Az átfogó célok megvalósításához 6 stratégiai fejlesztési célterület és 7 horizontális cél került meghatározásra.

A 2030-ra vonatkozó jövőkép tekintetében kiemelt prioritású a demográfiai folyamatokra történő koncentráció, a műszaki infrastruktúra erősítése, az agrárium, a turizmus és az energiagazdálkodás fejlesztése, valamint az infokommunikációs társadalom helyzete.

A koncepció a statisztikai adatokra támaszkodva két területen jelentős változást állapít meg a mosonmagyaróvári kistérség tekintetében:

- nőtt a kistérségben élők száma

- a járás demográfiai viszonyai – elsősorban korszerkezete és népességmegtartó képessége – a legkedvezőbb. A kistérségeket vizsgálva 2010-ben a 60 év felettiek aránya a Mosonmagyaróvári kistérségben a legalacsonyabb (20,4%). A mosonmagyaróvári kistérségben élők létszáma 3,2%-kal nőtt.

A koncepcióban az OFTK-val összhangban megfogalmazott fejlesztési irányok közül az alábbiak érinthetik Lébényt:

- A humán erőforrások fejlesztése: a munkaerő piaci és képzési háttér folyamatos erősítése, szakképzési háttér további fejlesztése, egyetemi központ, felsőoktatási háttér erősítése a munkaerő igényeknek megfelelő képzési struktúrával annak érdekében, hogy innovatív és képzett polgárai legyenek a megyének, erős identitástudattal és közösségekkel. Jól működő egészségügyi és szociális ellátórendszer kiépítése és fenntartása; a győri nagytérségi ellátó kórház minőségi térségi szerepének erősítése.
- A gazdaság szerkezetének és feltételeinek javítása: munkahely-teremtés, munkahely megőrzés, KKV-k fejlesztése, helyi gazdaságfejlesztés, helyi innovációk támogatása; a járműipar és beszállítói, a kutatás fejlesztéssel összekapcsolva a megye gazdaságának kiemelt területe; a gazdaságfejlesztésben a gazdasági térség megvalósításához szoros együttműködést kell teremteni mind a belföldi, mind a Dunától északra fekvő szomszédos megyékkel.
- Turizmusfejlesztés: A turisztikai feltételeinek folyamatos javítása, összehangolt fejlesztések megvalósítása, a szálláshelyek mennyiségi és minőségi fejlesztése, a kulturális turizmus komplex rendszerének kialakítása, a világörökség-várományos területek esetében a fenntartható fejlődés megalapozása, a kultúrtáji jelleg, a tájból-régióból fakadó művelési, gazdálkodási, építési tevékenységek, fejlesztések biztosítása.
- A mezőgazdasági termelés feltételeinek javítása, élelmiszerfeldolgozó-ipar újra élesztése: A helyi agrár- és élelmiszergazdaság fejlesztése, a belföldi piac minőségi élelmiszerekkel történő ellátása, az export a bécsi és a pozsonyi élelmiszerpiacon való megjelenés

A megyei koncepcióban az is megállapításra került, hogy: „A megye gazdaságfejlődésének napjainkban tapasztalható akadályozó tényezője a belső közlekedési, szállítási kapcsolatok elavultsága, a jelenlegi közlekedési rendszerek nem képesek követni a gazdasági fejlődést és az igényeket. Szükségszerű, hogy 2030-ig a megye belső közlekedési és szállítási kapcsolatai teljesen megújulásra kerüljenek.” Lébény olyan szerencsés helyzetben van a megyén belül, hogy ezen közlekedési kapcsolatok erősen fejlettek és felfejlődtek.

A megye közlekedési kapcsolatainak javítása érdekében a Baross Gábor programban foglalmazták meg és tűzték ki a célokat, melynek segítségével a megye kohéziója erősödhet.

Tervezett programok és intézkedések a közúti közlekedésben (különös tekintettel Lébényre):

Országos főutak (tengelyek):

- M86 autópálya kiépítése, tekintettel a teherforgalomra (Szombathely-Csorna) (megvalósult!)
- M15 2x2 sávos kiépítés, mint az M86 –észak-déli tengely folytatása (kivitelezés alatt!)

Mellékutak, belterületi utak fejlesztése:

- fontos fejlesztési terület a rossz műszaki állapotú mellékúthálózat felújítása, karbantartása (gondolva a kerékpáros és gyalogos közlekedésre is),
- országhatár közeli utak, határkapcsolatok kiépítése

1.2.1.3 Megyei Területfejlesztési Programhoz való kapcsolódás

A megye jövőképeben a 2030-ig tartó időszakig azt kívánja elérni, hogy az országos, sőt közép-európai dimenzióban is számottevő gazdaságát megerősítse, annak domináns szektorait (járműipar, gépipar, élelmiszeripar, turizmus) fejleszteni tudja, ezen ágazatokhoz folyamatosan kiépüljenek és megújuljanak a beszállítói közép- és kisvállalkozások, amelyek magas hozzáadott értékű, innovációban egyre teljesebb termék és szolgáltatás skálát tudjanak előállítani, s ezzel a megye versenyképessége növekedjék.

A jövőkép meghatározó eleme, hogy folytatódjék a nagyvárosok (Győr, Sopron, Mosonmagyaróvár) térségszervező funkcióinak megújítása, s ezzel a települési agglomerációk teljesebb kiépülése.

Szintén meghatározó feladat a kisvárosok határozottabb funkcióalakítása, azok gazdasági bázisainak megerősítése, a vidékükkel való jobb kapcsolatok sokoldalúbb megteremtése.

A Megyei Területfejlesztési Program megállapítás szerint a megye területén a kisebb városokban a szolgáltató szektor, az igazgatás és más városi funkciók is viszonylag gyengék. Lébény is funkcióhiányos központnak tekinthető.

A Megyei Területfejlesztési program Lébényt érintő jövőképe

2030-ig tartó időszak egyik meghatározó feladata a kisvárosok határozottabb funkcióalakítása, azok gazdasági bázisainak erősítése, a vidékükkel való jobb kapcsolatok sokoldalúbb megteremtése, a helyi termelési bázisok támogatása, azok korszerűsítése, a meglévő értékek megóvása és azok fokozott bekapcsolása az országos és országhatáron túli hálózatokba, ezáltal segíthetve a megye vidéki térségeinek felzárkózását.

A Megyei Területfejlesztési program Lébényt érintő átfogó céljai

A megye gazdasági szerkezete folyamatosan fejlődik, annak szűk keresztmetszete a munkaerő-állomány mennyisége és minősége. Alapvető célja a megye gazdasági bázisa fejlesztésének, hogy biztosított legyen a humánerőforrás ellátottság. Ennek feltételeit kell a jövőben kedvezően alakítani, a meglévő intézményi keretek, képzési rendszerek fejlesztésével, de egyben az itt élők életkörülményeinek javításával is.

A megye településhálózatának szerkezete a jövőben nem változik, annak szerkezete kialakult, de elmaradás tapasztalható annak felszereltsége, ellátottsága és a gazdasági potenciál között. Ugyanakkor számolni kell azzal, hogy a megyei környezeti adottságok kedvezőek, így azok állapotának megtartása, megóvása, minőségének fejlesztése kívánatos.

A fejlesztés célja, hogy a jövő szempontjából alapvető egyensúly megteremtése, elemeinek és rendszeralkotóinak összehangolása.

Szervesen kapcsolódik az előzőhöz a harmadik átfogó cél. A megye belső kohéziója, így a települések közötti kapcsolatok megteremtése, a kapcsolatok alakításával (közlekedés), az életkörülmények javításával (gazdasági bázis, település környezet), az értékek megóvásával (környezeti potenciál). Az ország határ menti együttműködések további fejlesztése kívánatos, a megjelenő új jelenségekre való reagálással, azok feltételeinek kiépítésével.

A Területfejlesztési program a Mosonmagyaróvári járást „Dinamikus határ térség” brand-del látta el, és fő fejlesztési irányynak a két főváros vonzásában önálló arculatú térségként jelöli meg, melyhez az alábbi lépések társulnak:

1. Gazdasági bázis innovatív környezet élénkítése
  - Ipari termelés adottságainak javítása, beszállítói kapcsolatok fejlesztése
  - Egészségturizmus klaszter orientált fejlesztése
  - Mezőgazdaság és az élelmiszeripar termelési bázisainak fejlesztése

2. A térség adottságaira épülő turisztikai kínálat javítása
  - Vizi, öko- és kulturális turisztikai desztinációk egységes kínálatba szervezése
3. A térségi szintű tömegközlekedés feltételeinek megteremtése
4. Az egyre intenzívebb szuburbanizációs folyamatok kedvezőtlen hatásainak mérséklése a térség településeiben.

A Területfejlesztési Program Lébényt érintő prioritásai az alábbiak:

Térségi és helyi közszolgáltatási infrastruktúra fejlesztés

- Körzetközponti funkciók fejlesztése
- Üresen álló önkormányzati épületek funkciókeresése

A helyi identitás növelése – az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése, közösségfejlesztést és társadalmi befogadás támogatása

- Kulturális és természeti értékek megóvása, IKSZT közösségfejlesztési programok

1.2.1.4 Mosonmagyaróvári Térségi Társulás területfejlesztési koncepciója

A 2006-ban készült dokumentum alapos és pontos helyzetfeltáráson alapul, amely az alábbi „Jövőképet” vetíti előre:

A kistérség a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóság biztosításával az észak-déli irányú fejlesztési tengely gazdasági-innovációs területévé válik, logisztikai decentrumaiban és tőkeerős vállalkozásaiban szakképzett helyi munkaerő dolgozik, amelynek életminőségéhez a kiépült egészségügyi és szociális hálózat, valamint a természet tudatos és átgondolt védelme járul hozzá. Ez az ökológiai kincs válik a közeli és távolabbi térségek rekreációs zónájává.

Specifikus célok

1. A térségben élők életminőségének javítása, az életszínvonal növelése a foglalkoztatottság szint emelésén és a megújulásra kész helyi közösségeken keresztül.
2. A helyi természeti erőforrások sokrétű hasznosítása a biológiai sokféleség megőrzésével, az agrárkörnyezetvédelem és a vidékfejlesztés elemeire alapozva.
3. A természeti és épített örökségen alapuló turisztikai potenciál növelése
4. Kistérségen belüli társadalmi-gazdasági kohézió kialakítása.
5. Helyi innovatív gazdaság megerősítése, a térség gazdasági pozíciójának, versenyképességének erősítése.
6. A települések lakhatóságát és bemutathatóságát szolgáló fejlesztések megvalósítása

A kitűzött specifikus célok elérését középtávú stratégiai programok (prioritások) segítik. A stratégiai programok rövid távú operatív programokon (intézkedések) keresztül valósulnak meg. Az egyes prioritások természetszerűleg összefüggnek egymással, esetenként átfedéseket is tartalmaznak. Egymást erősítő szerepük kétségtelen, hiszen pl. a turizmus szektor szerepének növelése a kistérségben elképzelhetetlen a természeti és épített környezet átgondolt fejlesztése, a kisvállalkozások megerősödése nélkül. A fejlesztések közösen, egymást támogatva, erősítve érhetnek el kistérség egészére vonatkozó szinergia-hatást.

- **Prioritások**
  - Humán erőforrás fejlesztése
  - Gazdaságfejlesztés
  - A turizmus szektor szerepének növelése
  - Épített és természeti környezet átgondolt fejlesztése
  - Térségi kohézió erősítése

- A térségi prioritások közül több ma is releváns Lébényre:
  - A turisztikai termékek összetevőinek fejlesztése
    - Egyedi kínálatú, ágazati szolgáltató központok kialakítása
    - A települési önkormányzatok versenyképességének növelése
    - Minőségi szálláshelyek kínálatának kialakítása
  - Az ökoturizmus fejlesztése
    - Tanösvények kialakítása
    - Gyalogos túraútvonalak kijelölése
  - A kulturális és örökségturizmus fejlesztése
    - Műemlékek felújítása, megőrzése
    - Vallási emlékhelyek, zarándokhelyek ismertségének erősítése
    - Tematikus utak létrehozása a kistérségekben

1.3 A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

1.3.1 Országos Területrendezési Terv

A területrendezési tervek a területfejlesztés társadalmi, gazdasági céljaival összehangolt, hierarchikusan egymásra épülő, műszaki és ökológiai szempontok alapján elkészített tervek, amelyeknek alapvető funkciója a térségi szerkezet meghatározása, és a térségi területhasználat szabályozása.

A területrendezési tervek között legjelentősebb az Országos Területrendezési Terv (OTrT.), amely a léptéknek megfelelő mélységben az ország egészére határozza meg a területhasználatra és az infrastruktúra térbeli rendjére vonatkozó jövőképet és az annak elérését szolgáló szabályokat.

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Törvény) célja, hogy az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére.

A Törvény Második Részben foglalt Országos Területrendezési Terv (a továbbiakban: OTrT.) területi hatálya kiterjed az ország teljes közigazgatási területére, amelynek rendelkezéseit alkalmazni kell a megyei területrendezési terv, a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a településrendezési eszközök és a településképi rendelet készítése és elfogadása során.

Az OTrT. az Ország Szerkezeti Tervét, valamint az Országos Övezeti Tervet és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában.

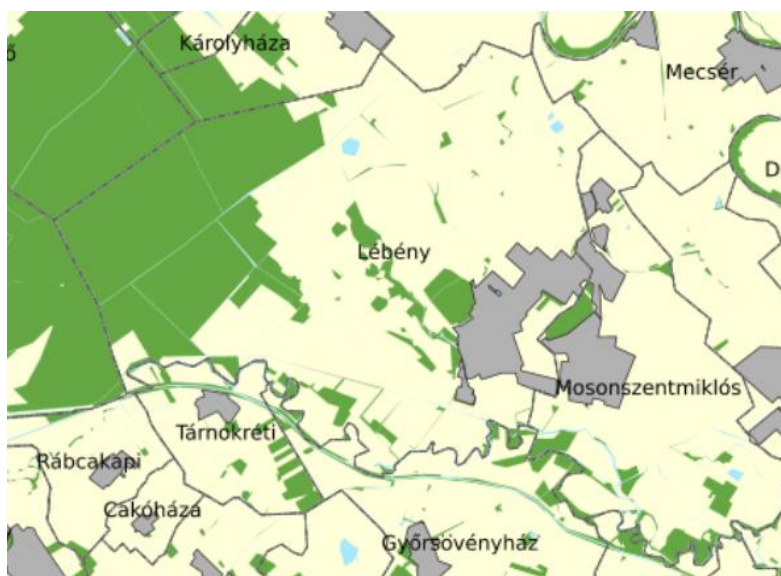

Kivonat az Országos Területrendezési Tervből

A települést érintő Országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények:

Országos területfelhasználási kategóriák:

- a) erdőgazdálkodási térség,
- b) mezőgazdasági térség,
- c) vízgazdálkodási térség,
- d) települési térség.

A település közigazgatási területe mind a 4 (**erdőgazdálkodási térség, mezőgazdasági térség, vízgazdálkodási, települési térség**) OTRT. által meghatározott országos területfelhasználási kategóriával érintett.

A megyei területfelhasználási kategóriák a következők:

- területi korlát nélkül ábrázolt térségek:
  - erdőgazdálkodási térség,
  - mezőgazdasági térség,
  - vízgazdálkodási térség,
  - települési térség,
- legalább 5 ha nagyságú sajátos területfelhasználású térség.

Az országos területfelhasználási kategóriák területén belül a megyei területfelhasználási kategóriák területének kijelölése során:

- az erdőgazdálkodási térség területének legalább 95%-át erdőgazdálkodási térség kategóriába;
- a mezőgazdasági térség területének legalább 95%-át mezőgazdasági térség kategóriába;
- a települési térség területének legalább 90%-át települési térségbe kell sorolni.
- a vízgazdálkodási térség területét vízgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani.

A megyei területfelhasználási kategóriák területén belül a települési területfelhasználási egységek kijelölése során:

- az erdőgazdálkodási térségben a települési területfelhasználási egységeket a térséget lefedő erdők övezetére és az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok szerint kell kijelölni, és legalább 75%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni;
- a mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át elsődlegesen a mezőgazdasági terület települési területfelhasználási egységbe kell sorolni, a fennmaradó rész természetközeli terület vagy különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület területfelhasználási egységbe sorolható;
- a vízgazdálkodási térség területét - e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével - vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, továbbá különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani;
- a települési térség területén bármely települési területfelhasználási egység kijelölhető;
- a sajátos területfelhasználású térség területét a terület tervezett felhasználásának megfelelően honvédelmi, különleges, közlekedési, erdő-, gazdasági vagy intézményterület települési területfelhasználási egységbe kell sorolni.

Az országos műszaki infrastruktúra-hálózatok és a műszaki infrastruktúra egyedi építményeinek Lébényt érintő térbeli rendje:**Országos jelentőségű közlekedési hálózatok és egyedi építmények**

- Gyorsforgalmi út (M1)
- Főút (1 sz. főút)
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (1 sz. Budapest-Hegyeshalom–Rajka vasútvonal)
- Tervezett: nagy sebességű vasútvonal

Országos jelentőségű energetikai hálózatok és egyedi építmények

- 400 kV-os átviteli hálózat távvezetékkeleme
- 220 kV-os átviteli hálózat távvezetékkeleme
- Tervezett: Földgázszállító vezeték

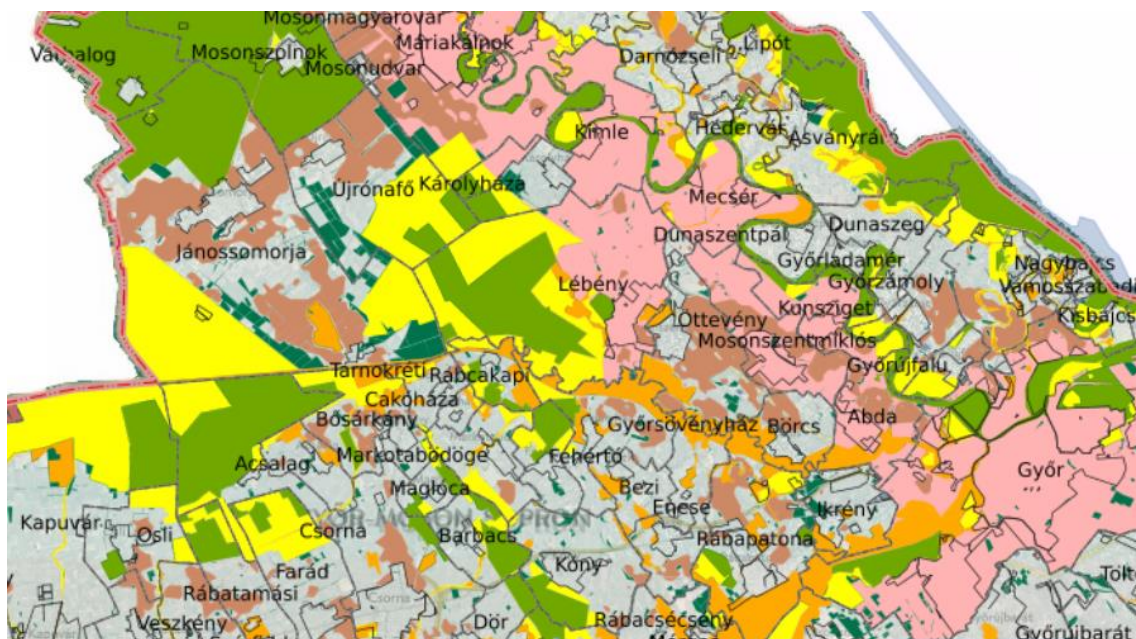

- Termékvezeték

Országos jelentőségű vízi létesítmények

- Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal (Rábca)

Országos Övezeti Terv (részlet)

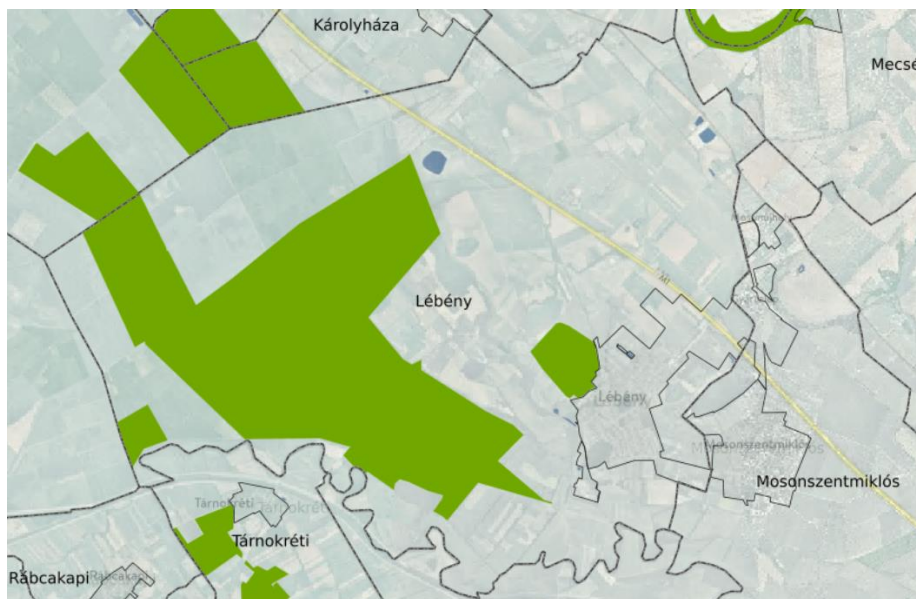
Övezetei az alábbiak lehetnek:

1. ökológiai hálózat magterületének övezete,
2. ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete,
3. ökológiai hálózat puffterületének övezete,
4. kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete,
5. jó termőhelyi adottságú szántók övezete,
6. erdők övezete,
7. erdőtelepítésre javasolt terület övezete,
8. tájképvédelmi terület övezete,
9. világörökségi és világörökségi várományos területek övezete,
10. vízminőség-védelmi terület övezete,
11. nagyvízi meder övezete,
12. VTT-tározók övezete,
13. honvédelmi és katonai célú terület övezete.

Lébény közigazgatási területét az alábbi övezetek érintik:

Országos ökológiai hálózat magterületének övezete

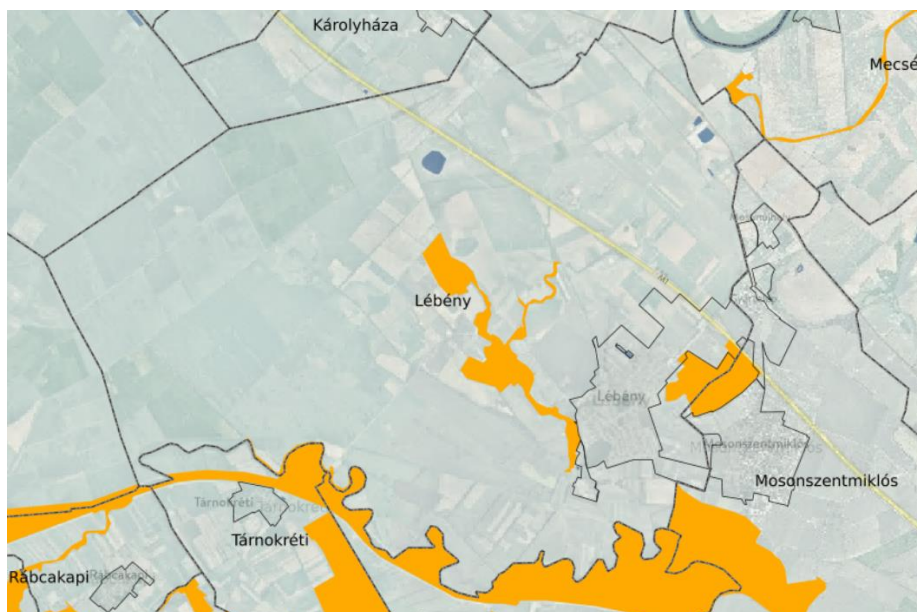

Az országos ökológiai hálózat magterületének övezetben csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

Az ökológiai hálózat magterületének övezetében:

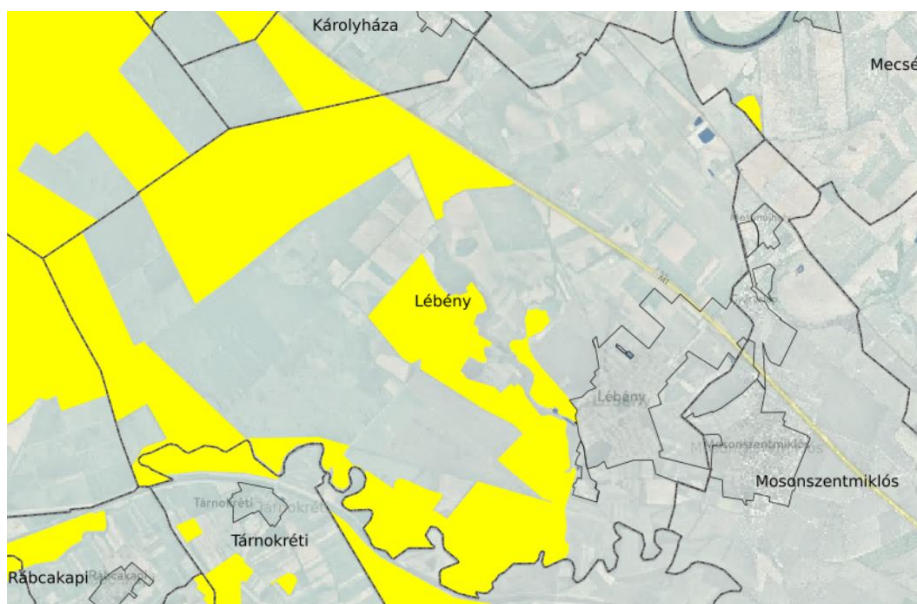
- új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, csak kivételes esetben,
- a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhető ki és helyezhető el,
- bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető,
- az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.

Országos ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

Az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

Az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében:

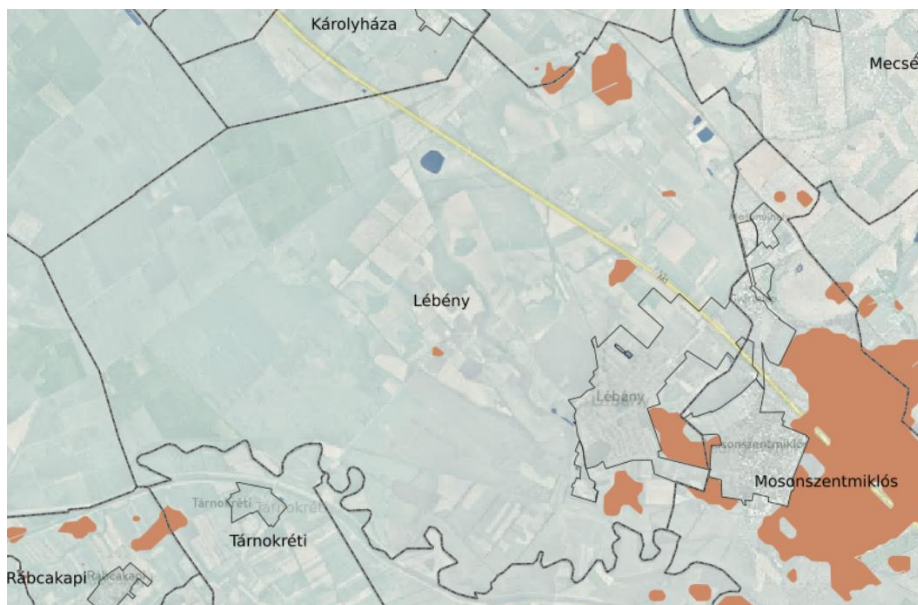
- új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, csak kivételes esetben,
- a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, továbbá az erőművek az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el,
- bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

Országos ökológiai hálózat puffterületének övezete

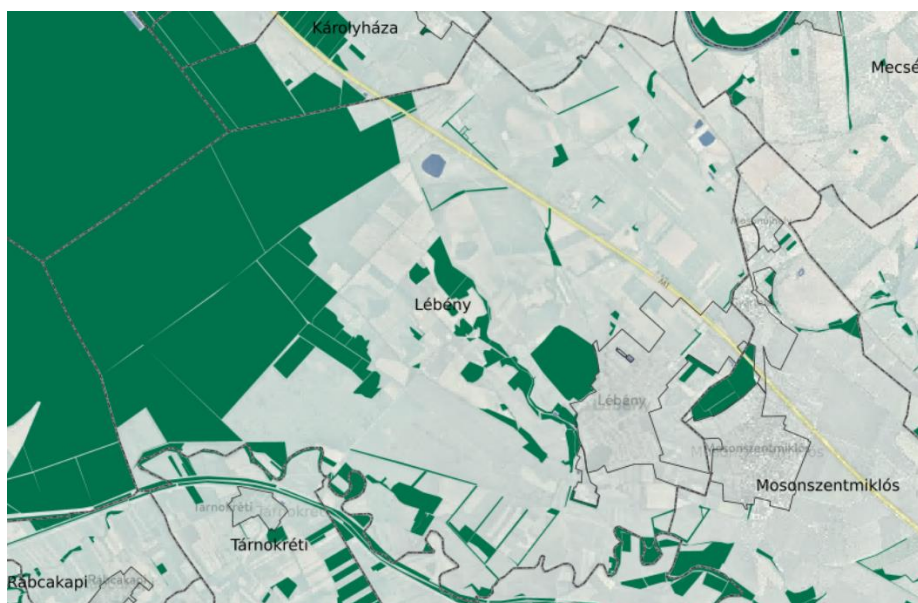
Az országos ökológiai hálózat puffterületének övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete, ökológiai folyosója és puffterülete övezetek természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

Az országos ökológiai hálózat puffterületének övezetében övezetében:

- új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, csak kivételes esetben,
- a településszerkezeti terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti.
- bányászati tevékenység folytatása bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben célkitermelőhely nem létesíthető.

Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezet övezetében új beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki és az új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

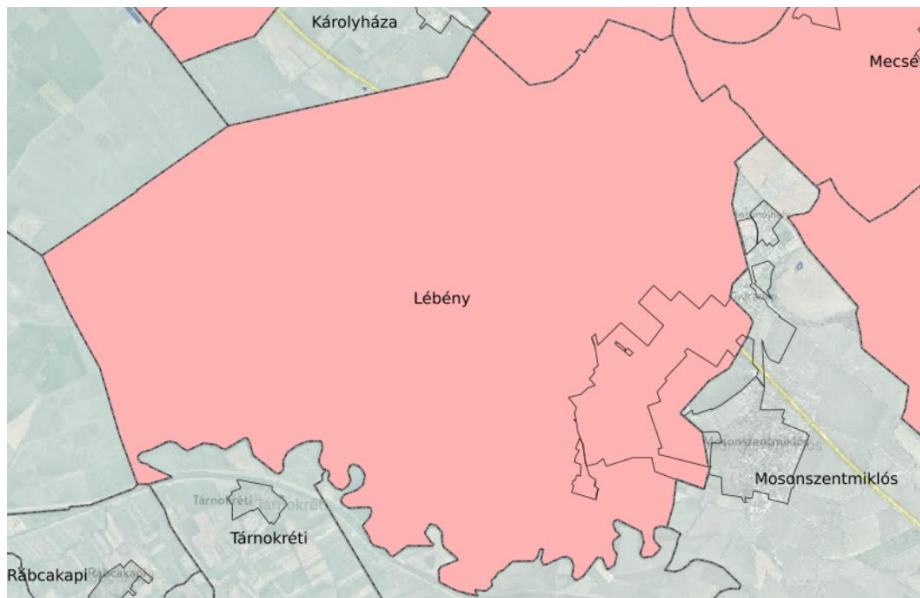
Erdők övezete

Az *erdők övezetébe* tartozó területeket az adott településnek a településrendezési eszközében legalább 95%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni.

Az övezetben külfejtéses művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.

Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete

A világörökségi és világörökségi várományos területek övezetét a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.

A lehatárolt világörökségi és világörökségi várományos terület övezetén:

- a területfelhasználás módjának és mértékének összhangban kell lennie a világörökségről szóló törvényben, valamint a világörökségi kezelési tervben meghatározott célokkal,
- új külfejtéses művelésű bányatelek, célkitermelőhely nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek területe horizontálisan nem bővíthető; a felszíni tájsebeket rendezni kell,
- a közlekedési, vízgazdálkodási és hírközlő infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a kulturális és természeti örökség értékeinek sérelme nélkül, területi egységüket megőrizve, látványuk érvényesülését elősegítve és a világörökségi kezelési tervnek megfelelően kell elhelyezni.

Győr-Moson-Sopron Megye Területrendezési Terve

Térségi szerkezeti terv részlet
Kivonat Győr-Moson-Sopron Megye Területrendezési Tervéből

Győr-Moson-Sopron Megye Területrendezési Terve (MTrT) 2010-ben került legutoljára felülvizsgálatra. 2019. március 16-tól hatályba lépett az új OTrT. A megyei terv és az OTrT összhangba hozataláig az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatokat és egyedi építményeket valamint az OTrT által újonnan létrehozott, ill. módosított övezeteket az országos terv előírásai szerint kell figyelembe venni, továbbá azokat a megyei övezeteket, amelyeket a megyei területrendezési terv megállapít, azonban a Törvény nem állapít meg, a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál már nem kell alkalmazni.

A megyei övezetek lehatárolásánál a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény XVI. fejezet átmeneti rendelkezései értelmében ezért, az érvényes megyei tervben szereplő települést érintő megyei övezetek közül a következőket nem vettük figyelembe:

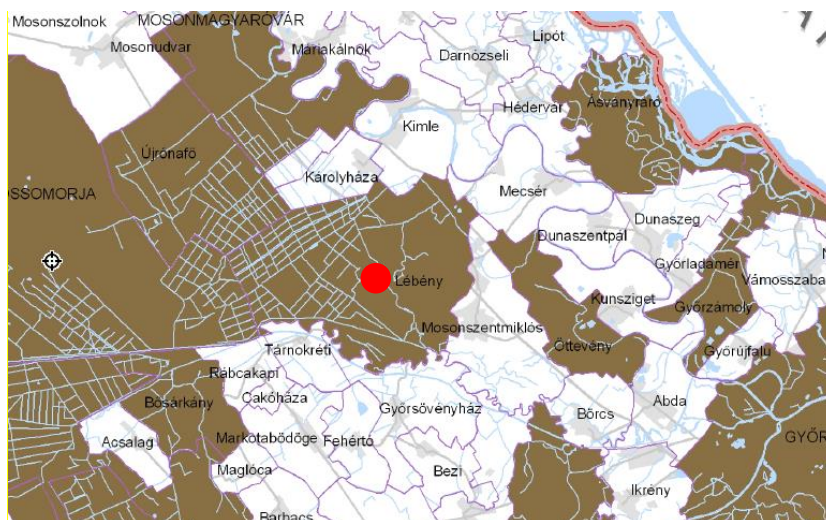
- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete
- Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
- Együtt tervezhető térségek övezete
- Magterület, Ökológiai folyosó, Pufferterület övezete
- Erdőtelepítésre alkalmas terület övezete
- Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete
- Világörökség és világörökségvárományos terület övezete
- Történeti települési terület övezete
- Nagyvízi meder övezet
- Szélerózióknak kitett terület övezete

Annak ellenére, hogy a MTrT nem követte az OTrT változását, Lébény esetében fenn áll az a kedvező helyzet, hogy a megyei terv **erdőgazdálkodási, mezőgazdasági, vízgazdálkodási**

térségbe sorolja a teljes külterületet valamint **hagyományos vidéki települési térségbe** sorolja a beépített/beépítésre szánt településrészeket.

Az MTrT által -országos terv változásait figyelembe véve- **meghatározott övezetek közül a település területét az alábbiak érintik:**

Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete
/OTrT-ben ásványi nyersanyagvagon övezete/

Megyei területrendezési tervben megállapított övezet, amelyben a megállapított bányatelekkel lefedett, valamint bányatelekkel le nem fedett, az állam kizárólagos tulajdonát képező, az állami ásványi nyersanyag és geotermikus energiavagyon nyilvántartás szerint nyilvántartott ásványi nyersanyagvagon területei találhatók.

Rendszeres belvízjárta terület
/OTrT-ben rendszeresen belvízjárta terület övezete/

Megyei területrendezési tervben megállapított övezet, amelybe a síkvidéki vagy enyhé lejtésviszonyokkal rendelkező területek azon mélyebb részei tartoznak, ahol a helyi csapadék

egy része átmeneti vízfelesleg formájában, nagyobb mennyiségben és gyakorisággal összegyűlik.

A település közlekedési kapcsolata, elérhetősége regionális szinten is kiváló.

A közúthálózatot tekintve meghatározó az M1-es autópálya áthaladó forgalma és az autópálya Lébényi lehajtója, ezért a település három ország fővárosa irányából is könnyen megközelíthető. A település Budapest-Hegyeshalom közötti 1. számú főútvonalon is megközelíthető.

A vasúthálózat a várostól távolabb esik, de a Budapest–Hegyeshalom–Rajka-vasútvonal áthalad a település közigazgatási területén. Mosonszentmiklóssal közös vasútállomással rendelkezik. Kereskedelmi repülőtérre fejleszthető repülőterek, nyilvános és nem nyilvános polgári célú repülőterek nem találhatóak a településen, ezek építése a távoli tervekben sem szerepel, részben a győri repülőtér megléte okán.

Az országos kerékpáros törzshálózathoz Lébény nem csatlakozott, de a térségi kerékpárúthálózat tagja a Fertőd-Agyagosszergény-Vitnyéd-Kapuvár-Osli-Acsalag-Bősárkány-Rábcakapi-Lébény- Öttevény-Abda-Győr és a Kapuvár-Babót-Farád- Csorna-Barbacs-Lébény-Mecsér-Ásványráró vonalon.

A villamosenergia –átviteli és elosztóhálózati távvezeték elemei közül Lébényt az átvitelt befolyásoló 400kV-os és 220 kV-os hálózat távvezeték eleme és a 120 kV-os elosztóhálózat érinti.

Nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítóvezeték áthalad a városon.

Veszélyeshulladék- ártalmatlanító és térségi hulladéklerakó hely nem található a településen.

1.4 A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TEVEINEK- AZ ADOTT TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ, VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

Lébény közigazgatási területe viszonylag nagyszámú (9 db) településsel határos. Ezen települések: Újrónafő, Károlyháza, Kimle, Mecsér, Mosonszentmiklós, Györsövényház, Tárnokréti, Rábcakapi és végezetül a Jánossomorja.

Az egyes települések településszerkezeti tervét a szerint vizsgáltuk, hogy Lébény város településfejlesztési elképzeléseire hatással vannak-e ill. hatással lehetnek-e.

Vannak-e olyan meglévő vagy tervezett nagyobb léptékű (lakóterületi, gazdasági, mezőgazdasági, ipari, közlekedési, közművi, egyéb infrastrukturális) fejlesztési elképzelések, amelyek befolyással bírhatnak Lébényre.

Továbbá vizsgáltuk, hogy Lébény közvetlen környezetében vannak-e olyan térségi területfelhasználási kategóriák, ill. térségi övezetek, amelyek Lébény közigazgatási területét ugyan nem érintik, de azzal közvetlenül határosak.

Lébény–Györsövényház és Lébény–Kimle közigazgatási határa találkozásánál általános mezőgazdasági területek határosak általános mezőgazdasági területekkel. Befolyásoló hatásuk a lébényi fejlesztési elképzelésekre, Lébény területhasználatára nincs.

Lébény–Tárnokréti és Lébény–Rábcakapi határán a Holt Rábca holtág és a vizet kísérő galéria erdők, védett és gazdasági erdőterületekkel határosak, befolyásoló hatásuk a lébényi fejlesztési elképzelésekre elhanyagolható. A Holt Rábca és környezete része a Natura 2000 terület ökológiai folyosó övezetének. Befolyásoló hatásuk a lébényi fejlesztési elképzelésekre, Lébény területhasználatára nincs.

Lébény–Jánossomorja közigazgatási határa mentén Natura 2000 terület ökológiai hálózat pufferterületébe tartozó általános mezőgazdasági és véderdő terület és Natura 2000 tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek határosak a lébényi Natura 2000

terület ökológiai folyosó övezetébe tartozó, a FHNP fokozottan védett terület határa övezetbe tartozó általános mezőgazdasági területtel, Natura 2000 terület védett természeti terület határa övezetű és Natura 2000 terület ökológiai folyosó övezetébe tartozó erdőterületekkel. Befolyásoló hatásuk a lébényi fejlesztési elképzelésekre, Lébény területhasználatára nincs.

Lébény-Újrónafő közigazgatási határa mentén erdő területek határosak erdő területekkel. A terület a Natura 2000 terület védett természeti terület határa övezettel és és FHNP fokozottan védett terület övezettel érintett. Befolyásoló hatásuk a lébényi fejlesztési elképzelésekre Lébény területhasználatára nincs.

Lébény-Károlyháza közigazgatási határa mentén általános mezőgazdasági terület és erdőterület határos általános mezőgazdasági területtel és erdőterülettel. Az általános mezőgazdasági terület és a lébényi erdőterület egy része Natura 2000 terület ökológiai folyosó övezete által, a erdőterület többi területe Natura 2000 terület védett természeti terület határa övezettel érintett. Befolyásoló hatásuk a lébényi fejlesztési elképzelésekre, Lébény területhasználatára nincs.

Lébény-Kimle közigazgatási határa mentén általános mezőgazdasági terület és erdőterület határos általános mezőgazdasági területtel és erdőterülettel.

Kimle Lébényhez közeli részén tervezett ipari gazdasági terület került kijelölésre, amely még nem valósult meg, de a lébényi fejlesztési elképzelésekre nincs és nem is lesz befolyásoló hatása.

Lébény-Mosonszentmiklós településrész közigazgatási határa mentén jelentős szakaszon általános mezőgazdasági területek és gazdasági erdő területek határosak egymással.

Lébény és Mosonszentmiklós meglévő és tervezett beépítésre szánt területekkel is kapcsolódik egymáshoz.

A Mosonszentmiklós 8501 számú országos közút mentén Lébény irányába tervezett lakóterület fejlesztési területe és egy kisebb meglévő kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület közel esik Lébény határához, egy termálkút terület pedig közvetlenül határos kertészeti területtel.

A Mosonszentmiklós-Gyártelep településrész lakó területe, kereskedelmi szolgáltató gazdasági területe, ipari gazdasági területe lébényi oldalon általános mezőgazdasági területekkel és tervezett kereskedelmi szolgáltató gazdasági területtel határos. A gyártelepi lakóterülettől ÉK-re kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület kialakítása tervezett, amely még nem valósult meg, így Lébényre e területfejlesztési elképzelés jelenleg semmilyen hatást nem gyakorol. Mosonszentmiklós Mosonúj helyi településrész lakó területe, tervezett lakóterület fejlesztése és általános mezőgazdasági területe Lébény általános mezőgazdasági területével határos.

Egymáshoz átnyúló védőtávolság egyik településrész tekintetében sincs az érvényes szerkezeti terveken.

Ezen területek fejlődése, fejlesztése Lébény fejlesztési elképzelésekre hatást gyakorolhat hiszen a szomszéd település működtetése, fejlesztése biztos, hogy nem elszigetelten valósul meg. Ezt látszik alátámasztani a Mosonszentmiklós-Gyártelep terület DNY-i közigazgatási határ mentén a 8417 számú és 8504. számú országos közutak közötti átkötő út tervezete is, melynek célja, hogy a meglévő és majdani gazdasági vállalkozások közvetlenül, lakóterületek érintése nélkül el tudják érni a lébényi autópálya csomópontot. Az átkötő út megvalósulása Gyártelep településrész gazdasági fejlődésére pozitív hatással lehet, amely a térségben letelepedni szándékozó vállalkozásoknak a jelenleginél jobb alternatívát jelenthet.

Lébény-Mecsér településrész közigazgatási határa mentén jelentős részen általános mezőgazdasági terület és vízgazdálkodási terület határos a lébényi általános mezőgazdasági és vízgazdálkodási területtel. Befolyásoló hatása a lébényi fejlesztési elképzelésekre, Lébény területhasználatára nincs.

Általánosságban megállapítható, hogy a szomszédos települések szerkezeti tervei -a Mosonszetréti szerkezeti terv kivételével- nem tartalmaznak olyan lakóterületi, gazdasági, mezőgazdasági, ipari, közlekedési, közművi vagy más egyéb infrastrukturális fejlesztési elképzeléseket, amelyek befolyással lehetnek Lébény fejlesztési elképzeléseire.

Lébény területe a térségi területfelhasználási kategóriák, ill. térségi övezetek tekintetében érintett szinte valamennyi, fejlesztési elképzelést, területfelhasználást befolyásoló övezettel (kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete, kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete, térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete, magterület, pufferterület és ökológiai folyosó, erdőtelepítésre alkalmas terület övezete, rendszeresen belvízjárta terület, szélrózsa kitért terület övezete, világörökség és világörökség várományos terület övezete, térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezete, szélrózsa elhelyezéséhez további vizsgálatra ajánlott terület övezete) és korlátozó területfelhasználási előírással.

1.5 HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA

1.5.1 A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai

Lébény Nagyközség Képviselő Testület 46/1998(XII.3.) számú határozatával elfogadott település fejlesztési koncepciójának fő fejlesztési céljai nem módosultak.

Lébény településfejlesztési koncepcióját **46/1998(XII.3.)** számú határozatával fogadta el Lébény Nagyközség Képviselő Testület, amely akkor még a nagyközségre készült.

Sajnos a koncepció nem fellelhető az Önkormányzatnál, ezért annak tartalmával kapcsolatban információnk nincs.

„A településfejlesztési koncepció:

„A településrendezési tervet megalapozó, az önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal jóváhagyandó dokumentum, amely a következő 10-15 évre kijelöli a település fejlődési irányát.

A településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott településfejlesztési irányok a tervezők által elvégzett vizsgálatokra alapozva, valamint a település lakosságának igényeinek figyelembe vételével kerültek meghatározásra.

A településfejlesztési koncepció fő célja a fejlesztési irányok, feladatok kijelölésével felállítani egy olyan követelmény rendszert, amelyet a község tényleges fejlesztési, rendezési tevékenységénél figyelembe kell venni azért, hogy a település minél jobban tudja kihasználni a forrásait.”

A 2009 évi felülvizsgálat megállapításai, elhatározásai

2009-ben az Lébény Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete elkészítette a 2001-ben elkészült 8/2001. (X.26.) ök. rendelettel elfogadott és többször módosított településrendezési tervének felülvizsgálatát.

A felülvizsgálat során készült egy új településszerkezeti terv, egy új szabályozási terv és egy új egységes helyi építési szabályzat, amely a nagyközség valós, és realizálható településrendezési céljainak háttérét biztosítja napjainkban is.

A felülvizsgálatban rögzítésre került, hogy a korábban a Lébény Nagyközség Képviselő Testület 46/1998(XII.3.) számú határozatával elfogadott település fejlesztési koncepció fő fejlesztési céljai nem módosultak.

A terv készítése során figyelembevételre kerültek az alábbi előzmények:

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

- Lébény Nagyközség Rendezési Terve 2001.
- Lébény Nagyközség Rendezési Tervmódosítása (Ipari park) 2002.
- Lébény Nagyközség Rendezési Tervmódosítása (Ipari park) 2005.
- Lébény Nagyközség Rendezési Tervmódosítása (Szélerőművek) 2007.
- Győr-Moson-Sopron Megye Területrendezési Terve
- Országos Területrendezési Terv (2003. Évi XXVI. törvény)
- Magyarország nyugati határmenti régiójának komplex területfejlesztési koncepciója 1998.
- Győr-Moson-Sopron Megye Mellékút hálózatfejlesztési Program 2001.
- Megyei Környezetvédelmi Program
- Megyei Turizmus Fejlesztési Program

A felülvizsgálat során olyan rendezési terv készítése és jövőkép felvázolása volt a célkitűzés, mely a község szerves fejlődését biztosíthatja az elkövetkezendő 10-15 évben.

Fentiek alapján Lébény Nagyközség képviselőtestülete a településrendezési tervi felülvizsgálatot az alábbi szempontrendszer hangsúlyozásával kívánta elkészíttetni:

- gazdasági területfejlesztési lehetőségek biztosítása
- a volt kertészet területén egy új realizálható területhasználat meghatározása
- lakóterületi fejlesztési lehetőségek biztosítása
- egyértelmű jogalkalmazás biztosítása
- a szabályozási vonalak, és szabályozási szélességek felülvizsgálata
- a tartalék területek felülvizsgálata
- az építési helyek rendszerének átgondolása
- a település közlekedéshálózatának felülvizsgálata
- egyes közlekedési csomópontok átalakítása
- a HÉSZ teljes körű felülvizsgálata
- a rendezési terv megfeleltetése az eltelt időben módosult, megváltozott törvényeknek, jogszabályoknak, rendeleteknek

Helyi egyedi védett értékek

Megnevezés	Hrsz
Evangélikus templom	1507
Evangélikus temető	1867
Katolikus temető és kápolna	1215
Szent Antal kápolna és kálvária	316
lakóházak	
Bartók B. u. 1.	855
Bartók B. u. 3.	856
Kun u. 19.	797
Kun. u. 30.	825
Damjanich u. 14.	490
Damjanich u. 24.	491
Damjanich u. 26.	
középületek	
Civil centrum(korábbi faluház, régebben óvoda)	1533
Jelenlegi COOP bolt (szállodának épült a XX. század elején)	1206
Nagyiskola	1510
Régi mozi épület a Damjanich utcában	1425/2

Volt magtár, ma üzlet épület a Fő úton	1530
Falumúzeumnak kialakítandó nádas ház a temető mellett	1214
Tűzoltószertár	355/1

Helyi területi védett terület A település utcaszerkezete és a kialakult telekstruktúrája védendő a városközponti területen a Vt jelű övezetben.

Helyi védett köztéri alkotások

Az I-II. világháborús emlékművek

Szent István szobor

Trianoni emlékmű

A 48-49-es emlékmű

Pozsonyi csata emlékműve

1956-os Pesti srác szobra

Nepomuki Szent János szobor

Mária oszlop (kertészet)

Szent Flórián szobrok

„Fehér kép”

Útmenti feszületek (Bormászi úti, Regner-, Harnisch-, Susovits-, Wandraschek-, Varga kereszt)

Barátföldpusztai Szentháromság szoborcsoport

Erzsébet királyné oszlop

Szent Erzsébet szobor

Milleniumi kettőskereszt

Millecentenárium emlékoszlop

2009 évi SWOT analízis

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Előnyös fekvés • Környezeti adottságok • Pozitív vándorlási adatok • Kiépített infrastruktúra • Gazdasági szereplők mutatói • Pozitív vándorlási különbözet • Ipari park 	<ul style="list-style-type: none"> • A természetes szaporodási jellemzők • A lakosság munkalehetőségei • Az ingázók nagy aránya • Belterületi utak rossz minősége
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Győr gazdasági fejlődésének kihasználása • Helyi ipari park további bővítése • A szuburbanizáció további terjedése • Iparterületek beépítése • Természeti környezet • Meglévő termál kutak 	<ul style="list-style-type: none"> • A helyi gazdaság nem növekszik • A mezőgazdaság tovább erősödő válsága • Az esetlegesen letelepülni szándékozó vállalkozások a jobb gazdasági területkínálattal rendelkező telephelyeket választják • A városi üzemek bezárásával nőhet a munkanélküliség.

A 2009 évi felülvizsgálatban meghatározott jövőkép

A felülvizsgálat során cél volt olyan a település fejlődésének irányát középtávon mutató jövőkép felvázolása, mely Lébény szerves fejlődését biztosíthatja az elkövetkezendő 10-15 évben.

A település területére vonatkozó fejlesztési elképzelések:

- gazdasági területfejlesztési lehetőségek biztosítása
- a volt kertészet területén egy új realizálható területhasználat meghatározása
- lakóterületi fejlesztési lehetőségek biztosítása
- egyértelmű jogalkalmazás biztosítása
- a szabályozási vonalak, és szabályozási szélességek felülvizsgálata
- a tartalék területek felülvizsgálata
- az építési helyek rendszerének átgondolása
- a település közlekedéshálózatának felülvizsgálata
- egyes közlekedési csomópontok átalakítása
- a HÉSZ teljes körű felülvizsgálata
- a rendezési terv megfeleltetése az eltelt időben módosult, megváltozott törvényeknek, jogszabályoknak, rendeleteknek

A településszerkezet tervezett alakítása: a település területét különböző településszerkezeti egységekbe kell sorolni.

Az alábbi területek belterületbe vonása tervezett: 071/1-8 hrsz-ú, a 075 hrsz-ú, 0583/1- 0583/10 hrsz-ú földterületek egy része, 0583/17 hrsz-ú és 0583/29 hrsz-ú terület egy része, valamint a 0585/13 hrsz-ú földterület összesen 19,7 ha területtel.

1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Jelenleg nincsenek érvényben levő településfejlesztési és településrendezési szerződések, azonban a jövőben javasoljuk bevonni a településrendezés eszközei közé.

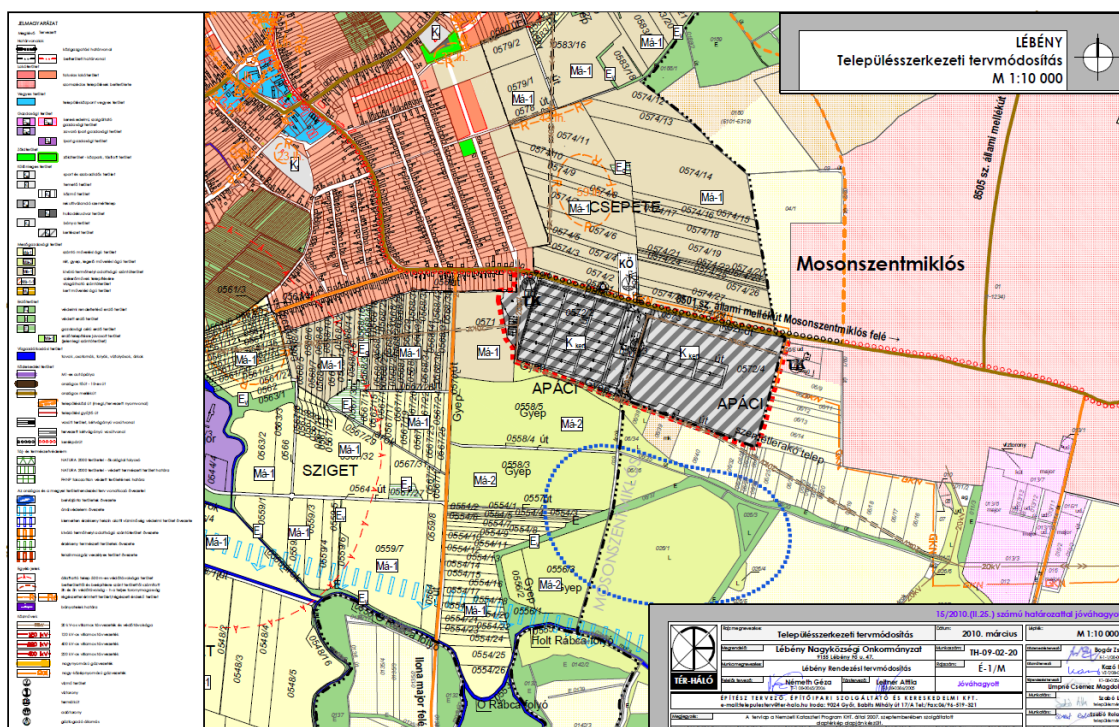
1.6 A TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA

Lébény Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestület 2007. december 17-i ülésén úgy döntött, hogy elkészítteti a község 2001-ben elkészült (8/2001.(X.26.) ök. rendelettel elfogadott, és többször módosított településrendezési tervének felülvizsgálatát.

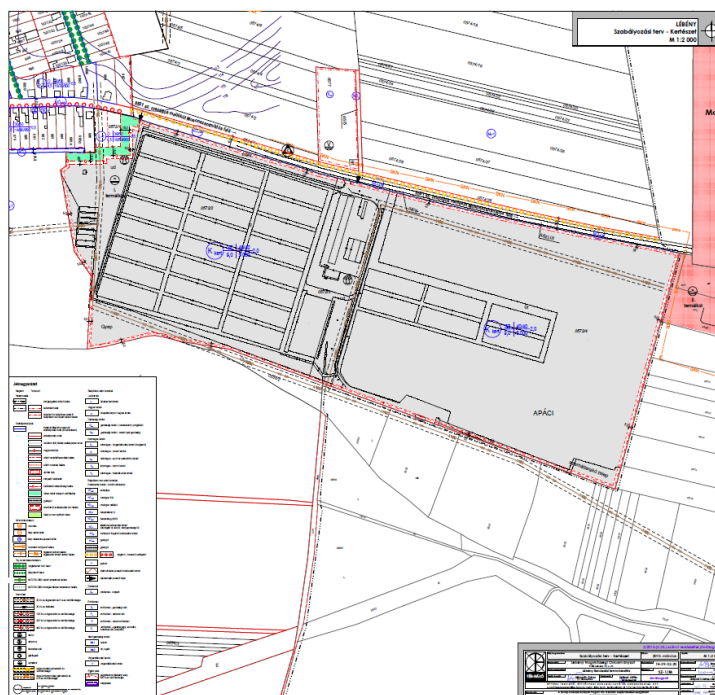
A felülvizsgálatát keretében 2009 évben készítette el Lébény a hatályos településrendezési tervét a Tér-Háló Kft. által. A szabályozási terv a 3/2009.(II.26.) számú önkormányzati rendelettel került jóváhagyásra.

Az azóta eltelt időben a rendezési terv több alkalommal is módosításra került. Egységes szerkezetű tervdokumentáció nem áll rendelkezésre.

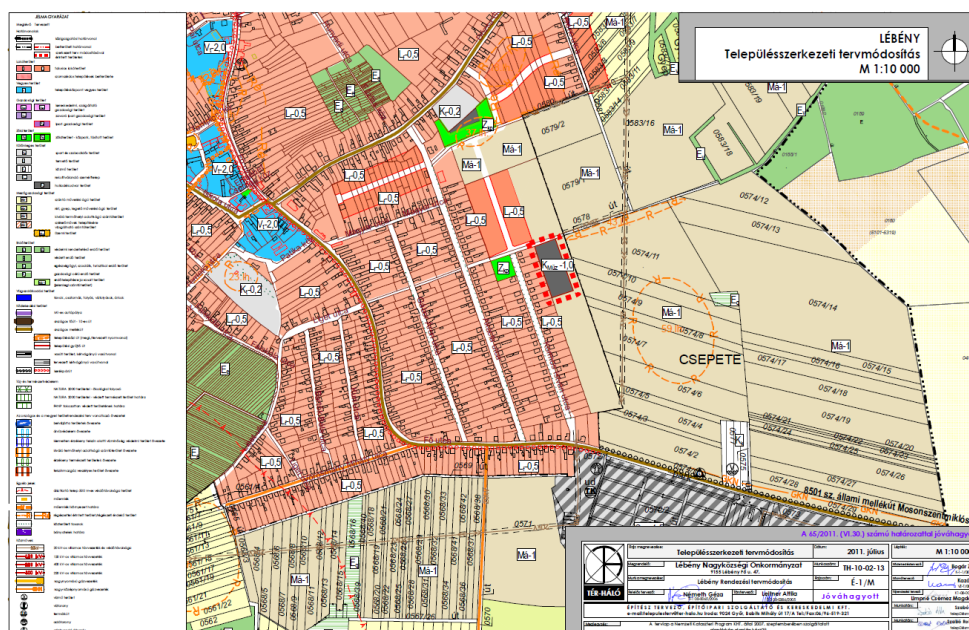
Lébény településrendezési tervének felülvizsgálata során az Öttevény-Lébény 8501 sz. összekötő út menti Gksz (kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági) terület felhasználású terület K_{ker} – különleges kertészet- övezetbe került átsorolásra. (jóváhagyva Lébény Nagyközség Önkormányzat Képviselő testületének 15/2010.(II.25.) számú önkormányzati határozatával)

A kertészet Szabályozási terv módosítása Lébény Nagyközség Önkormányzat Képviselő testületének 2/2010.(II.25.) számú önkormányzati rendeletével került jóváhagyásra.

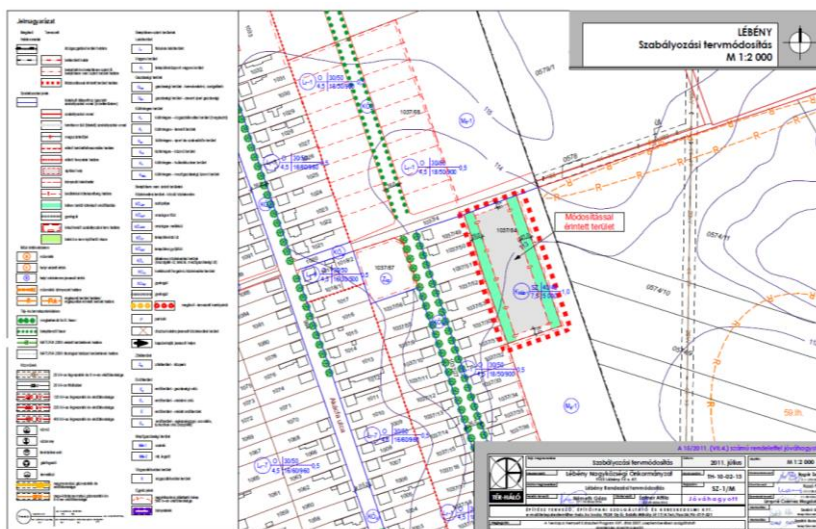

Még 2011-ben újabb módosításra került sor a 1037/54 hrsz-ú M_a-1 (mezőgazdasági terület, szántó) terület felhasználású terület K_{Műz-1} – különleges mezőgazdasági üzemi terület- övezetbe került átsorolásra. (Lébény Nagyközség Önkormányzat Képviselő testületének 65/2011.(VII.04.) számú önkormányzati határozattal elfogadott szerkezeti terv módosítása)

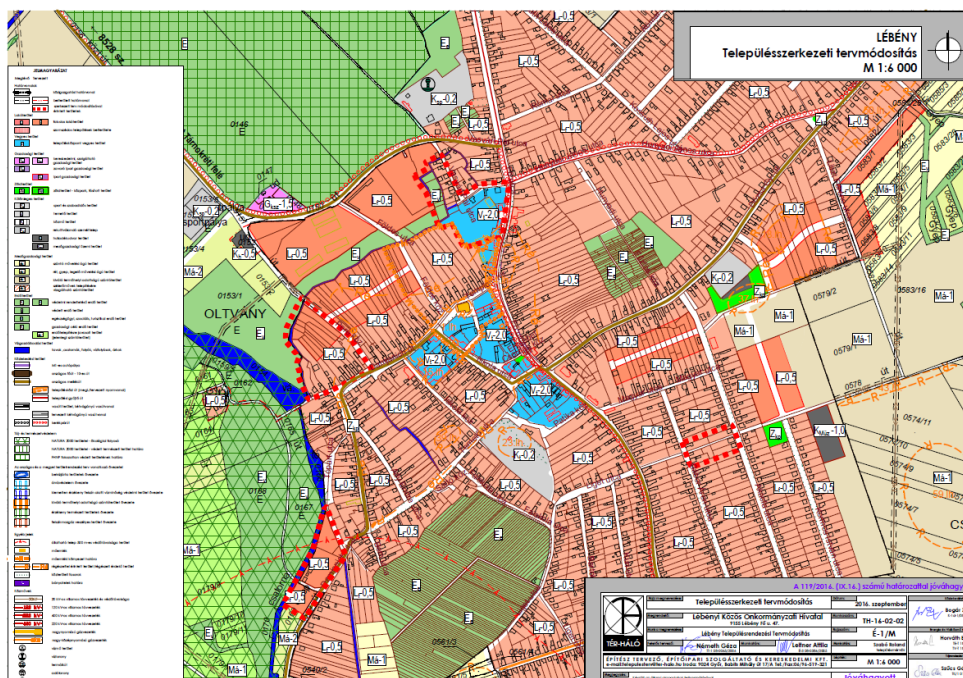
A Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási terv módosítása Lébény Nagyközség Önkormányzat Képviselő testületének 15/2011.(VII.4.) számú önkormányzati rendeletével került jóváhagyásra.

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

2014. évben egy kisebb módosítás történt, melynek keretében a beépítésre nem szánt külterületi mezőgazdasági, erdő, vízgazdálkodási övezetekre vonatkozóan a megváltoztak az övezetek beépítési paraméterei mely során a továbbiakban idegenforgalmi, turisztikai, természetvédelmi céllal kilátó magassági korlátozás nélkül építhető a továbbiakban és a kiegészítésre került a HÉSZ 39. §-a. A rendezési tervmódosítása során csak a HÉSZ változott. Lébény Város Önkormányzat Képviselő-testületének 94/2014. (IX.11.) számú határozata, Lébény Város Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2015. (III.30.) számú önkormányzati rendelete

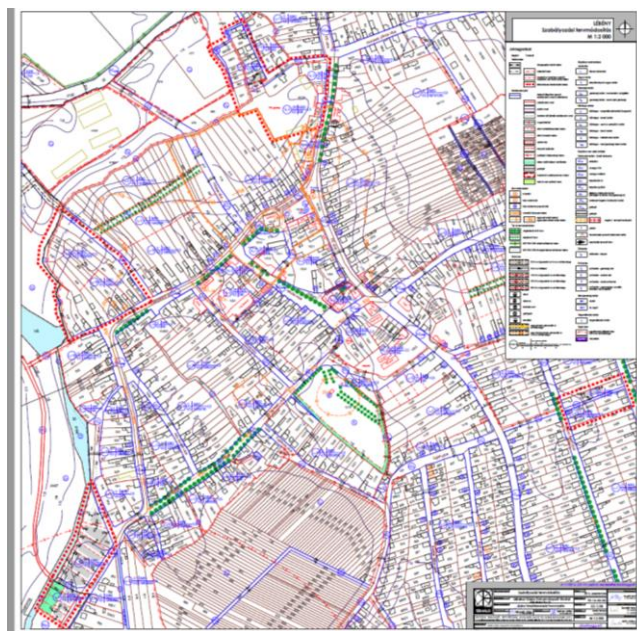
2016-ban egy léptékében jelentős rendezési tervmódosítás történt (TÉR-HÁLÓ Kft.), amely 5 helyen érintette a településszerkezeti tervet, a szabályozási tervet és ehhez kapcsolódóan a helyi építési szabályzatot.

1.sz. módosítás: Pere-köz – Damjanich út által határolt tömbben módosult az eltérő övezetek határa és a lakóterületi övezetekre vonatkozó előírás.

- 2.sz. módosítás: Módosításra került a HÉSZ-ben a maximális telekszélességre vonatkozó előírás, és több helyen felülvizsgálatra kerültek az övezeti paramétersorok.
- 3.sz. módosítás: A Gábor Áron utcából nyíló 1087 hrsz-ú útterület körüli területek szabályozási vonala módosult.
- 4.sz. módosítás: A Fő utca- Vasvári Pál utca által határolt tömbben a módosítással megteremtődött a társasház építésének lehetősége.
- 5.sz. módosítás: A Damjanich utca déli szakasza menti terület gazdasági övezetből lakóövezetbe való átsorolása miatt módosult a tervezett belterületi határ és a beépítésre szánt területek határa. (Lébény Város Önkormányzat Képviselő-testületének 119/2016. (IX.16.) számú határozata)

A Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási terv módosítása Lébény Város Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2016.(IX.19.) számú önkormányzati rendeletével került hatályba.

Lébény Város Önkormányzata Képviselő-testületének 147/2017.(XII.14.) számú határozatában döntött a rendezési terv újabb módosításáról. 2018-ban elkészült a Szerkezeti tervet nem érintő módosítás.

A módosítás során a Temető utcában övezeti paraméterek módosultak, a Damjanich utcában a magán gyermekorvosi rendelő parkolását biztosítandó, a Fő utca - Patika köz által határolt településközpont vegyes terület övezetében pedig a bölcsőde elhelyezhetősége miatt vált szükségessé a szabályozási terv módosítása.

A Dózsa György utca egy konkrét telken pedig a beépítés módjának megváltoztatására került sor.

Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási terv módosítása Lébény Város Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2018.(VI.1.) számú önkormányzati rendeletével került hatályba

jogszabályi „kényszer” miatt a község új rendezési terv elkészítéséről döntött, amely megalapozására elengedhetetlen egy új településfejlesztési koncepció megalkotása is.

1.6.1 A hatályban lévő településrendezési eszközök

-Lébény Nagyközség Településszerkezeti Terve: 9/2009.(II.25.) Kt. határozattal elfogadva

Szerkezeti tervet módosító határozatok:

- Lébény Nagyközség Önkormányzatának 15/2010.(II.25.) számú határozattal jóváhagyott szerkezeti tervének módosítása.
- Lébény Nagyközség Önkormányzatának 65/2011. (VI.30.) határozattal jóváhagyott szerkezeti tervének módosítása.
- Lébény Város Önkormányzat Képviselő-testületének 119/2016. (IX.16.) számú határozattal jóváhagyott szerkezeti tervének módosítása.

-Többször módosított egységes szerkezetbe foglalt Lébény Város Önkormányzat Képviselő testületének 3/2009. (II.26.) önkormányzati rendelete Lébény Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási tervéről

Helyi építési szabályzat módosító rendeletek:

- Lébény Nagyközség Önkormányzatának 2/2010.(II.25.) számú rendelete Lébény nagyközség helyi építési szabályzatának módosításáról.
- Lébény Nagyközség Önkormányzatának 15/2011. (VII.4.) számú rendelete Lébény nagyközség helyi építési szabályzatának módosításáról.
- Lébény Város Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2015. (III.30.) számú rendelete a helyi építési szabályzat és szabályozási tervről szóló önkormányzati rendelet módosításáról.
- Lébény Város Önkormányzat Képviselő-testületének 11/2016. (IX.19.) számú rendelete a helyi építési szabályzat és szabályozási tervről szóló önkormányzati rendelet módosításáról.
- Lébény Város Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2018. (VI.1.) számú önkormányzati rendelete a helyi építési szabályzat és szabályozási tervről szóló önkormányzati rendelet módosításáról.

1.6.2 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult és meg nem valósult elemek

A településen a lakóterületi fejlesztések helye:

1. A település keleti részén 377, 378, 419/1, 419/4-5 hrsz.-ú terület.– *a terület nem épült be*
2. A település belterületéhez közel található külterületi 075 hrsz.-ú szántóterületen tervezett lakóövezet – *a területen telekalakítás nem történt, a terület nem épült be*
3. A Római utcában található 233, 234 hrsz.-ú önkormányzati tulajdonú zöldterület a továbbiakban falusias lakóterület terület-felhasználásba került át. – *a terület nem épült be*
4. A Földes-köz, Pere köz és a Damjanich utca által határolt tömb feltárása – *telekalakítás nem történt, a terület nem épült be*
5. Liszt Ferenc utca mentén tervezett lakóterület fejlesztés – *telekalakítás nem történt, a terület nem épült be*
6. Dózsa György utca - Liszt Ferenc utca 0582 hrsz.-ú út által határolt tömbben lakóterület fejlesztés– *a terület nem épült be*
7. Dózsa György utca - Fő utca, Magyar utca - Akácfa utca tömbbelső feltárás lakóterület fejlesztés céljából– *a terület nem épült be*

8. Pereköz nyugati oldala menti lakóterület fejlesztés – *a terület nem épült be*
9. A Kormos István u. folytatásában tervezett lakóterület kialakítás – *telekalakítás nem történt, a terület nem épült be*

A településen a gazdasági fejlesztések helye:

1. A település északi végén található a Dózsa György utca, a belterület és a 069 hrsz.-ú külterületi út és az autópálya által határolt - jelenleg mezőgazdasági hasznosítású -tömb. Az érintett hrsz.-ok: 067/3-5., 067/4-13., 066/1., 066/28-29., 066/3-22., 065/13., 079/3., 077/2-3. Tervezett területfelhasználás: kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület. (I./A, I./B. ütemű fejlesztés) – *a terület nem épült be*
2. A külterületi 065/7-8. hrsz.-ú jelenleg mezőgazdasági hasznosítású – terület. Tervezett területfelhasználás: kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület (II. ütemű fejlesztés) – *a terület nem épült be*
3. Az autópálya és Mosonszentmiklós-gyártelep között fekvő 0586/22 hrsz.-ú szántóterület. Tervezett területfelhasználás: kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület (III. ütemű fejlesztés) – *a terület nem épült be*
4. A barátföldi kavicsbánya terület 030/3, 030/4-5, 031, 032/1, 032/3-4, 033 hrsz.-ú területei. Tervezett területfelhasználás: ipari gazdasági terület – *részben megvalósult, iparterületként üzemel*

A településen a különleges területfelhasználású területek fejlesztések helye a:

1. A település nyugati részén, a Forrás-tavak környékén található különleges övezet területe. Az érintett hrsz.: 0152. Tervezett területfelhasználás: különleges hulladékudvar terület – *megvalósult fejlesztés*

A település nyugati részén, 0155/8-9. és 0153/2-6. hrsz.-ú - jelenleg mezőgazdasági hasznosítású és különleges sport és szabadidős ill. üdülőterületi besorolású– területek felhasználása megváltozik. A sportpálya kivételével a különleges területek és az üdülőterület visszakerültek általános mezőgazdasági területbe –*megvalósult fejlesztés*

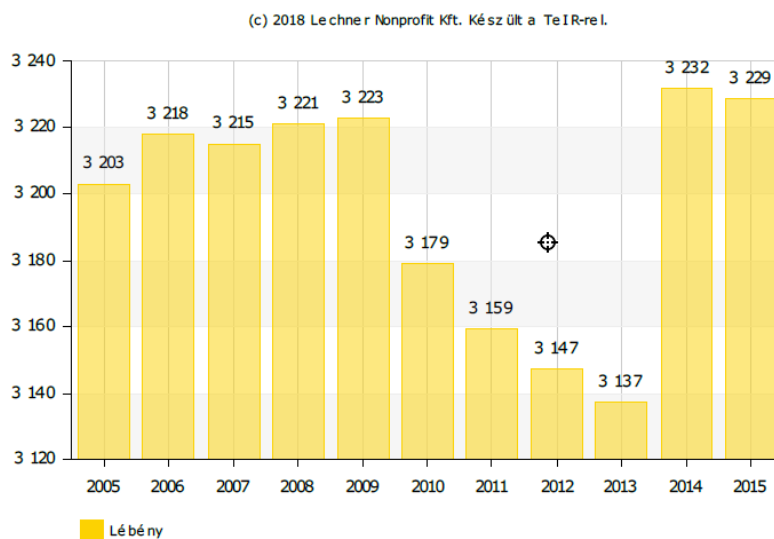
1.7 A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA

1.7.1 A társadalom összetétele

1.7.1.1 Demográfia

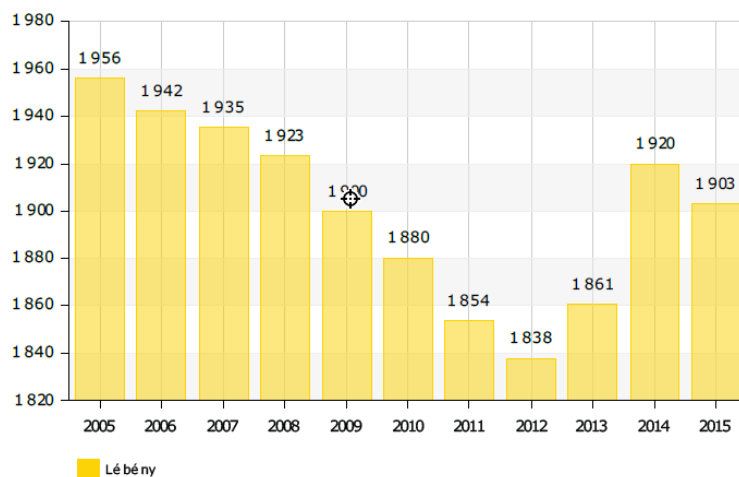
Lébény demográfiai mutatóinak alakulása

Év	Népesség fő
2018	3290
2017	3267
2016	3245
2015	3229
2014	3132
2013	3137
2012	3147
2011	3159
2001	3164
1990	3183
1980	3338
1960	3588

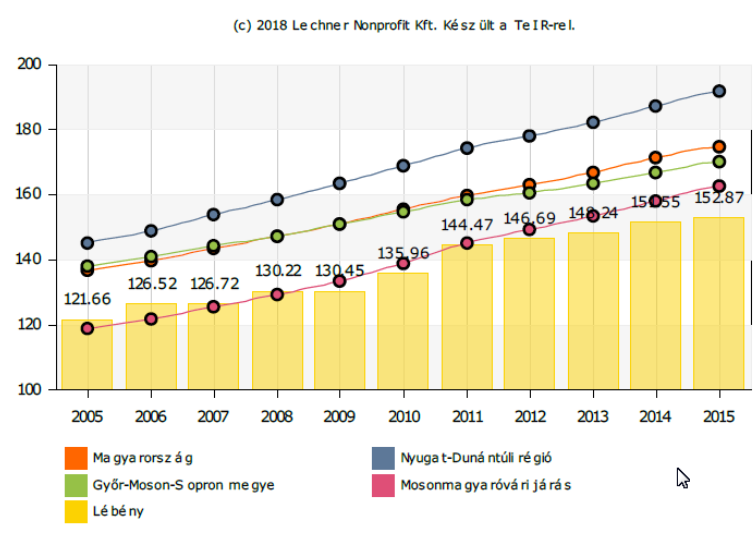
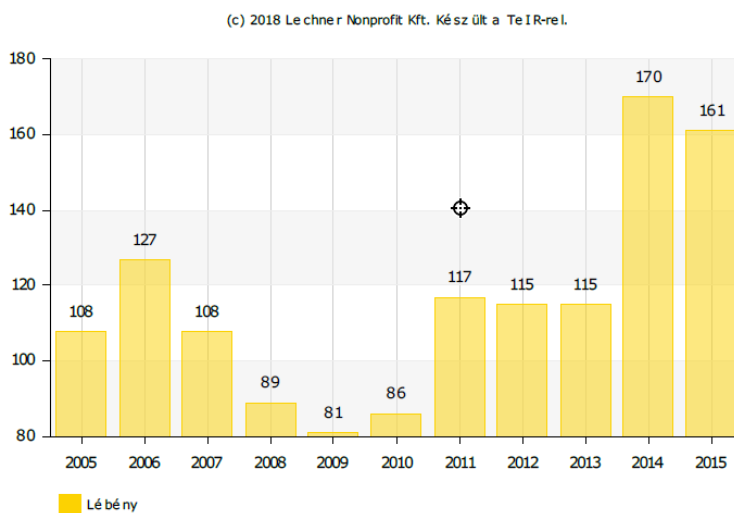

Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)

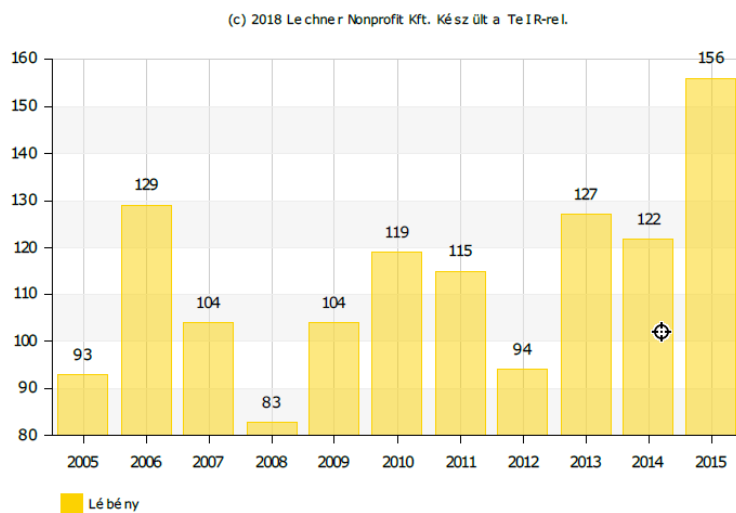
(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re.

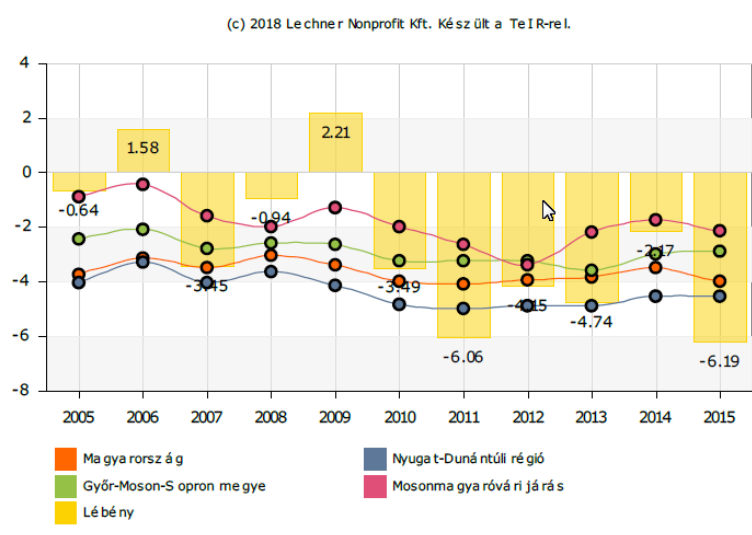
Öregségi mutató (100 db 0-14 évesre jutó 60-x éves)

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat**Odavándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen)**

Elvándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen)

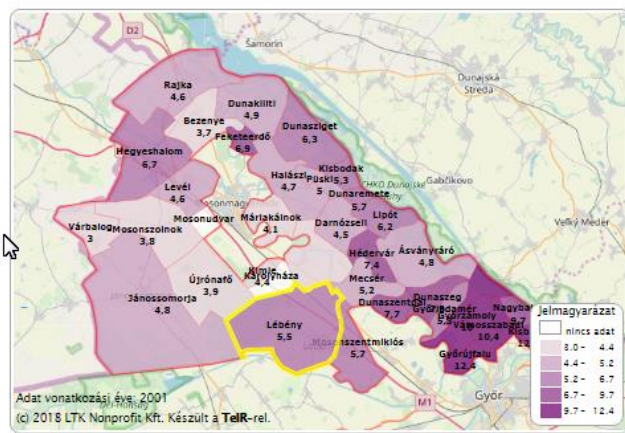
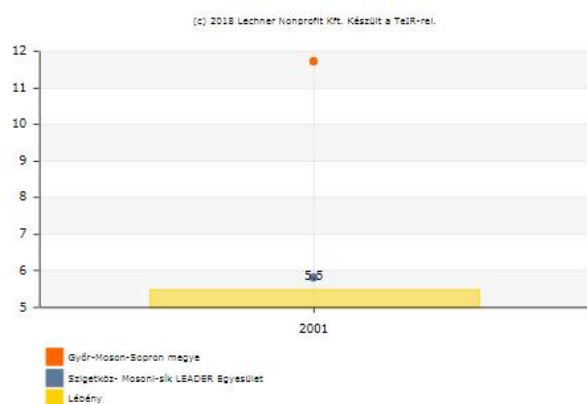
Természetes szaporodás/fogyás (ezrelék)

1.7.1.2 Képzettség

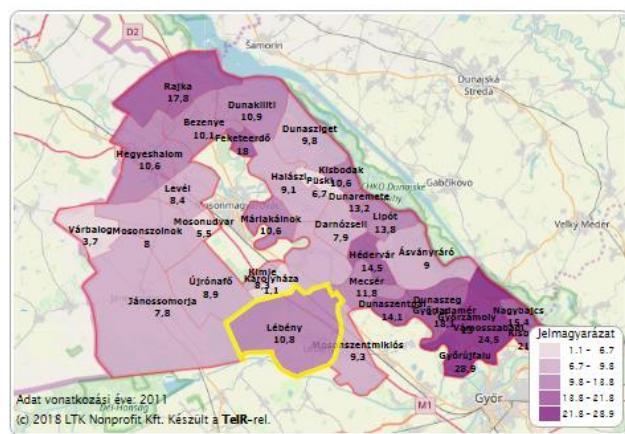
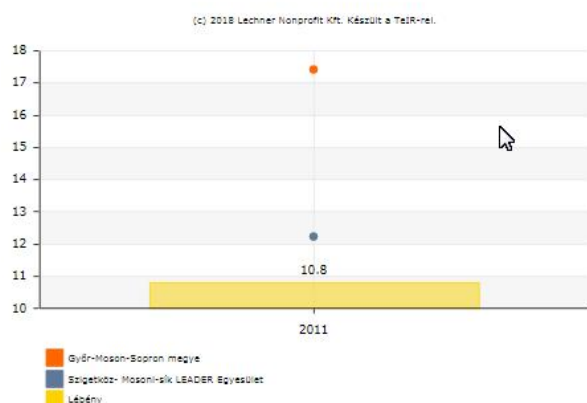
Felsőfokú végzettségű 25 éves és idősebbek aránya 2001 (%)

Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában, 2001 (Technikai okból a 2011-es adat külön mutatóként szerepel)

Felsőfokú végzettségű 25 éves és idősebbek aránya 2011 (%)

Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában, 2011 (Technikai okból a 2001-es adat külön mutatóként szerepel)

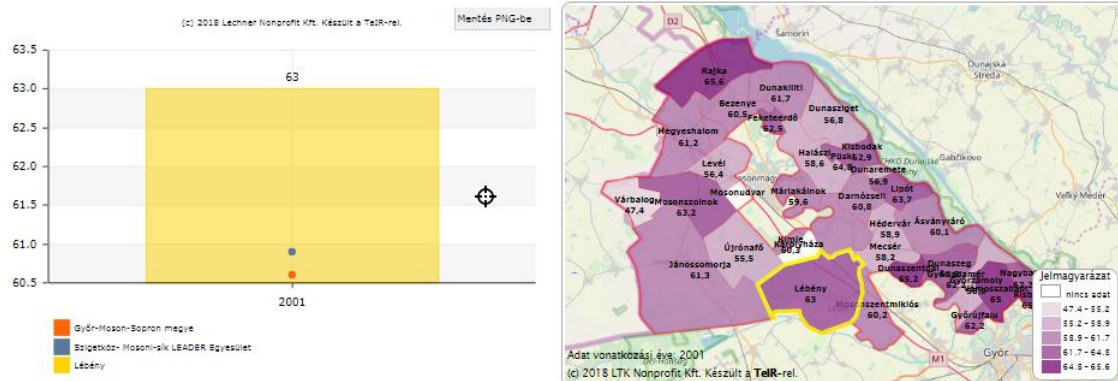
A felsőfokú végzettségűek aránya 2001-ben 5.5%, 2011-ben 10.8%, ami nem éri el sem a megyei, sem a Leader Egyesület településeinek átlagát. (Lébény a Szigetköz-Mosoni-sík LEADER Egyesülethez tartozik)

Lébényben gimnáziumi képzés a Mezőföld Gimnázium és Szakiskola szervezésében működik esti munkarend szerint. Felsőoktatási intézmény a településen nem működik.

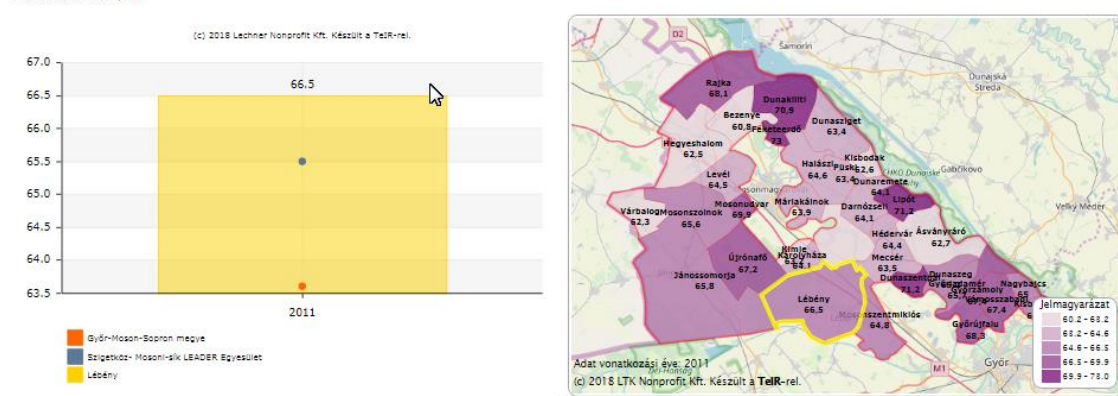
	általános iskola			középfokú iskola, érettségi nélkül	érettségi	egyetem, főiskola
Lébény	35 1 %	339 12 %	751 26 %	857 29 %	682 23 %	261 9 %
Városok	2373 1 %	20788 8,4 %	53074 21 %	48947 20 %	79459 32 %	43595 17,6 %
Községek, nagyközségek	1769 1 %	18987 11 %	45870 27 %	46018 27 %	40315 24 %	16023 10 %
Mosonmagyaróvári járás	631 1 %	6856 10 %	17941 26 %	18052 26 %	18600 27 %	7552 11 %
Megye összesen	4142 1 %	39775 10 %	98944 24 %	94965 23 %	119774 29 %	59618 14 %

A felsőfokú végzettséggel rendelkezők, az érettségizettek valamint érettségi nélkül középfokú iskolát végzettek, ill. általános iskolát végzettek aránya a járási átlaggal közel megegyező. Kevésbé kedvező, hogy a városok átlagához képest a végzettségek tekintetében alulmarad a város.

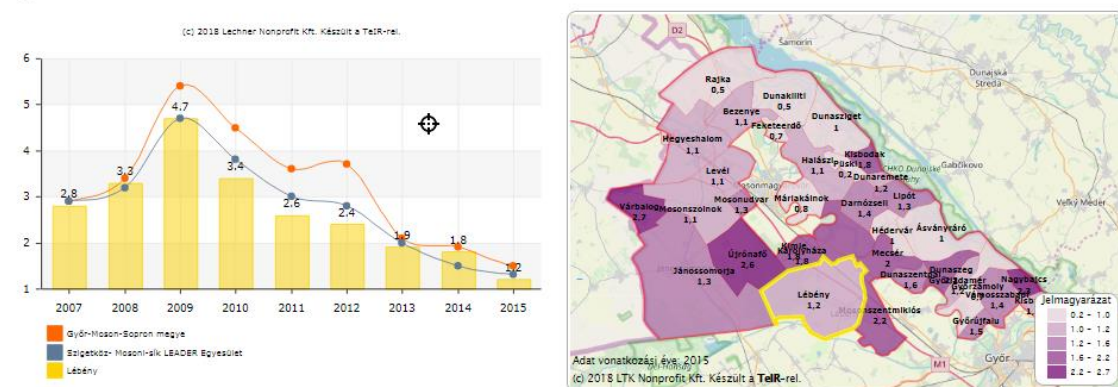

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat**1.7.1.3 Foglalkoztatottság****Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 2001 (%)****Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 2011 (%)**

A népszámlálás során foglalkoztatottnak minősül minden 15 éves és idősebb személy, aki az eszméi időpontot megelőző héten legalább egy órányi, jövedelmet biztosító munkát végzett vagy rendszeres foglalkozásától (pl. betegség miatti távollét vagy fizetett, illetve fizetés nélküli szabadság miatt) csak átmenetileg volt távol. (Technikai okból a 2001-es adat külső mutatóként szerepel)

Munkanélküliségi ráta (%)

Regisztrált munkanélküliek száma száz 15-59 éves állandó lakosra.

A foglalkoztatottság a megyei adatokhoz viszonyítva mindkét időpontban pozitív eltérést mutat, sőt az adatokat összevetve kis mértékű növekedés is egállapítható. A munkanélküliségi ráta a 2009 óta folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

1.7.1.4 Nemzetiségi összetétel

A 2011-es népszámlálás során a lakosok 85,6%-a magyarnak, 4,3% németnek 0,3% egyéb nemzetiségűnek mondta magát (9,5% nem nyilatkozott; a kettős identitások miatt a végösszeg nagyobb lehet 100%-nál).

1.7.1.5 Települési identitást erősítő tényezők, történeti és kulturális adottságok

„Önmeghatározásunk fontos részét képezi a területi-térégi hovatartozásunk, különösen meghatározó e tekintetben a települési hovatartozásunk, lokális identitásunk.” (Nárai, 2009).

„A területi/települési identitás egyszerre tudatos és emocionális azonosulás, kötődés egy térséghez/településhez, amely történelmi és területi szocializációs folyamat eredményeképpen jön létre.” (Raagmaa, 2002).

„A közös identitás társadalmi, területi, történelmi és kulturális gyökerekre nyúlik vissza” (Paasi, 2003).

Lébény területe, már az őskortól kezdve folyamatosan lakott hely volt.

A római korban Ad Flexum (Magyaróvár) és Arrabona (Győr) között félúton, a Lébényhez tartozó Barátföldpuszta helyén megépült és két évszázadon át látta el a határ védelmét a Quadrata nevű római katonai erőd. Az erőd mellett kis település állt. Később a rómaiakat felváltó hunok, majd a gótok és longobárdok éltek e vidéken. Őket az avarok követték, akik közé szlávok és frankok is keveredtek. A IX. – X- században az ideérkező honfoglalók, Lél törzsének népe telepedett le.

A középkorban a szláv névadás szerint Lybin (Lebenj)-nek nevezték a falut, feltételezések szerint egy személynév után kapta ezt a megjelölést.

A falu története elválaszthatatlanul összefonódott a templom történetével. A templom első okleveles említése 1199-ből való, amikor ezt a birtokot Imre király visszaadta Saul kalocsai érsek Poth és Chepán nevű testvéreinek. A Győr nemzetségbeli testvérek végrendeletileg a Benedek-rendi szerzetesekre hagyták a monostort, és a Szent Jakab apostol tiszteletére épített kéttornyos, háromhajós, háromapszisos nemzetségi templomot. A helyi hagyomány szerint az apátság 1206-ban épült. Köveit a fertőrákosi kőfejtőből hozták.

A környéket a tatárok pusztították el 1242-ben, de a templomot nem tudták bevenni. 1271-ben cseh Ottokár király hadai pusztítása nyomán csak a templom és az apátsági épület maradt meg. A falu az apátsági birtokkal együtt ezután az óvári várbirtok urainak kezébe került, majd 1478-ban Mátyás király adta vissza a birtokot a Benedek-rendieknek. Mátyás király III. Frigyes német császárral vívott háborúi, majd a török hadjáratok miatt sokat szenvedtek a mosoni falvak. 1529-ben a Bécs ellen vonuló török csapatok felgyújtották a templomot, amelynek kőboltozata beomlott. A bencés szerzetesek ekkor menekültek a nagyobb biztonságot ígérő Szent Márton hegyére. A romos templomot, és monostort a jezsuiták kapták meg, akik felújították az elhagyott épületeket. A részben elpusztult lakosság helyére németek és horvátok is betelepültek.

Az 1517-ben kezdődött lutheri reformáció gyorsan terjedt és az 1550-es évekre Magyarország lakosságának mintegy kétharmada önként az evangélikus vallásra tért át. Ez Lébényben is hasonlóan történt, így az evangélikusok kapták meg a Szent Margit plébániatemplomot amely egykoron a főtér keleti oldalán állt. A római katolikusok a Szent Jakab templomba jártak, a temetőt viszont közösen használták. 1663-ban a templomot elvették az evangélikusoktól, a lelkészt és a tanítót sem tarthatták meg. 120 évig a mintegy 30 km-re levő Tétre jártak istentiszteletre. Templomot csak a Türelmi Rendelet után 1795-ben építhettek. 1631-ben Baksai István lébényi apát a jezsuita rendre hagyta a lébényi apátságot.

1683-ban a törökök feldúlták a kolostort és felégették a falut, amelyet újra a jezsuiták újíttak meg. Időközben a község lakosságát súlyos pestisjárvány tizedelte. XIV. Kelemen pápa 1773. júliusában feloszlatta a jezsuita rendet. A birtokok többségét a Zichy-család szerezte meg, ők a templomot a falunak adták át, így az 1830-ban Lébény plébániatemploma lett. 1841-ben tűzvész emésztette a községet, leégett 96 ház a hozzátartozó melléképületekkel, istállókkal együtt. Nagy károkat szenvedtek a középületek, a két iskola, a római katolikus Szent Jakab és az evangélikus templom is.

Három évvel később a Sina család vásárolta meg a lébényszentmiklósi uradalmat. 1862–64 között felújították a Szent Jakab templom, belső terét. 1872 és 79 között végezték el a külső restaurálást, és ekkor nyerte el a templom a mai formáját.

A századfordulón nagy fellendülés jellemezte Lébényt, előrelépés történt a szántóföldi növénytermesztésben, később minőségi állattenyésztés vette kezdetét. A fellendülést az első világháború szakította meg, amely sok anyagi és emberi áldozatot követelt a falutól.

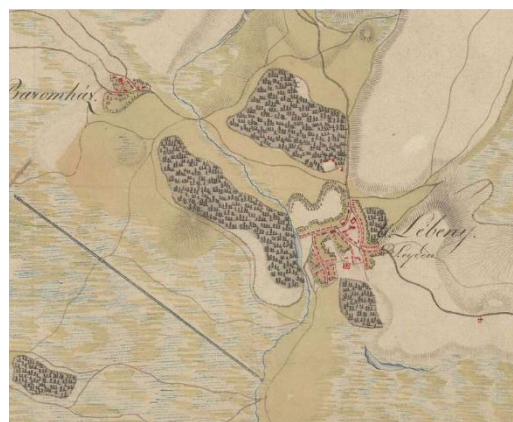
A két világháború közti időszakban a lébényi parasztságot a 2600 holdas Wenckheim-birtok fojtogatta, az uradalom azonban az 1929-es gazdasági világválságot követően eladósodott.

1966-ban felépült a gimnázium is, mely 1977-ig működött. Államigazgatásilag Lébény önállóan működött 1973-ig, amikor egyesült Mosonszentmiklóssal és Lébénymiklós nevet vette fel, majd 1979-ben Mecsér is csatlakozott társközségként. Mosonszentmiklós 1988. dec. 31-én, Mecsér az 1990-es önkormányzati választások után vált külön. Lébény újra önálló nagyközségként működött.

A település életében, fejlődésében 2013 év jelentős változást eredményezett: a közigazgatási és igazságügyi miniszter javaslatára 2013. július 15-én városi címet kapott.

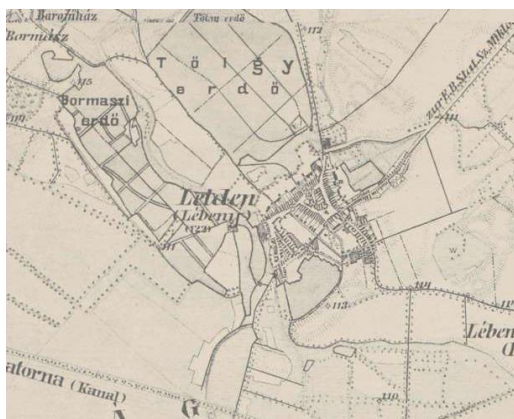
2013. év elején felállt egy új közigazgatási rendszer, melynek alapja a járás a korábbi kistérség helyett. Lébény a Mosonmagyaróvári Járáshoz tartozik. A járási rendszer kialakításával egyidejűleg néhány, korábban a jegyző hatáskörébe tartozó (elsősorban szociális) ügy a járási hivatalhoz került, de az ügyek a járási hivatal kihelyezett ügysegédjei útján továbbra is helyben intézhető. A közigazgatási rendszer változása következtében a hivatal is átalakult, és elnevezése is megváltozott, új neve: Lébényi Közös Önkormányzati Hivatal (amely továbbra is ellátja Lébény mellett Mecsér község hivatali ügyeit).

A 2008-as gazdasági válságot követő gazdasági élénkülés következtében a helyi ipari terület bővítésére is igény mutatkozott, mely igénynek a település eleget tett.

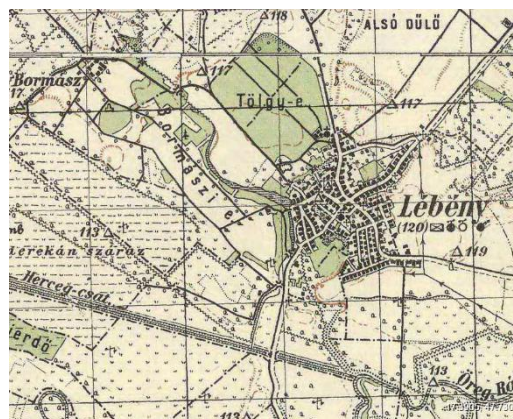

Első Katonai Felmérés (1763-1787)

Második Katonai Felmérés (1806-1869)

Harmadik Katonai Felmérés (1869-1887)

Magyarország Katonai Felmérése (1941)

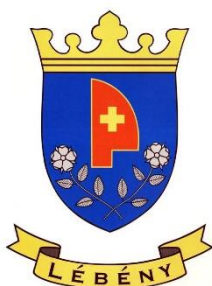
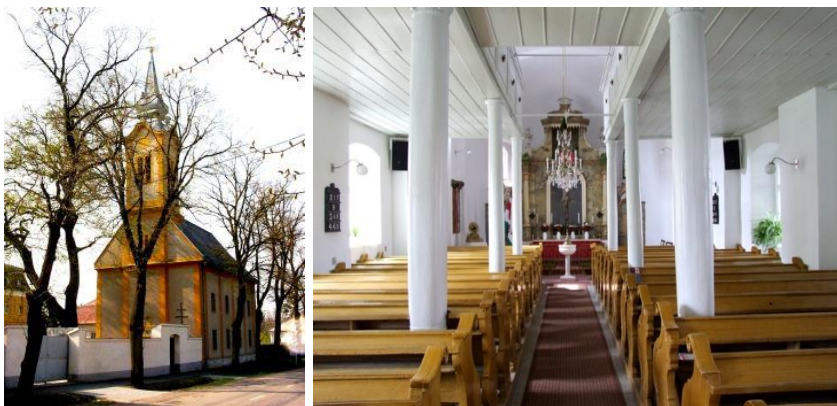

Lébény napjainkban

A település látványossága a román stílusban épült templom, mely Magyarország egyik legjelentősebb középkori építészeti emléke.

A település másik temploma az 1795-ben épült, később barokkosra átépített toronnyal rendelkező evangélikus templom.

Lébény város címere ívelt oldalú, hegyes talpú pajzs, kék mezőjében vörös színű, álló ekevas, benne arany görög kereszt. Az ekevas a település mezőgazdasági jellegére utal, az arany görögkereszt az apátsági templomot jelzi. Az ekevas jobb és bal oldalán egy-egy ezüstsínű, négylevelű vadrózsa helyezkedik el, ötágú szírommal és öt csészelevéllel, ez utal a Moson vármegyéhez való tartozásra.

A címerpajzs felett ötágú aranykorona helyezkedik el, amely a valahai királyi mezővárosi rangra utal.

Közlekedési tekintetben jó helyzetben lévő település. A környező nagyobb városoktól (Győr, Mosonmagyaróvár, Csorna) egyaránt nagyjából 20–24 km távolságra van. Közvetlen kapcsolódási lehetőséggel rendelkezik az M1-es autópálya tekintetében, a Budapest–Győr–Hegyeshalom–Rajka-vasútvonal mentén pedig Mosonszentmiklóssal közös vasúti megállóhelye van. Győr és Mosonmagyaróvár között az egyetlen település amely közvetlen autópálya kapcsolattal rendelkezik, és itt keresztezi az autópályát a Kelet-Hanság és Tóköz településeit a Szigetköz településeivel összekötő 1402-es Lébény-Mecsér összekötő út is. Autóbusszal jó közlekedés biztosított Mosonmagyaróvár Győr és Csorna irányába.

Gazdasági tekintetben a lébényi üzemek a helyi lakosságon kívül környékbeli települések munkavállalóinak is nyújtanak elhelyezkedési lehetőséget.

A város szolgáltatásai, egészségügyi ellátása, oktatás szempontjából nem játszik kiemelkedő központi szerepet a környező települések életében.

1.7.1.6 Társadalmi élet, szokások, hagyományok

Minden évben megrendezésre kerül a településen a városi gyereknap, a Majális, a Lébényi Ízörző nap, a Sajtós-rét fogathajtó verseny, Tüdőlebens tájfutóverseny, a Motorosnap, és a búcsú.

1.7.1.7 Nemzetiségi kötődés, civil szerveződések

Lébényben nagy hagyományokkal bíró, aktív civil élet zajlik. A helyi szervezetek száma ugyan nem kimagaslóan nagy, de szinte mindegyik szervezet tevéleges és jelentős szereplője a város életének.

Civil szerveződések:

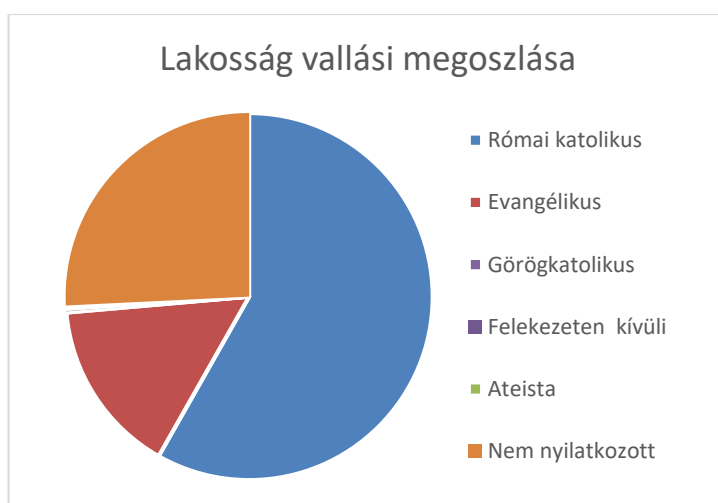
- Nyugdíjasok Lébényi Egyesülete
- Egyesület Lébényért
- Lébényi Önkéntes Tűzoltó Egyesület
- Boldog Jolán Karitás
- Lébényi Postagalamb Sportegyesület
- „Gyermekeinkért” Alapítvány
- Hagyományörző Orchidea Klub
- Egyesület Lébényért
- „Játék-vár” Szülők az Óvodásokért Egyesület
- Lébény Sportegyesület
- Lébényi Amatőr Színjátszó és Kulturális Egyesület
- Lébényi Liszt Ferenc Vegyeskar
- Vöröskereszt Lébényi Helyi Szervezete
- Lébényi Lovasok Lébényért Egyesület
- Lébényi Motoros Egyesület
- Lébényi Kézilabda és Szabadidő Sportegyesület
- Lébényi Szent Jakab templom „Vox Angelica” Kórusa

A településen jelenleg a magyar mellett német nemzetiségi csoport is él. 2010 évtől német kisebbségi önkormányzat is működik Lébényben. Megalakulásának célja az iskolában folyó német nemzetiségi oktatás támogatása, valamint a falunkban élő német származású lakosság hagyományainak, kultúrájának felelevenítése és megőrzése, valamint a nagyközség kulturális életének színesítése.

1.7.1.8 Vallás

A vallási megoszlás a 2011-es népszámlálás alapján (25,1% nem nyilatkozott) a következő:

- Római katolikus 56,7%
- Evangélikus 15 %
- Görögkatolikus 0,1%
- Vallási közösséghez, felekezethez nem tartozik 0,2 %
- ateista 0,3%

1.8 A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

1.8.1 Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy)

1.8.1.1 Oktatás

Lébényben jelenleg bölcsőde, óvoda és általános iskola található. A bölcsőde 2018-ban épült, 2019. február 1-től üzemel.

A bölcsőde férőhelyeinek száma: 24 fő. Dolgozók tervezett száma 6 fő (képesítéssel rendelkező fő).

Az óvoda 125 férőhelyes, jelenleg 128 gyerekkel, 22 óvodapedagógussal és 1 fő kisegítő személyzettel működik. Céljuk a gyermekek nyugodt, otthonos légkörben való fejlődésének biztosítása a saját érési ütemükben.

Lébényi Óvodafenntartó Társulás keretében működő Lébényi Óvoda-Bölcsödének 2 db tagintézménye van: a Bezi és a Mecséri Tagóvoda.

Általános iskola

Az iskolába a tagintézményekkel együtt jelenleg 335 gyerek jár. Az iskolában 43 pedagógus és 2 fő kisegítő személyzet dolgozik. A lébényi közoktatási intézményhez kezdetben tagintézményként, majd telephelyként csatlakozó iskolák Bezi illetve Mecsér község közigazgatási területéhez tartoznak.

Az általános iskola pedagógiai programja:

Alapfeladat a 6 -16 éves korú lébényi, illetve szomszédos településeken található telephelyeken tanuló gyermekek iskolai nevelésével- oktatásával összefüggő minden olyan feladat, amelynek ellátása pedagógiai szakértelmet igényel. A többcélú intézmény, nevelési, oktatási, művészetoktatási feladatokat lát el. Arra hivatott, hogy személyi és tárgyi eszközeinek koordinált és hatékony felhasználásával biztosítsa az óvodás és az általános iskolás gyermekek képességfejlődéséhez, kibontakozásához, szükséges feltételeket és lehetőségeket.

Az intézmény alapelvei:

- A gyermek személyiségét sajátos tulajdonságok és tevékenységek integrált egészeként fogjuk fel. A gyermek egyéniségét elfogadva, lehetőségeire támaszkodva bevonjuk saját fejlesztésének folyamatába
- Hisszük azt, hogy minden gyermek önmagán belül olyan erőforrásokkal rendelkezik, amelyek révén megértheti kibontakoztathatja önmagát, szabályozhatja énképét, viselkedését.
- Nevelési felfogásunkban a gyermekközpontúság dominál. A gyermekre figyelő módszereket helyezünk előtérbe, a pedagógiai folyamatba beépítjük a személyre szóló pedagógiai értékelést, valamint a csoportértékelést.
- Értékközpontú nevelési tevékenységet végzünk. Nevelésünk középpontjában az általános emberi értékek közvetítése áll.
- Az iskola szerkezetváltozása következtében a feladatellátó helyeken kialakult korábbi nevelési elveket koordinálva a közösség erősítésére kívánjuk felhasználni.
- A tanítási, tanulási folyamatot képességfejlesztési folyamatként értelmezzük. A képességfejlesztés komplex folyamat, amely az ismeretrendszer a fogalmi struktúra és a tevékenység feltételeit adja. A képességfejlesztés folyamata differenciált. A különböző ütem szerint haladó tanulóknál a tevékenység összetettsége eltérő.
- A kulcskompetenciák fejlesztését – anyanyelvi kommunikáció, idegen nyelvi kommunikáció, természettudományos, digitális kompetencia, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményező és vállalkozói kompetencia, esztétikai és művészeti tudatosság - tantárgyközi képességfejlesztésnek tekintjük.

- A tanítási-tanulási folyamatban az esélyek javítása érdekében a permanens tanulás, a teljesítményképes tudás szemléletét erősítjük.
- Az esélyegyenlőség támogatása érdekében előtérbe helyezzük az integrációs nevelést, az inklúzív pedagógiai módszerek alkalmazását.
- Nevelő-oktató munkánk hatékonyságának reális megítélésének érdekében támaszkodunk az országos kompetencia mérések és a helyi mérések eredményeire.
- A tanulási folyamat szervezésében kiemelt figyelmet fordítunk a tanulók egyenletes terhelésére: az intellektuális terhelés, a gyakorlati munka, a sport, a szabad idő foglalkoztatás arányos elosztására.
- Az alapfokú művészetoktatást nem csupán a zenei ismeretek és technikák elsajátításaként, hanem az egészséges felnőtté válás, a komplex személyiségfejlesztés folyamatának tekintjük.
- A német nemzetiségi kisebbségi oktatás biztosításával különös figyelmet fordítunk a kisebbség nyelvének, szokásainak átörökítésére, a kisebbségi közösségek erősítésére.
- Interkulturális oktatás keretében széleskörűen biztosítjuk a gyermekek/tanulók számára a német kisebbség kulturális örökségének megismerését a többségi kultúrával egyenrangúan.
- Az iskolai hagyományok között nagy hangsúlyt helyezünk Lébény város, Bezi és Mecsér község néprajzi, történelmi, kulturális szokásainak, értékeinek megismerésére, ápolására, valamint a környéken fekvő Fertő-Hanság Nemzeti Park, valamint a Szigetköz természeti értékeinek megőrzésére.
- Az iskolaszervezet alakításában önfejlesztésre törekszünk annak érdekében, hogy jó minőségben tudjuk megvalósítani a társadalmi elvárások, értékek és a partnerigények integrációját.

Az általános iskolából kikerülő tanulók elsősorban Győrben és Mosonmagyaróváron tanulnak tovább.

Gimnázium:

Lébényben Mezőföld Gimnázium és Szakközépiskola szervezésében működik gimnáziumi oktatás, amely a nem tanköteles korúak számára biztosít képzést, esti munkarend szerint. Felsőoktatási intézmény a településen nem működik

1.8.1.2 Egészségügyi ellátás

A településen háziiorvosi, fogorvosi rendelő, védőnői szolgálat, és gyógyszertár működik.

Lébény város járó- és fekvőbeteg szakellátási feladatait a mosonmagyaróvári Karolina Kórház – Rendelőintézet látja el.

Karolina Kórház – Rendelőintézet telephelyén működik még az Egészségfejlesztési Iroda

Az Egészségfejlesztési Iroda (EFI) célja a kistérség lakosainak egészségtudatos magatartásának fejlesztése, az életmódváltás elősegítése, továbbá a cukorbeteg vagy keringési betegségben szenvedő betegek támogatása. A lelki egészség megőrzését a dohányzás vagy alkoholproblémákkal küzdők számára is segíti. Továbbá ingyenes programok szervezésével lehetőséget teremt *„egy egészségesebb, fittebb, aktívabb életmód elsajátításához minden érdeklődő számára”*.

Az EFI mentális egészség funkcióval történő kibővítése projekt keretében megalakult a Lelki Egészségfejlesztési Iroda (LEFI), amely lelki egészséget célzó programokat szervez 2020 június 30-ig a járás területén.

Az *egészségügyről* szóló 1997. évi CLIV. tv., valamint *Magyarország helyi önkormányzatairól* szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben előírtak szerint az önkormányzatok kötelező feladata alapellátás lehető legmagasabb színvonalú ellátásának biztosítása, illetve ha szakellátást

szervez, annak fenntartása, továbbá a népesség egészségügyi állapotának javítása, egészségi szükséglet biztosítása.

Az önkormányzat feladata, hogy működjön közre a lakosság egészségi állapotához, valós egészségügyi szükségleteihez igazodó megfelelő hatékonysággal működő ellátó rendszer kialakításában.

A célok eléréséhez szükséges a településekre vonatkozó egészségterv elkészítése, mely az ellátó rendszer tekintetében az alábbiakat tartalmazza:

- Az egészségügyi alapellátást igénybe vevők azonos szintű ellátáshoz való jogának biztosítása, csökkenjenek az egyenlőtlenségek az egészségügyi szolgáltatás színvonalában. Magasabb színvonalon és költséghatékonyabban működjenek az ellátások.
- A lakosság megfelelő tájékoztatásához elengedhetetlen a megfelelő színvonalon kiépített informatikai rendszer folyamatos használata, a kommunikációs rendszer kiépítése.
- Korszerű épületek, megfelelő technikai feltételek és megújult gép- műszer állomány

Egészségmegőrzés, prevenció

A lakosság egészségi állapotát meghatározó tényezők között kiemelkedő jelentőséggel bír az egyének és a közösség egészségtudatos magatartása, az egészségmegőrzéshez, fejlesztéshez elengedhetetlen ismeretek és készségek megszerzése.

Az önkormányzatnak is jelentős szerepet kell vállalnia az egészséges életmódot, az egészségtudatos magatartásformák elterjedését szolgáló programok, rendezvények szervezésében, támogatásában.

Az egyén egészségi állapota egyértelműen meghatározza, hogyan tud bekapcsolódni a gazdaságba, részt venni a közösségi életben. Az emberek egészségi állapota olyan központi probléma, amely jelentősen befolyásolja a település fejlődését, versenyképességét.

Az egészségfejlesztés nem kizárólag az egészségügyi ellátó rendszer feladata. Az egészségismeretek oktatása, a programok szervezése az oktatási intézmények, védőnői szolgálat, ÁNTSZ szakembereinek is feladata. A hatékony egészségfejlesztés, a jó egészségkommunikáció a szakmai szervezetek más társadalmi szervezetek együttműködésén alapszik.

Ehhez kapcsolódó feladatok:

- Folyamatos óvodai és iskolai egészségnevelés
- Egészségügyi felvilágosítást, egészségnevelést szolgáló rendezvények szervezése
- Civil kezdeményezések támogatása
- Egészségügyi ellátó rendszer aktív részvétele az egészségmegőrzésben, betegségmegelőzésben
- Az egészségügyi rendszer fejlesztése
- Az emberi egészség kockázati tényezőinek csökkentése
- Összehangolt szűrő programok szervezése: alkalomszerű és lakosság szintű tömegszűrések.

A prevenciós programok és állapotfelmérés megvalósításához a pályázati lehetőségeket figyelembe kell venni.

Hosszú távon a lakosság egészségmagatartása változik, a betegségmegelőzésben, egészségmegőrzésben aktív közreműködővé válik, hiszen közös érdeke a munkaképesség és teljes értékű élet megőrzése.

A devianciákkal kapcsolatos problémákhoz útmutatókat, programokat kell keresni.

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

Magyarország átfogó egészségvédelmi szűrőprogramja 2010-2020 - Megelőzés Éve 2018-2019" címet viselő kampányprogram legfőbb célkitűzése, hogy kortól, nemtől, lakhelytől és foglalkozástól, függetlenül minden magyar állampolgárnak lehetőséget biztosítson saját egészségállapotának felmérésére. A Program főpillére az egészség megőrzése, a betegségek megelőzése, a lakosság egészségi állapotának javítása a legkorszerűbb lehetőségekkel.

A népegészségügyi szűrővizsgálat keretében mammográfiás emlőszűrést, citológiai vizsgálatot alkalmazó méhnyakszűrést és székletbeli rejtett vér immunkémiai kimutatásán alapuló vastagbélvizsgálatot végeznek.

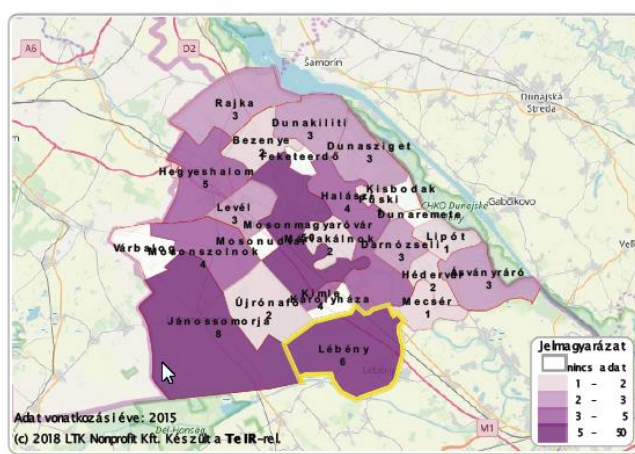
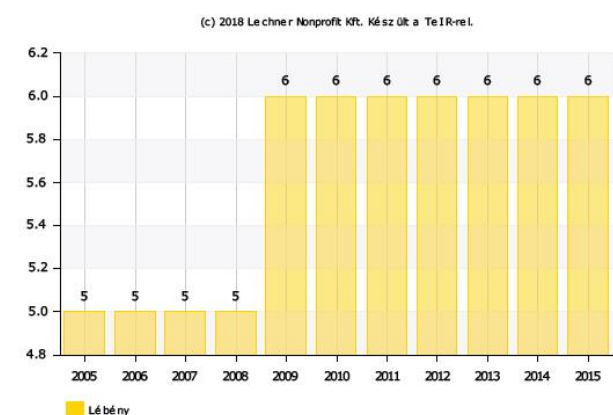
A népegészségügyi program keretében bevezetett szervezett lakossági szűrőprogramok Lébényben is elérhetők. Évente rendezett szűrővizsgálaton

- hallásvizsgálat
- látásvizsgálat
- ér állapot felmérés
- anyajegyszűrés
- emlővizsgálat
- és étrendi tanácsadás szerepel.

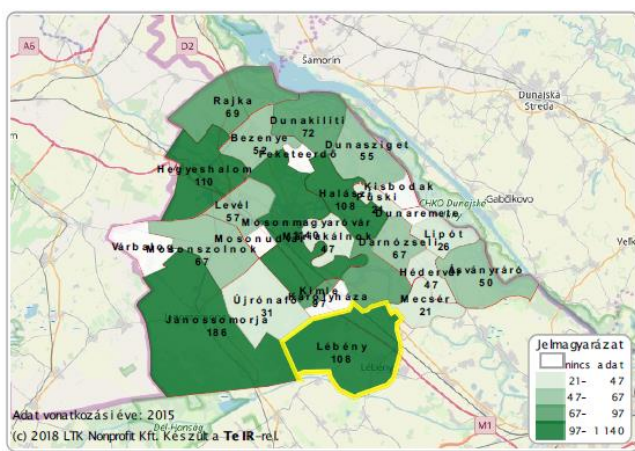
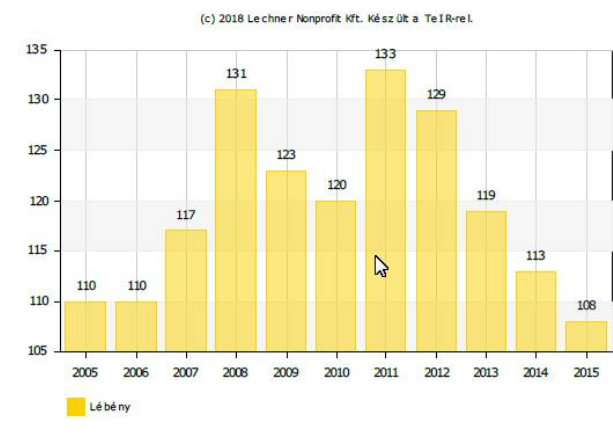
Mályvavirág Alapítvány szervezésében, ingyenes nőgyógyászati szűrés is biztosított a településen.

Humán közszolgáltatások grafikonokon

Az óvodai gyermekcsoportok száma (db)

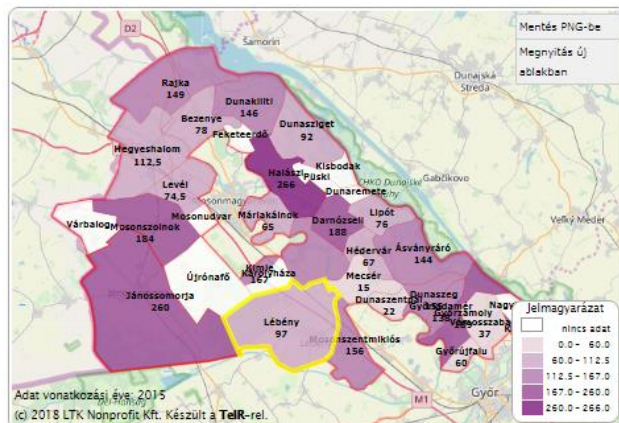
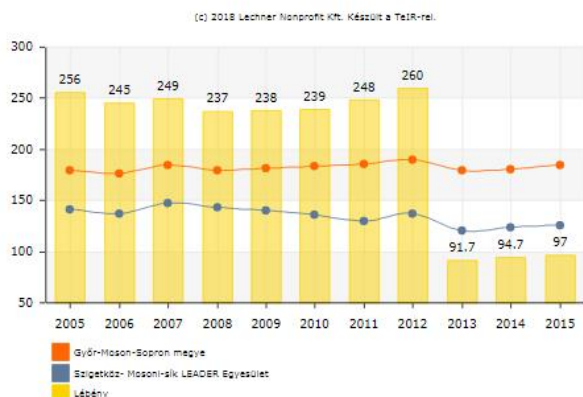
Óvodába beírt gyermekek száma (fő)

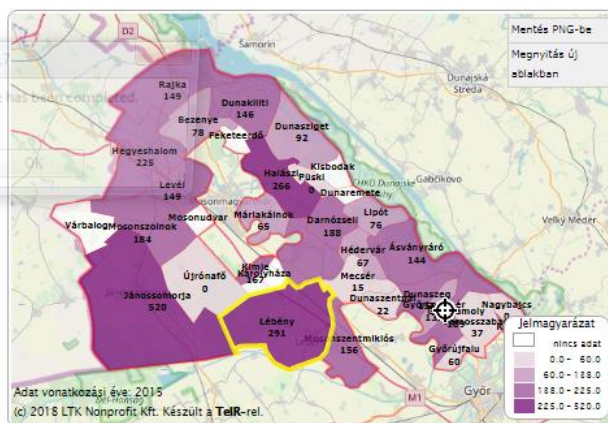
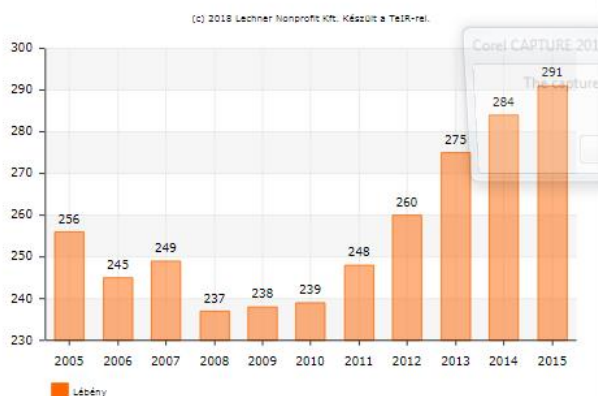

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat**Általános iskolai feladat ellátási helyek átlagos létszáma (fő)**

Általános iskolai tanulók száma egy feladatellátási helyre vetítve. (Feladatellátási hely: a köznevelési intézmény igazgatási szervezetén belül a székhelyen vagy más telephelyen működő intézményegység, valamint a székhelyen, illetve az azonos telephelyen, de eltérő nevelési-oktatási feladatokat ellátó intézményegység.)

Általános iskolai tanulók száma (gyógyypedagógiai oktatással együtt) (fő)

Általános iskolába beiratkozott, az adatfelvétel eszmei időpontjában az intézménnyel tanulói jogviszonyban lévő személy. (A statisztikai közlésekben 2000-től az általános iskolai tanulók száma nem tartalmazza a gimnáziumi oktatásban tanuló 5-8. évfolyamos tanulókat. Létszámuk a gimnáziumi tanulók számában szerepel.)

1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Összhangban az *egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról* szóló 2003. évi CXCV. Törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) kormány rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Lébény Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) főbb pontjai, célkitűzései

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területen, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

A HEP a 321/2011. (XII.27.) Korm. rend. 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében kiemelt figyelmet fordít a Lébényben élő, hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatására, életminőségének javítása, társadalmi részvételének biztosítása, és egy mindenki számára „élhető” kisváros megteremtése reális, megalapozott, sikeresen kivitelezhető intézkedések, fejlesztések révén. A település vezetése fontosnak tartja a közösségi tervezés kultúrájának meghonosítását, a közösség bevonását a települést érintő döntésekbe és programokba.

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

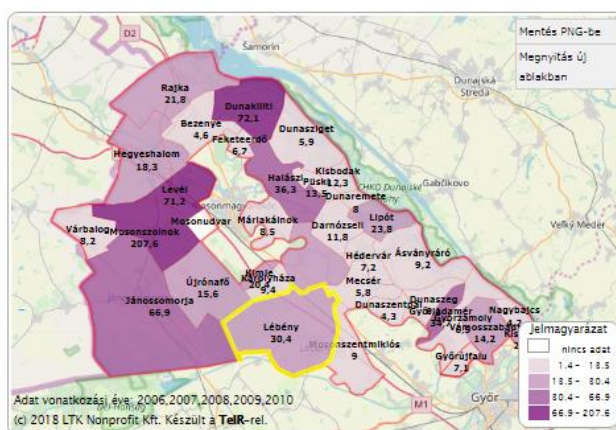
1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

„Az ország gazdasági fejlődésében kialakult területi különbségek már az 1990-es évektől kezdve ugyanazt a térségi differenciálódást mutatják. Erős megosztottság mutatkozik egyrészt a főváros és a vidék, másrészt a nyugati és keleti országrész fejlettségében”. (KSH 2012, 22. o.)

Az alábbi ábrán a rendelkezésre álló adatok alapján az iparüzési adó mértékének alakulása látható 2006-2010. közötti intervallumban, illetve 2011-ben (1000 Ft).

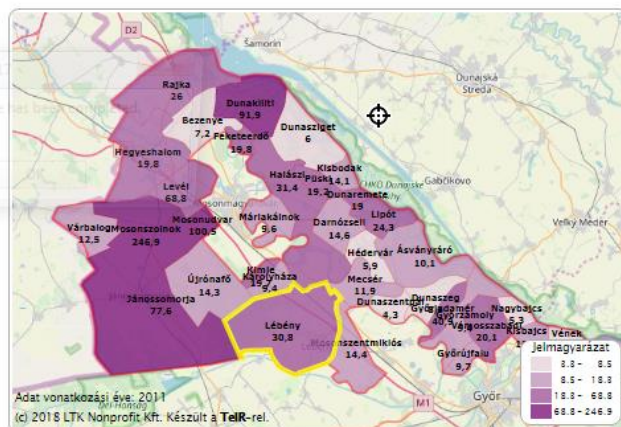
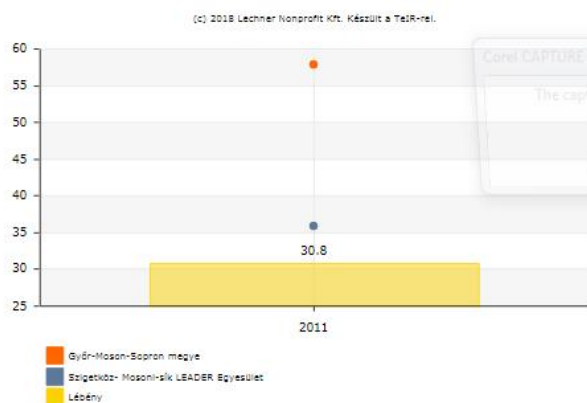
(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TárElnél.

Év	Győr-Ménfőcsanak (Foglalkoztatottak száma)	Szigetköz-Ménfőcsanak LEADER Egyesület (Foglalkoztatottak száma)
2006	18,9	25,1
2007	27,1	27,1
2008	38,6	30,0
2009	52,0	21,2
2010	50,0	30,4

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

Helyi önkormányzatok iparüzési adóbevétele, egy lakosra vetítve.

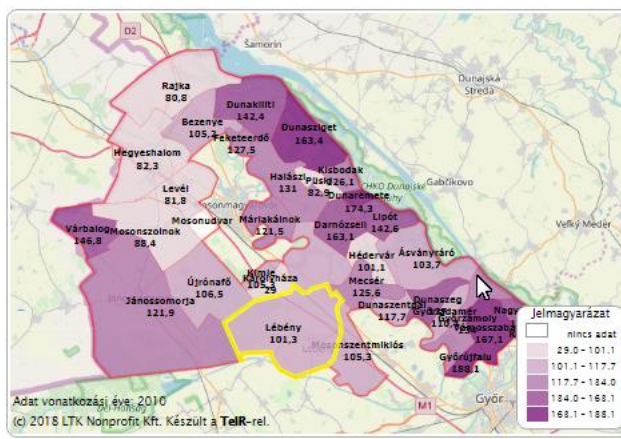
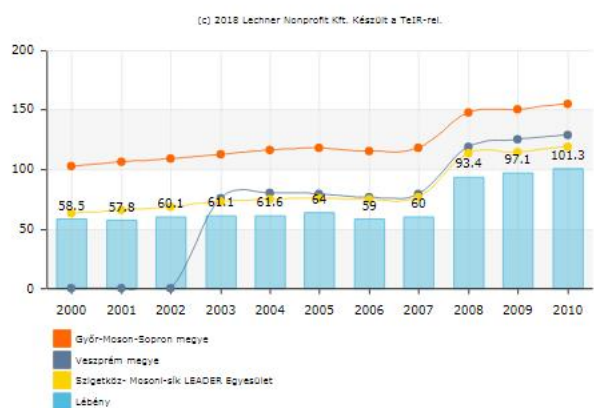

1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Regisztrált vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett és megszűnő gazdálkodási formákkal együtt, év végén) (db)

(2011-től az adatkör gyűjtése a GFO nomenklátúra szerint megváltozott, ezért egy időszorban nem összehasonlítható, a megelőző évekkel. (Bizonyos vállalkozási formák átkerültek a vállalkozások köréből a nonprofitok vagy az egyéb szervezetek kategóriájába.). A GFO nomenklátúra szerinti mutató a "Regisztrált vállalkozások száma (GFO '11)" mutató név alatt érhető el.)

Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint. Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel

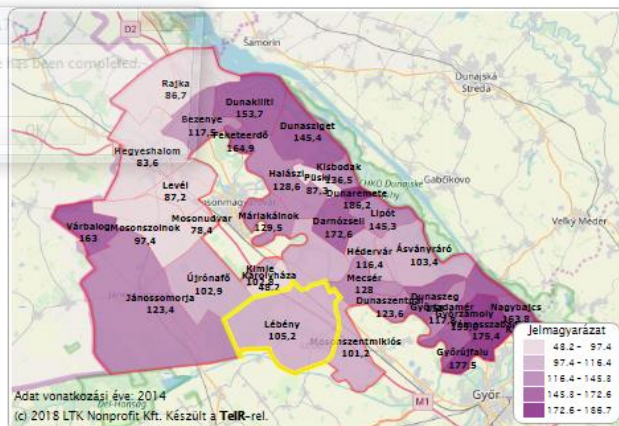
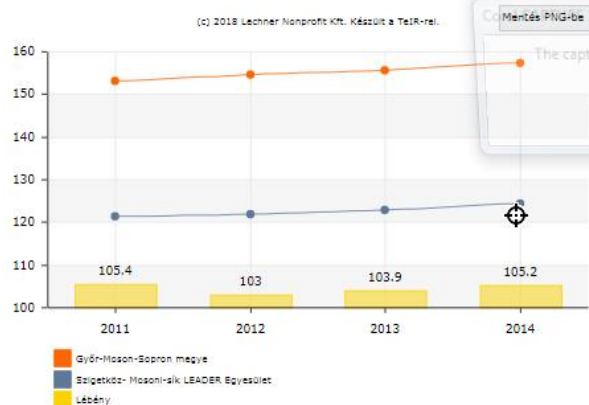
Regisztrált vállalkozások száma (GFO '11) (db)

(2011-től az adatkör gyűjtése a GFO nomenklátúra szerint megváltozott, ezért egy időszorban nem összehasonlítható, a megelőző évekkel. (Bizonyos vállalkozási formák átkerültek a vállalkozások köréből a nonprofitok vagy az egyéb szervezetek kategóriájába.)

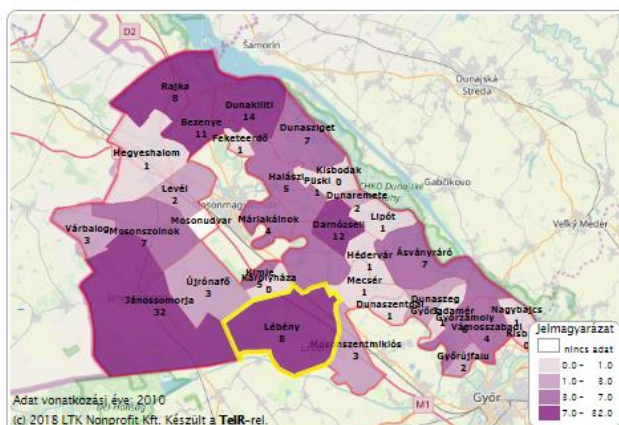
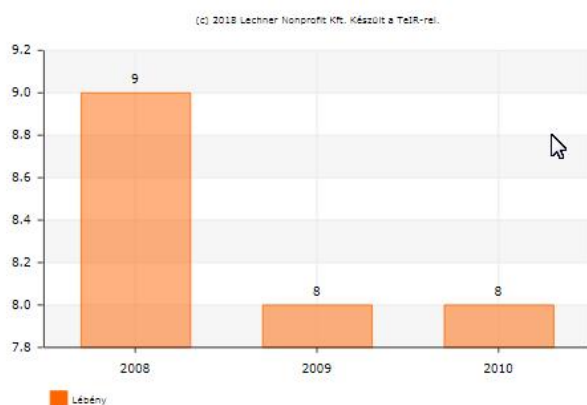
Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint. Módszertani változás miatt a 2010-ig külön mutatóként szerepel

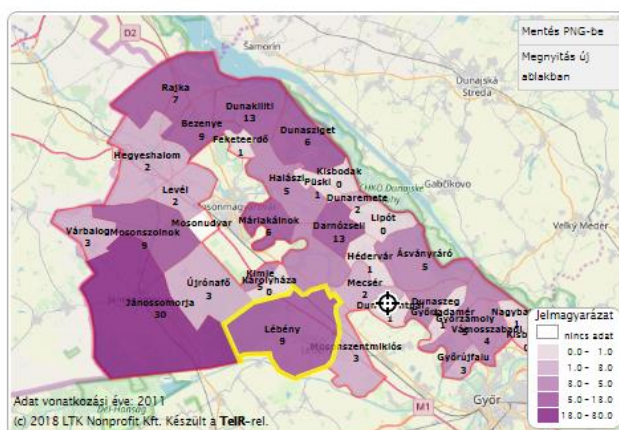
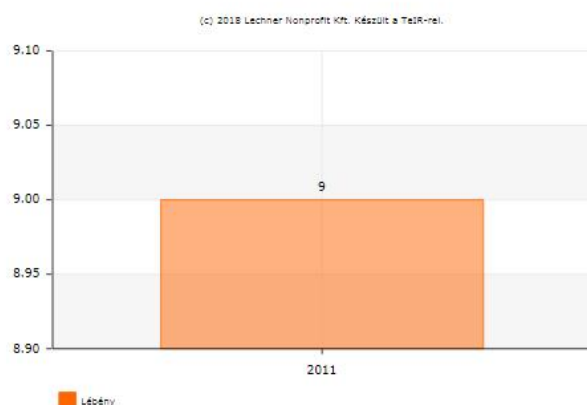
Mezőgazdaságban működő vállalkozások száma 2010-ig

Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágak ("A" gazdasági ág), TEŐR 08 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel

Mezőgazdaságban működő vállalkozások száma 2011-től

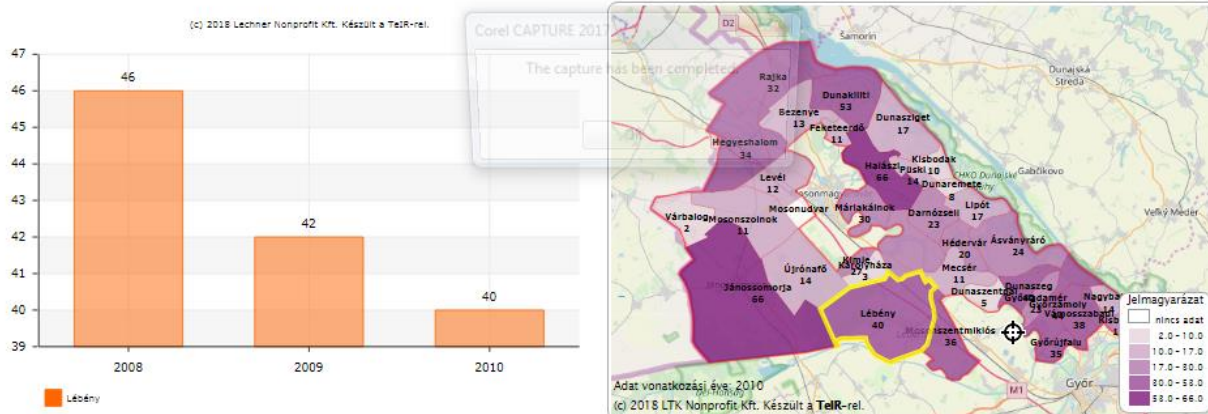
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágak ("A" gazdasági ág), GFO 11 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2010-ig külön mutatóként szerepel

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat**Ipar-, építőiparban működő vállalkozások aránya (az összes működő vállalkozás százalékában) (2010-ig TEÁOR 08 szerint)**

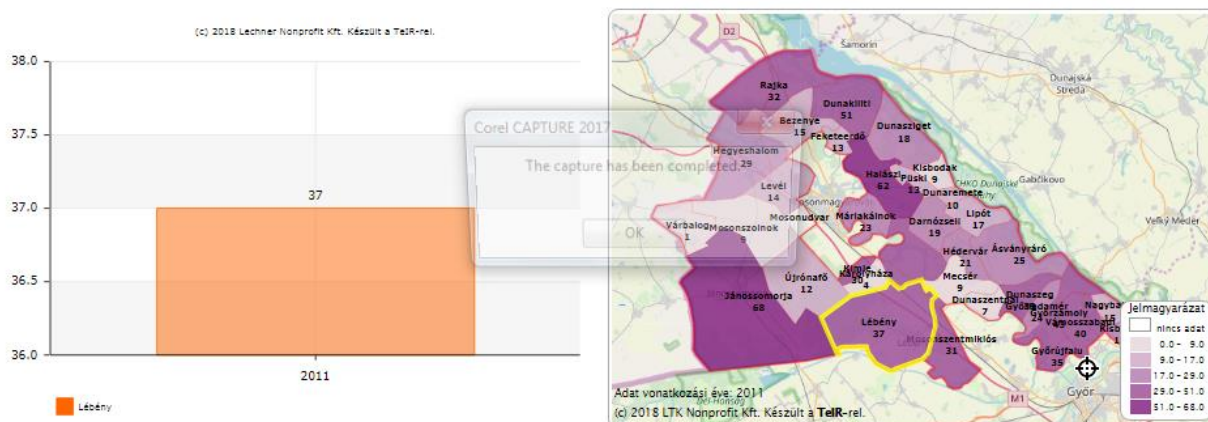
Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel.

Bányászat, kőfejtés (B) feldolgozóipar (C) villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás (D) vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés (E) valamint építőipar (F) nemzetgazdasági ágban, TEÁOR 08 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel

Működő vállalkozások száma az ipar-építőiparban (2011-től, GFO 11 szerint)

(2011-től az adatkör gyűjtése a GFO nomenklatúra szerint megváltozott, ezért egy időszorban nem összehasonlítható, a megelőző évekkal. (Bizonyos vállalkozási formák átkerültek a vállalkozások köréből a nonprofitok vagy az egyéb szervezetek kategóriájába.)

Bányászat, kőfejtés (B) feldolgozóipar (C) villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás (D) vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés (E) valamint építőipar (F) nemzetgazdasági ágban, GFO 11 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2010-ig külön mutatóként szerepel

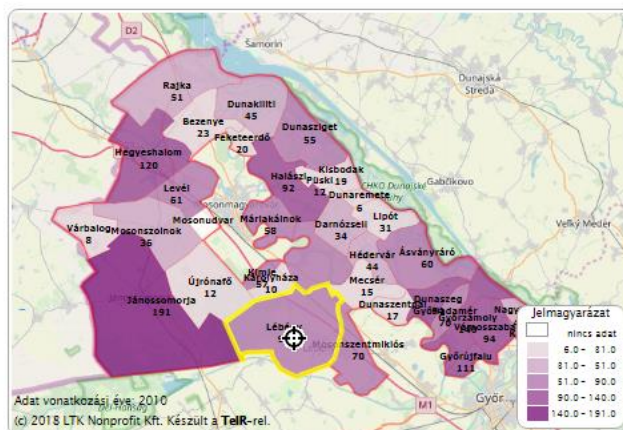
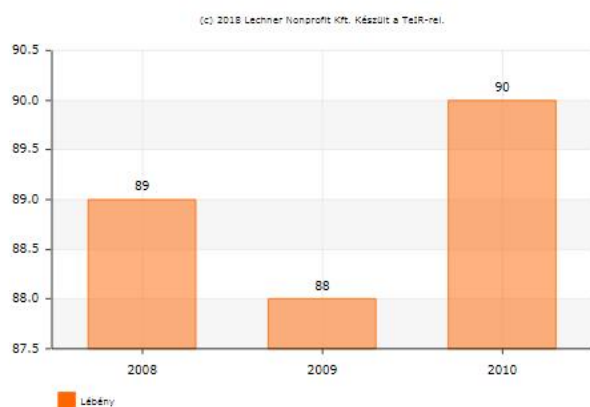

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

Működő vállalkozások száma a szolgáltatásokban (TEÁOR '08: Tercier gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db)

(Az adat a gazdasági tevékenységek 2008. január 1-jétől érvényes egységes ágazati osztályozási rendszere (TEÁOR '08) alapján került gyűjtésre, ezért a korábbi évekkel egy időszokban nem összevethetők. A KSH ezen adatok közzétételét 2 éves késéssel hozza nyilvánosságra, mivel azok statisztikai vagy adóforrásokból utólag beszerzett, tényleges tárgyévi adatok, melyeket a tárgyévi adóbevallások feldolgozása után bocsát a KSH rendelkezésére a NAV.)

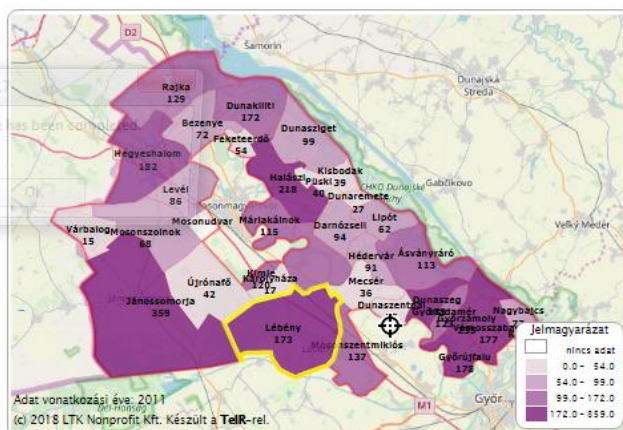
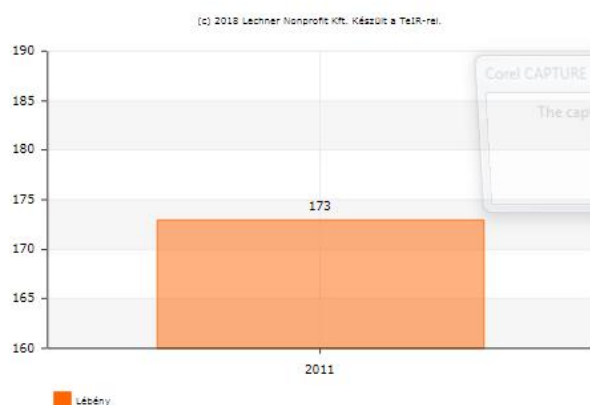
Tercier gazdasági ágakban (G-S nemzetgazdasági ágak), TEÁOR 08 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel

Működő vállalkozások száma a szolgáltatásokban (2011-től, GFO 11 szerint)

Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel.

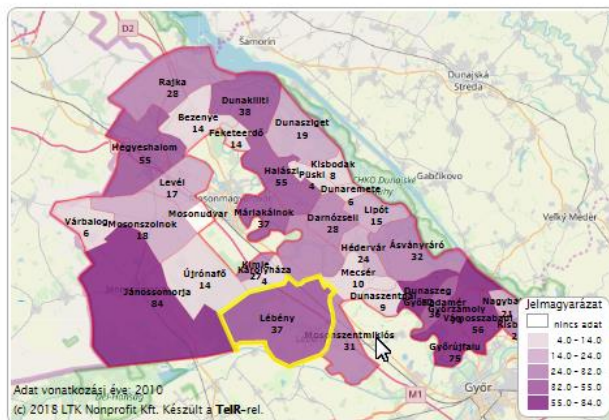
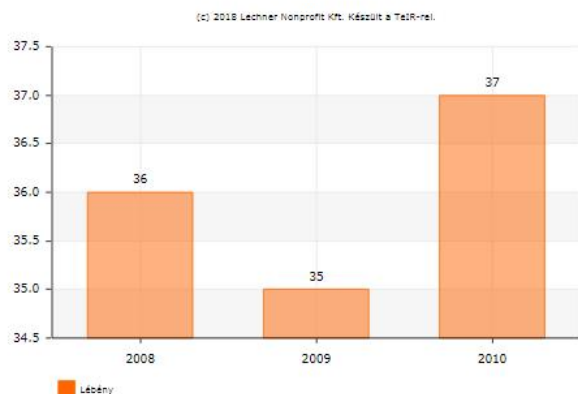
Tercier gazdasági ágakban (G-U nemzetgazdasági ágak), GFO 11 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2010-ig külön mutatóként szerepel

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat**1-9 fős létszámú működő társas vállalkozások száma (db) (2010-ig TEÁOR 08 szerint)**

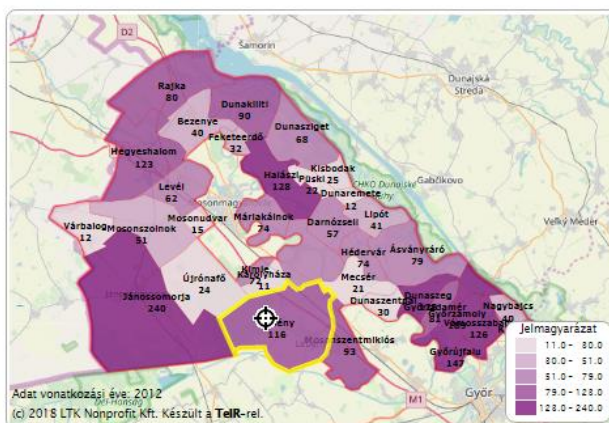
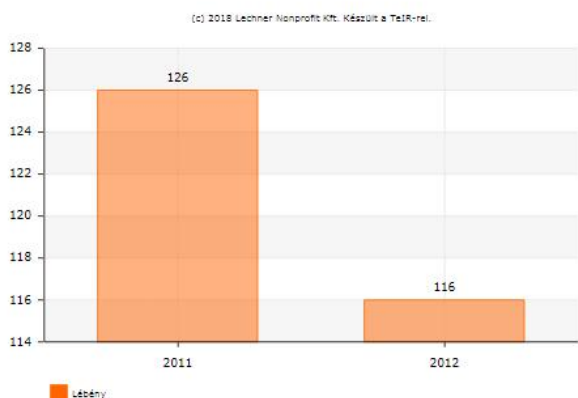
Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint. Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel.

Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint, TEÁOR 08 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel

1-9 fős létszámú működő társas vállalkozások száma (db) (2011-től, GFO 11 szerint)

Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint.

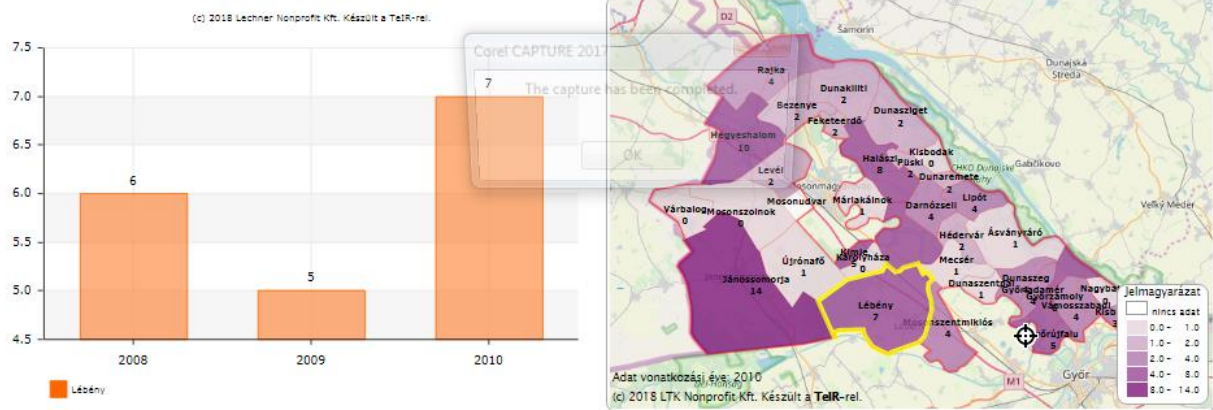
Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint, GFO 11 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2010-ig külön mutatóként szerepel

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat**10-49 fős működő társas vállalkozások száma a (db) (2011-től, GFO 11 szerint)**

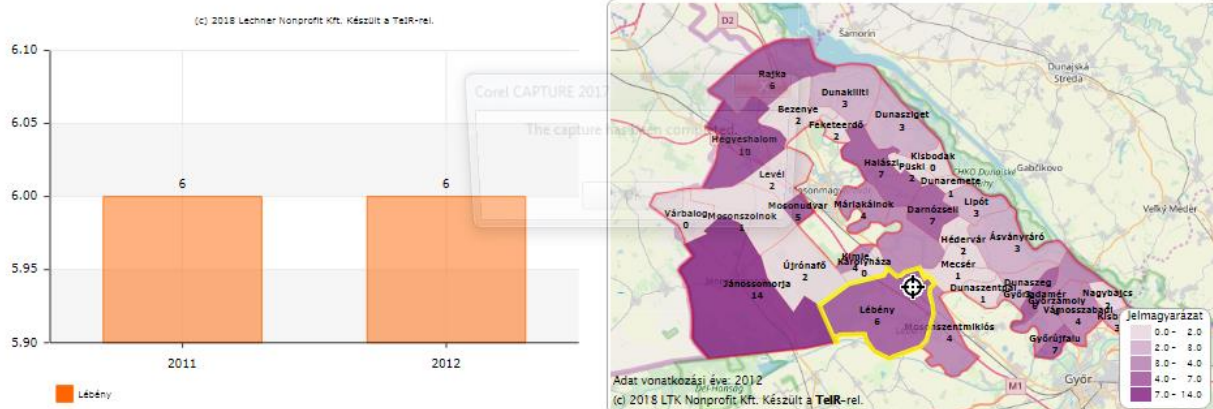
Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint, Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel.

Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint, TEÁOR 08 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel

10-49 fős működő társas vállalkozások száma (db) (2010-ig TEÁOR 08 szerint)

Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint. Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel.

Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint, GFO 11 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2010-ig külön mutatóként szerepel

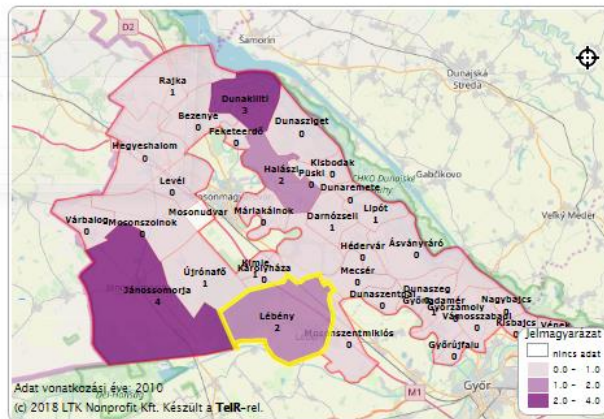
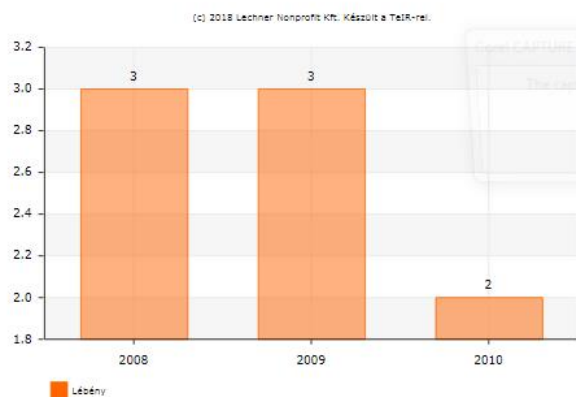

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat**50-249 fős működő társas vállalkozások száma a (db) (2011-től, GFO 11 szerint)**

Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint,

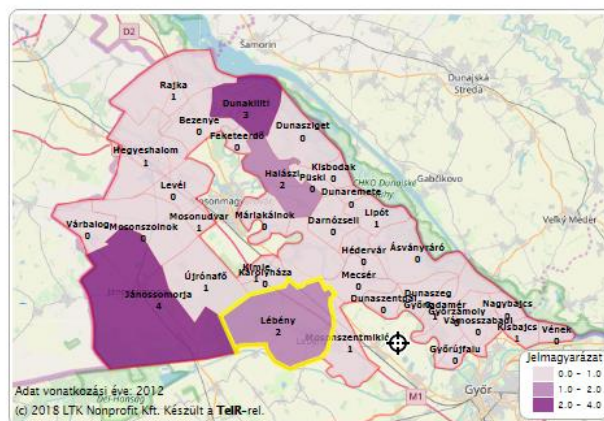
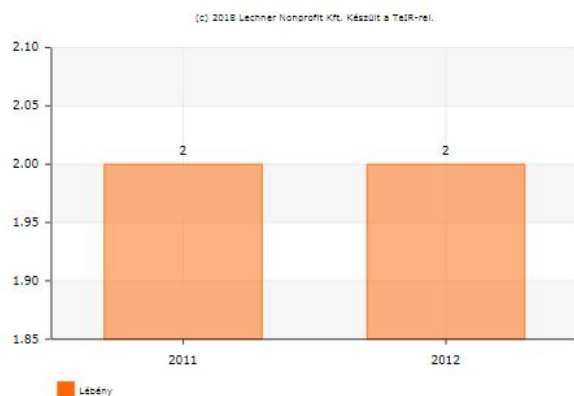
Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel.

Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint, TEÁOR 08 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel

50-249 fős működő társas vállalkozások száma a (db) (2011-től, GFO 11 szerint)

Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint, Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel.

Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint, GFO 11 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2010-ig külön mutatóként szerepel

1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelése

Települési adatszolgáltatás alapján 2018-ban a település legnagyobb foglalkoztatói:

• Transdanubia Kft	238 fő
• KIENER Hungária Kft.	156 fő
• Zeiler Hungária Kft.	72 fő

Települési adatszolgáltatás alapján a 2017 évi gazdasági szereplők:

- A helyi magánvállalkozások száma: 333 db.
- Gazdasági társaságok száma: 159 db
- Egyéni vállalkozók száma: 174 db
- Kereskedelmi boltok száma: 26 db (ebből élelmiszerbolt: 6 db)
- Vendéglátó helyek száma: 8 db

A gazdasági szervezetek fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelése:

- Az autópályán túl tervezett kereskedelmi szolgáltató gazdasági területen a közeljövőben napelempark létesül.

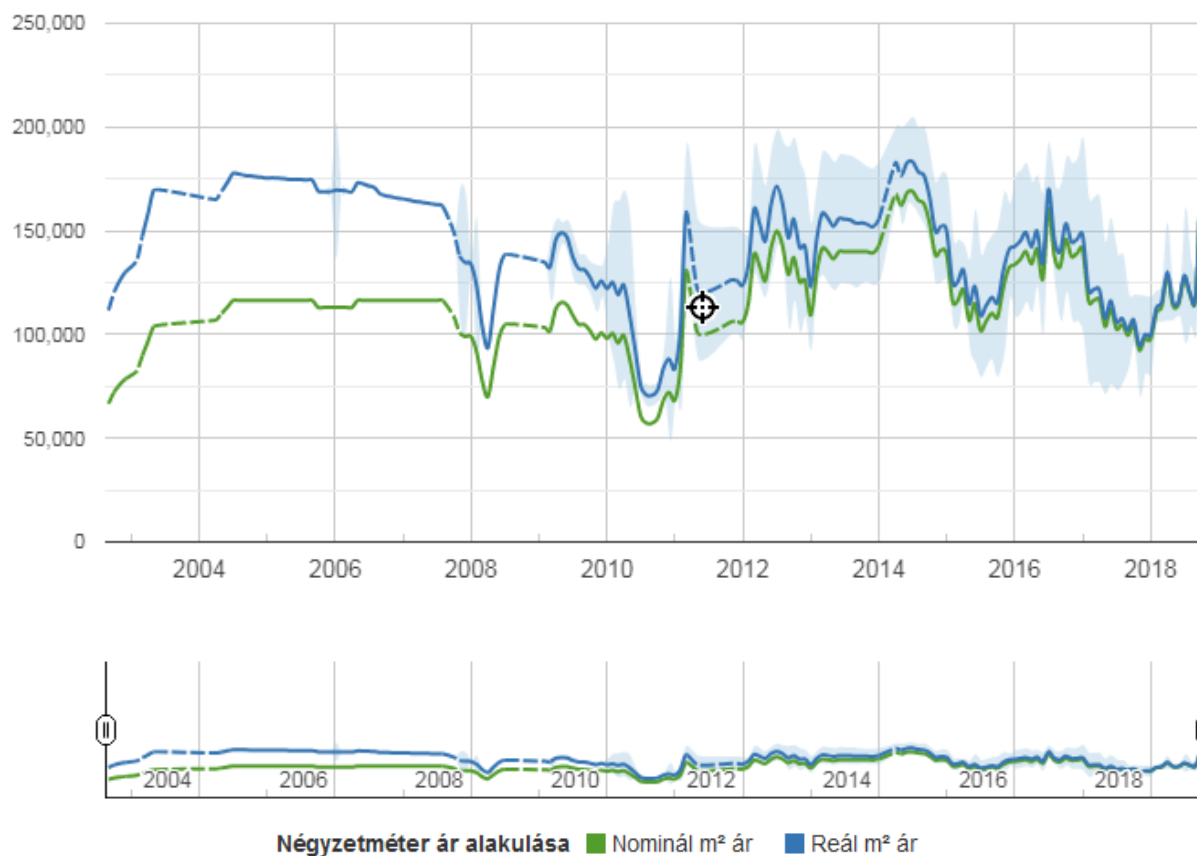
A helyi foglalkoztatók mellett/ellenére a település munkavállalói jelentős számban ingáznak. Az ingázó munkavállalók főbb célpontjai:

- Győr
- Mosonmagyaróvár
- Csorna
- Ausztria

1.9.4 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

A nominál ár a mindenkori, forintban értendő árakat jeleníti meg egy négyzetméterre vetítve, míg a reál ár a nominál ár inflációval korrigált értéke. A szórás megmutatja, hogy az adott időszakban az átlagos négyzetméter áraktól átlagosan mennyivel tértek el az ingatlanok négyzetméterre vetített árai. A reál m² ár alakulását a Központi Statisztikai Hivatal szezonálisan kiigazított maginfláció segítségével kalkulálták.

forrás: ingatlannet.hu

Négyzetméterre vonatkozó statisztikák			
Átlag m²	Átlag m² ár	Legkisebb m² ár	Legnagyobb m² ár
111	107 297	106 564	108 029

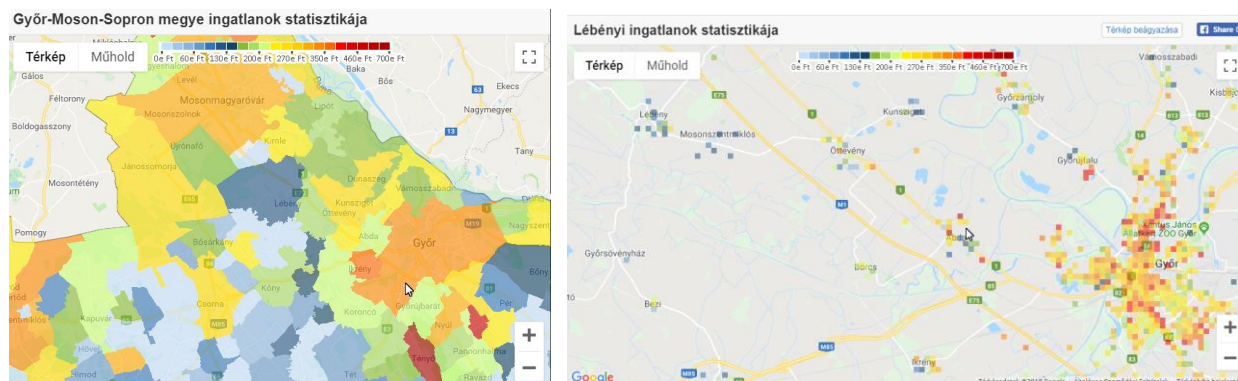

Ingatlanra vonatkozó statisztikák		
Átlag ár	Legkisebb ár	Legnagyobb ár
13 079 377 Ft	2 990 000 Ft	40 179 630 Ft

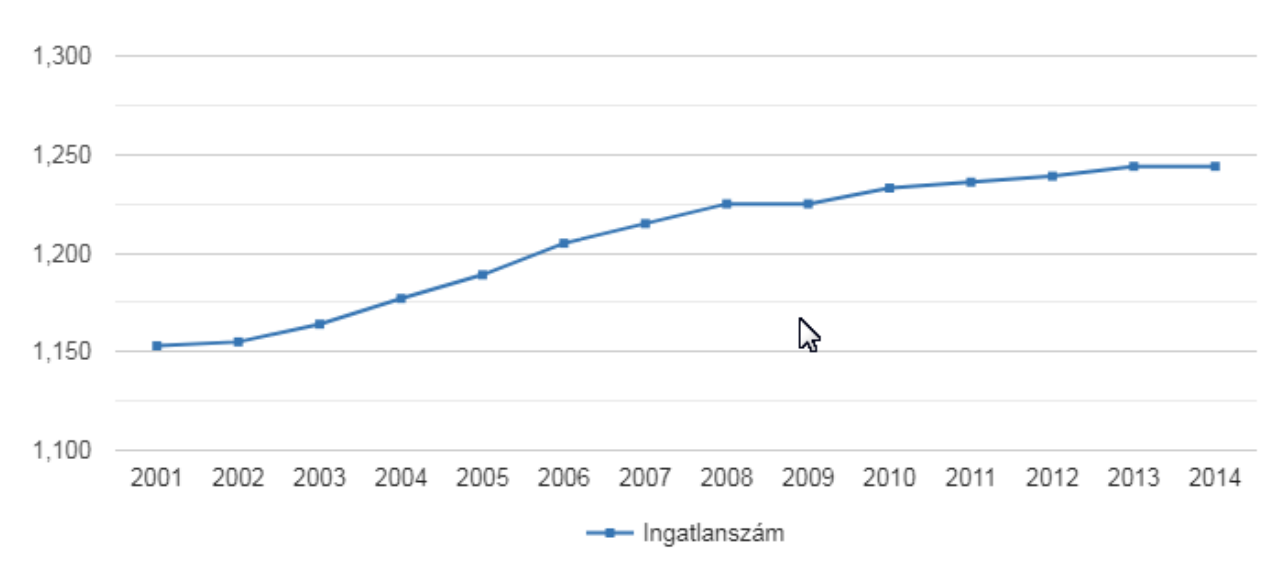
forrás: ingatlanet.

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

Összehasonlításként az alábbi ábrákon a Győr-Moson-Sopron-megyei és a Győr környéki ingatlanárak:

A lakóingatlanok számának alakulása 2001 és 2014 között Lébényben:

forrás: ingatlanet.hu

Lakóingatlanok esetén Lébény településen az elmúlt 5 évben az átlag négyzetméter ár 114.681 forintról 185.416 forintra nőtt, ami 70.735 forintos emelkedést jelent. A lakóingatlanok között 2018 októberében a legmagasabb négyzetméter ár 108.029 forint, a legalacsonyabb 0 forint, valamint az átlag ár 107.297 forint.

1.10 AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ-ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE

1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Az önkormányzat költségvetési bevételi terve 2015-ben 667.209. 000 Ft., 2016-ban 631.789.000 Ft., 2017-ben 983.830.000 Ft.,- 2017-ben a záró mérleg 2.134.711.808,-Ft volt a takarékos gazdálkodás mellett.

A 2020-ig tartó pályázati ciklusban a város az alábbi fejlesztések megvalósítására nyújtott be pályázatot:

- Pálos Rendház utólagos falszigetelésére és falvízmentesítése (3 millió Ft vissza nem térítendő támogatás)
- Volt gimnázium és tornacsarnok energetikai korszerűsítése – (energetikai pályázat)
- Bölcsődeépítés (194 millió Ft vissza nem térítendő támogatás)
- ASP rendszerhez való csatlakozás infrastruktúrális feltételek megteremtése keretében korszerű számítástechnikai informatikai eszközök beszerzése (vissza nem térítendő támogatás)
- Közös Önkormányzati Hivatal épület energetikai célú felújítása – (energetikai pályázat: 50 millió Ft,- 100 %-os intenzitású támogatás)
- Termelői piac kialakítása (1509/2 hrsz) – (VP pályázat nyert)

Fenti pályázatok közül a termelői piac kialakítása vonatkozó pályázat kivételével már mindegyik támogatott projekt megvalósult.

A közelmúltban megvalósult fejlesztések:

- Dózsa György utca (8417 sz.) felújítása Liszt Ferenc utcától Mosonszentmiklós irányába a közigazgatási határig 962 m hosszban (Magyar Közútkezelő Zrt. beruházásában)
- Lébény város belterületén a Fő út (8501 számú országos közút) útfelújítása a Liget utcai kereszteződésétől a Dózsa György utcai kereszteződéséig (Magyar Közút Nonprofit Zrt. beruházásában)
- Fő út felújítása a Vörösmarty utcai csomóponttól Mosonszentmiklós irányába, a település végéig (Magyar Közút Nonprofit Zrt. beruházásában)
- Saját beruházás keretében felújításra kerültek település lakó és gyűjtő útjai
- A Fő út mellett parkolósáv került kialakításra (saját beruházás)

További fejlesztési elképzelések, megvalósítandó feladatok:

- Római Katolikus temető ravatalozó építése
- Idősek Klubja épületének felújítása, energetikai korszerűsítése
- Közvilágítás korszerűsítése
- A „Pálos rendház” felújítása, funkciókeresés
- Településközpont közterületeinek városias jellegű kiépítése
- Helyi termelői piac (nyertes pályázat)

1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége

A tervezett fejlesztéseket átfogó társadalmi párbeszéd előzi meg, közmeghallgatással, lakossági fórummal. Az önkormányzat a 2020-ig tartó Területi Operatív Program keretében számos eredményes pályázatot nyújtott be, amelyek során a fentiekben felsoroltak szerint valósíthatja meg a város a fejlesztési elképzeléseit.

1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

Az önkormányzat minden lehetőségével támogatja a helyi gazdaság erősödését, fejlődését, bővülését.

A település közvetlenül az M1 autópálya lébényi lehajtója, valamint a városba vezető közút mellett alakított ki egy 36 ha kifejezetten kereskedelmi, raktározási, logisztikai és szállítmányozási tevékenységre alkalmas területet. Mivel a terület megtelt, ezért 2009-ben a település újabb gazdasági fejlesztési területeket jelölt ki a rendezési tervben az ipari park közvetlen környezetében a bővülés, fejleszthetőség biztosítására. A fejlesztési területen a jövő évben napelempark létesül.

A településen működő vállalkozások fejlesztési elképzeléseit az önkormányzat már koncepció szintjén figyelembe veszi.

A rendezési tervben fejlesztésre kijelölt területek nagy része magántulajdonú terület. Az önkormányzat saját gazdaság élénkítő programot –munkaerőhiány miatt– nem folytat, de a magánterületeken jelentkező gazdasági fejlesztési szándékokat a közérdekek egyeztetése mellett támogatja.

Az önkormányzat fejlesztésnél elsődleges szempont a kötelező feladatok elvégzését szolgáló fejlesztések, valamint az önként vállalt feladatellátás színvonalának megtartása, továbbá az elnyert projektek megvalósításával kapcsolatban felmerülő kiadások biztosítása.

Fontos szempont még a település számára a bevételt teremtő fejlesztések támogatása, mert ezzel teremthető meg az anyagi alapja egyéb, életminőség fejlesztési tevékenységnek.

A lehetőségekhez igazodó fegyelmezett gazdálkodás és a likviditás folyamatos kontrollja mellett megfelelő erőforrás áll az Önkormányzat rendelkezésre ahhoz, hogy a jövőbeni fejlesztések is gazdaságosak és hatékonyak legyenek.

1.10.4 Foglalkoztatáspolitikai

A település önálló foglalkoztatási koncepcióval nem rendelkezik, erre vonatkozóan az állami lehetőségeket tudja szem előtt tartani. Az önkormányzat részt vesz az országos közmunka programban, de a településen a munkaerőhiány miatt a közfoglalkoztatás nehézkes.

1.10.5 Lakás- és helyiséggazdálkodás

A település több bérbe adott ingatlannal rendelkezik.

Jelenleg 4 db önkormányzati tulajdonú lakás van magánszemélyeknek bérbe adva. Az önkormányzat tulajdonában áll továbbá 2 db üzlet, a Sportpálya és büfé épülete, egy konyha, egy épületrész amelyben pénzfelelvő automata üzemel, az Integrált Községi és Szolgáltató Tér (IKSZT) teljes épülete, a tornaterem, az Iskola úti általános iskola tantermei, a Művelődési Klub, a Civil Centrum épületet, továbbá a Mentőállomás és bokszt teremnek helyet adó épület. Ezen ingatlanok mindegyike bérbeadott jelenleg. A Rendőrség által használt épület szintén önkormányzati tulajdonú, de az épület használatáért bérleti díjat az önkormányzat nem kér, így ezen épület „bérbeadásából” bevétele sem származik.

1.10.6 Intézményfenntartás

A helyi intézmények fenntartását önkormányzati költségvetésből oldja meg a település.

Az önkormányzat egyik alapfeladata a város üzemeltetése, működtetése.

Feladata továbbá a pénzügyi helyzete függvényében a lakossági igények kielégítése is.

Intézmény fejlesztés során fontos szempont a megtérülés, a fenntarthatóság, a működtetés kérdése. Lébény -e tények tudatában „célszerűségi sorrend” figyelembevételével határozza meg fejlesztéseit.

1.11 TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

Pannon-Víz Zrt.

Ivóvízszolgáltatás, valamint szennyvízelvezetés és –tisztítás ill. iparivíz szolgáltatás.

Égáz-Dégáz Földgázelosztó Zrt. (a hálózat tulajdonosa)

Gázellátás szolgáltatás.

E-On Észak-Dunántúli Áramhálózati Zrt.

Elektromos energia ellátás szolgáltatás.

Kisalföldi Kommunális Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft.

(Hulladékátrakó állomás: Jánossomorjai Regionális Hulladéklerakó)

Háztartási hulladék elszállítás szolgáltatás.

Magyar Telekom Nyrt.

Vonalas távközhálózat, telefonszolgáltatás.

Vidanet

Kábelévé, internet- és telefonszolgáltatás.

Észak-Nyugat Magyarországi Közlekedési Központ Zrt. (Volán)

Közösségi közlekedés-szolgáltatás.

MÁV Zrt.

Közösségi közlekedés-szolgáltatás.

1.12 A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

1.12.1 Természeti adottságok

1.12.1.1 Növényzet

Természetes növénytakaró szempontjából a Kisalföld legváltozatosabb területe a Győri medence. A Duna mentén ártéri növényzet, a Hanság teknőjében lápi növénytársulások maradványai tenyésznek.

Az egykor kiterjedt nedves rétek nagy része eltűnt. Kiemelkedő érték a lébényi Tölgy-erdő, a Kisalföld legszebb maradvány gyertyános-kocsányos tölgyese. A száraz tölgyeseknek a tájban szinte hírmondója sem maradt, a száraz gyepek (pl. homoki gyepek Győrnél, löszgyepek Várbalognál) is egész ritkák.

1.12.1.2 Talaj

A terület földtanilag a Kisalföld süllyedő medencéjébe épült dunai hordalékkúp déli lejtővidéke. A felszínt iszapos-löszös hordaléktakaró borítja. A mélyebb rétegek 50-200 méteres mélységig jó víztározó folyóvízi iszapos, homokos-kavicsrétegből állnak. A kistáj és benne Lébény alkalmas 80°C –os hőmérsékletű termásvíz feltárására. A terület nyersanyagai közül a betonozáshoz és építéshez használható kavics, tőzeg, a lápföld és a vakoló homok jelentős mértékben kitermelhető. Az éghajlatnak és a vízrajzi hatásoknak köszönhetően, litológiai alapon Lébény térségében zömében réti csernozjom talajok képződtek

1.12.1.3 Éghajlat

Mérsékelt hűvös, mérsékelt száraz éghajlatú terület.

A napfénytartam meghaladja a az 1950 órát, az évi középhőmérséklet 9,5-10 C°. A fagymentes időszak átlagosan 180 nap. A lehetséges hőmérsékletingadozás - 15,5 C°- +33,0 C° között várható. A csapadék évi összege 580 és 600 mm, amely a vegetációs időszakban 330-340 mm-re korlátozódik. A hótakarós napok száma átlag 35 nap, maximális hóvastagság 29 cm.

A város területe a Dévényi-szélcsatornába esik, emiatt Lébény is az ország legszelesebb vidékéhez tartozik. Az uralkodó szélirány az északnyugati, az átlagos szélesség 3 m/s körüli. A szél, mint megújuló természeti erőforrás kihasználására a vasúttól északra fekvő területek adnak lehetőséget, az a terület alkalmas lehet szélerőművek telepítésére.

A szélerőmű elhelyezéséhez további vizsgálatra ajánlott terület övezete azon területeket jelöli, amelyek a szélerőművek telepítésére a természeti, a táji, a kulturális adottságok és értékek megőrzése, illetve a természeti erőforrások védelme szempontjából a leginkább alkalmasak.

1.12.1.4 Vízrajz

A táj nagyobb része a Mosoni-Duna vízgyűjtő területe. Nagyobb vízfolyás a területen a Lébényi belvízcsatorna, mely a Rábcába és innen a Mosoni-Dunába vezeti a vizet. Kisebb vízfolyások a Lébény területén nagy számban található mesterséges csatornák: Herceg-csatorna, Bordacs - Császárreti – csatorna, Kimle – Szolnok – Lébényi – csatorna, Urhanya – csatorna. Természetes tavak a Lébény területén található un. Forrás-tavak (Rabi-tó, Oltvány-tó, Örvény-tó), amelyek a Lébényi belvízcsatornára vannak felfűzve.

Lébény közigazgatási területének déli része -beleértve a belterület déli részét is- az 1.04. Mosoni-Duna – Rábca közti öblözet része, míg az északi részen az 1-es úton túli terület az 1.01. Szigetközi öbl részé.

A Mosoni-Duna – Rábca közti öblözetet a településen az alábbi, funkcióval rendelkező lokalizációs vonal osztja több részre:

- 8417 közút (Gyórsövényháza-Lébény) a III. és a IV-es katettát elválasztó térségi lokalizációra alkalmas nyomvonal.

A lokalizációs vonal –Damjanics utca 102. és a Rábca közé eső útszakaszának- bármilyen jellegű fejlesztésével, módosításával kapcsolatban az Észak-dinántúli Vízügyi Igazgatóságot egyeztetés céljából meg kell keresni.

A település közigazgatási területe három helyen is érinti a Rábcát, annak hullámterét és védvonalát. Az érintett töltésszakaszok a 01.07. Mosoni-Duna – Rábca menti árvízvédelmi szakasz Rábca balparti első rendű védvonalának részét képezik. Ez a védvonal mentesíti a települést a Rábca vizeitől.

Az árvízvédelmi töltés lábától számított 10 m-es védősávot szabadon kell hagyni.

A 30/2008. (XII.31.) KvVM rendelet értelmében a védvonal mentén, a hullámtéren a vízdali töltésláb vonalától mért 60 m-en, a mentett oldalon pedig 110 m-en belül anyaggyűjtőt, munkagyűjtőt nyitni, szabadkifolyású kutat létesíteni, tavat kialakítani, ill. a fedőréteg tartós eltávolításával járó tevékenységet folytatni csak a vízügyi igazgatóság hozzájárulásával, szükség esetén részletes talaj talajfeltárás, állékonysági és szivárgási vizsgálat alapján lehet.

A területről az esővizek, felszíni vizek és felszín alatti vizek lefolyása a Rábca felé tart, mivel a felszín DK-nek lejt. Lébény területe sok helyen belvízveszélyes. A terület talaj és rétegvizekben is igen gazdag. A talajvíz mélysége 2 m körül van. A talajvíz kémiai jellege kalcium – hidrogénkarbonátos lágy víz. A rétegvizeket a mélységi kavicsos víztartók tárolják. Lébényben több hévízkút is található.

1.12.1.5 Természeti értékek

Lébény földrajzilag a Hanság és a Mosoni-síkság határán fekszik. A szabályozások, lecsapolási munkálatok előtt, a Hanság felszíni vizei időnként összefüggtek a Fertő-tó vizével, a XVIII. században készült első katonai felmérés térképén még ezt az állapotot láthatjuk.

A falut körülölelő tavak, a gyönyörű virágos tölgyerdő, a nagy kiterjedésű, kiszáradó láprétek és a maradvány erdőkben csordogáló csatornavizek az ezredforduló Magyarországnak ékességei közé tartoznak.

A XIX. és XX. században végzett vízrendezés során alakult ki a térség mai képe. A hajdani mocsárvilág eltűnt, ma a várostól délkeletre, Bormáspusztánál feltűnik a jellegzetes hansági kékperjés láprét, az Úrhanyi-rét, majd a Polgári-Pintérhany rekettöfűzettel átszőtt nádas lármaradványa.

A Hansági Természetvédelmi Terület közelében az autópályán átívelő két, átlagosan húsz méter széles vadátjáró is épült, amelyek az állatok biztonságos átkelését szolgálják. Az időtlen idők óta megszokott vonulási utakat követve választották ki ezeket a helyeket.

Védett terület, a még ma is gazdag állatvilág a kételtűek, a madárfajok és az emlősök különös, ilyen társulásokban másutt már alig-alig előforduló egyedeinek élőhelye. A lápréteken egész ökológiai rendszerek telepedtek meg: puhatestűek és ízeltlábúak, csúszómászók és gerincesek esetenként ritkaságszámba menő fajai. A szarvasbogár, a nünűke, az aranyos bábrabló és a diófacincér ebben a gyepszinti mikroklimában jól megfér a különféle lepkék sokaságával. Hosszúlábú mocsárbékák és levelibékák, a törékeny és a rendkívül ritka elevevészűlő gyíkok osztják meg vadászterületüket a kipusztulással fenyegetett, itt azonban védelmet találó parlagi vipérával, amelynek marása a makacs híresztelésekkel ellentétben nem halálos. Az elsősorban

sáskákkal és kisebb rágcsálókkal táplálkozó fajnak ma már ez az egyetlen európai vadászterülete.

Veszélyeztetettsége ellenére is szinte egyedülálló a térség madárvilága. Olyan közösségek élnek itt, amelyek másutt nemigen fordulnak elő. Együtt él e tájon a tűzok, a nagy póling, a bíbic, a szürkegém és a hamvas rétihéja, a tücsökmadár, a sárga billegető, és itt még szól harsogó hangján a haris is.

Tovább színesítik a faunát az emlősök is, amelyek közül külön említést érdemel a lápi erdő szorgos takarítója, a törpecickány és a mogyorós pele.

A Lébényi-Hanyban a mesebeli királyi palástok szegélyét adó hermelin mellett még megtalálható a középkori magyarság igen kedvelt, régi női névként is ismert állata, a nyuszt. Az ezredvég harmincas éveiben betelepült és rendkívüli mértékben elszaporodott vaddisznóállomány az élőhelyek feltűrésével hatalmas károkat okoz. Az erdőkben gyakori az őz és a szarvas is.

A Lébényi-Hanság flórája igen változatos. A falu szélén húzódik a tavaszi virágbőségéről Kisalföld-szerte ismert és kellemes virágszedő túrákra csalogató gyöngyvirágos Tölgyerdő, ahol először a hóvirág, majd nem sokkal később a gyöngyvirág fehér szőnyegével borítja be az erdő alját. A Tölgyerdő több mint száz év óta invitálja tavaszi kirándulásra a környék falvainak és városainak lakóit, a millennium évtizedeiben pedig szép természeti környezetet biztosított a megyeszerte híres lébényi búcsúnak, a juniálisnak.

A Hanság más tájrészletei a talajvízszint eluralkodó süllyedése és a közelmúlt helytelen erdőgazdálkodása következtében megromlott állapotukban is értékes éger-, tölgy-, kőris- és szilgiterdők lágyszárú növénytakaságok kifejezetten gazdag csoportjainak adnak otthont.

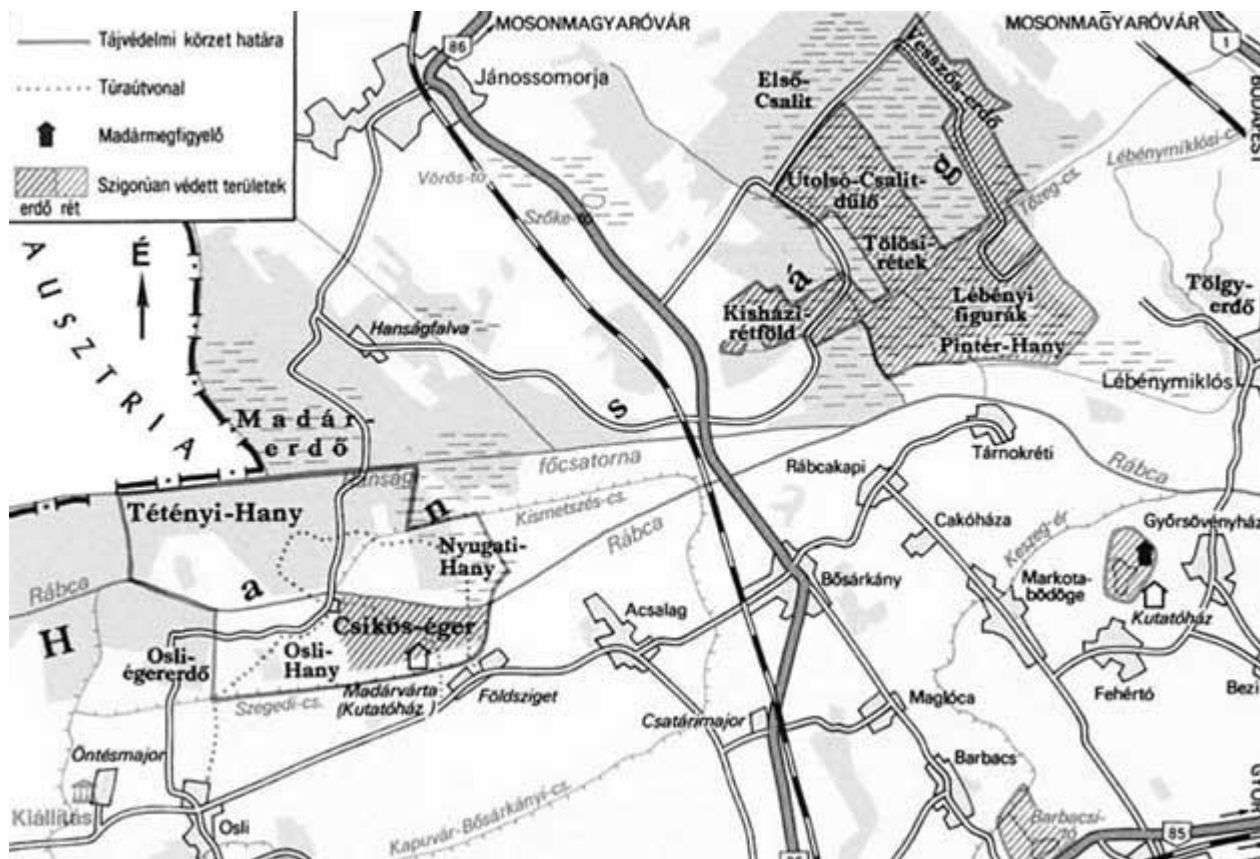
A hanyi erdőségek közül a töllösi nyíres nemcsak százhektárnyi területével, hanem azzal is különbözik a többitől, hogy nem ültetett, hanem spontán települt. A nyugati irányban hosszan elnyúló Pálffy-erdő, az Öreg-erdő és a Vesszős-erdő elnevezésű fás ligetek az értékes réterterületekkel kiegészülve teszik teljessé a falu határának különleges flóráját.

Kedvezőtlen viszonyaik ellenére a láprétek máig meg tudták őrizni a Hanság jellegzetes és ritka növényfajait. A réti boglárka sárga virágszőnyegében tömegével mutatkoznak a réti kakukkszegfű, a margitvirág és az orchideák: a hússzínű ujjas, a mocsári és a virágkosbor. Májusban virágzik a védett ritkaságnak számító nyári tőzike, itt található a láp különösen szép virága, a szibériai nőzirom. A kékperjés és nyúl farkfüves rétek legjellegzetesebb tájrészletei azonban a náddal átszőtt rekettyefüzesek. Hazánkban csak két helyen fordul elő az osztrák tárnicska. A csatornáknál ma is megfigyelhető a kolakán, a sárga tavirózsa és a fehér tündérrózsa.

A Lébényi-Hanság, amelyik a maga háromszáz hektárnyi területével a Fertő–Hanság Nemzeti Park szerves része. A természeti értékek, látnivalók megközelítésére a Lébényből történő kiindulást célszerű választani, ahonnan a védett terület gépkocsival is elérhető, de az egykori római úton gyalogtúrákat is tehetünk.

A településen délnyugati irányba fordulva a Tőzegcsatorna mellett a Töllösi-erdő szigorúan védett ligetes-nyíres réteihez érünk. Innen északkelet felé fordulva pedig már az Öreg- és a Vesszős-erdőben járunk. Ezeken az erdei tájakon kellemes gyalogtúrákat is tehetünk.

A Lébényi-Hany híres védett virágai tavaszi tőzike és kosborfajták; margitvirág, nőzirom, gyöngyvirág.

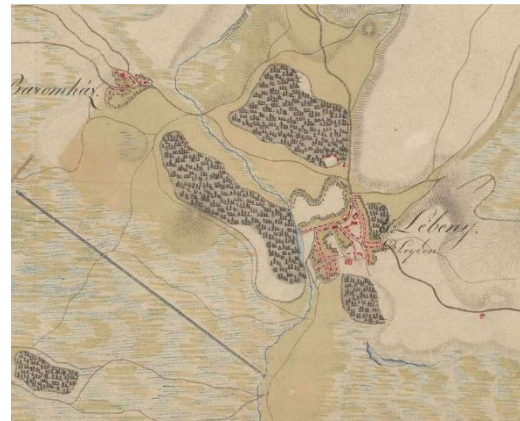
Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

A Hansági Tájvédelmi Körzet térképe

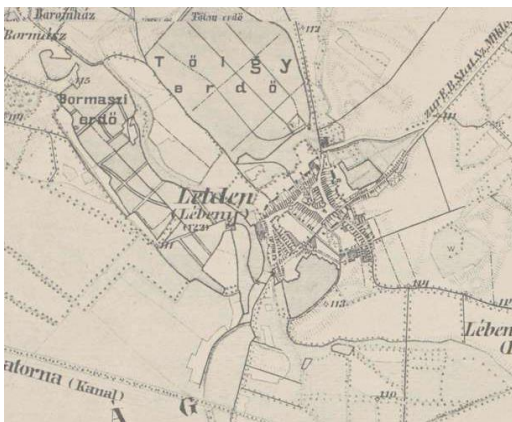
Lébény gazdag természeti értéke még a Rábca-folyó és a környezetében lévő vizes élőhelyek. Különleges, látványos növény- és állatvilág jellemzi a folyó menti árterületet, holtágakat, nedves réteket, gyepeket nagy kiterjedésű nádasokat, ligeterdőket is.

1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet, tájtörténeti vizsgálat

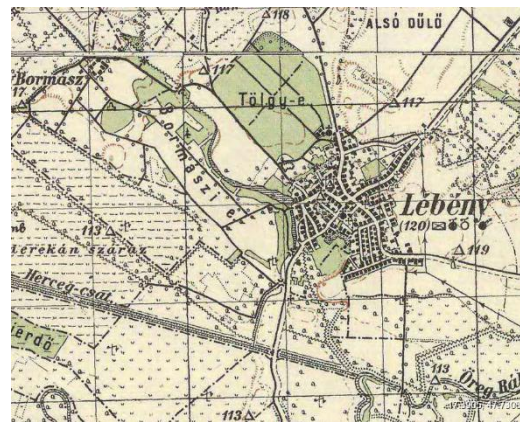
Első Katonai Felmérés (1763-1787)

Második Katonai Felmérés (1806-1869)

Harmadik Katonai Felmérés (1869-1887)

Magyarország Katonai Felmérése (1941)

Az első Katonai Felmérés (1763-1787) ill. a második Katonai Felmérés (1806-1869) térképein Lébény környékén a maihoz hasonló, nagyon változatos, mozgalmas tájat láthatunk. Ekkor még a ma is jobbra fennmaradt erdőterületek mellett a Hanság lápvidéke uralta a tájat. A falu közvetlen környezetét a házak mögötti veteményesek és gyümölcsöskertek jellemzik. A korabeli térképeken már megjelentek a mai úthálózat ősi nyomvonalai a környező települések irányába.

A Harmadik Katonai Felmérés (1869-1887) térképén már feltűnnek a csatornázás létesítményei, a külterület használatának nyomai.

Az 1941-es Magyarország Katonai Felmérése térképén jellemző új táji elem a szántóföldeket osztó földutak megjelenése. Észrevehetően megnövekedett a település lakóterülete, letisztult, véglegesedett az úthálózat.

Lébény város külterületét nagy kiterjedésű erdő-, gye- és szántó területek jellemzik. A sok mesterséges csatornának és természetes vízfolyásnak köszönhetően jelentős a vízgazdálkodási területek aránya is.

A művelési ág szerinti megoszlást az alábbi táblázat mutatja:

Művelési ág	Terület (ha)	Arány (%)
Erdőterület	2456,88 ha	31%
Szántóterület	2654,63 ha	34%
Gyepek	1868,82 ha	24%
Vízgazdálkodási terület	209,67 ha	3%
Egyéb	651 ha	8%
Külterület összesen	7841 ha	100 %

A település közigazgatási területének nagysága kb. 8136 ha. Ebből belterület 295 ha. A külterületi zöldfelületeket tekintve a város nyugati oldala nagy kiterjedésű egybefüggő erdőterületekkel rendelkezik. A belterület felé pedig az erdőterületeket összefüggő hatalmas kiterjedésű gyepek váltják fel. A külterületet emellett behálózzák a természetes vízfolyások és mesterséges csatornák.

A fennmaradó területeket mezőgazdasági művelésre hasznosítják. A mezőgazdasági területek jó termőhelyi adottságokkal rendelkeznek, a gazdálkodásban vezető szerepet tölt be a növénytermelés. Legnagyobb arányban búzát, árpát, kukoricát és takarmánynövényeket termesztnek.

1.12.3 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Lébény teljes közigazgatási területe beletartozik a Hanság védett tájképvédelmi területébe. A településen a fejlesztések, módosítások megvalósítása után az újonnan kiépített területek is települési táj részei lesznek, megjelenésükben a települési környezethez kell alkalmazkodniuk. A növényzet telepítésekor a védett természeti területekre való tekintettel, mindenkor háromszintű (fa, cserje, bokor, gyepek) védősáv kialakítását javasoljuk.

A településen a zöldfelületek kialakításánál (játszóterek, közösségi terek, parkok, utcai sétányok) a tájra jellemző növénytakaságok jellegzetes fajait kell alkalmazni. Előtérbe kell helyezni a lombhullató fajták telepítését és kerülni kell a tájidegen, rabszolganövények alkalmazását.

1.12.3.1 Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Lébény közigazgatási területének jelentős része a természetvédelmi szempontok alapján valamilyen védelemben részesül. A Fertő-Hanság Nemzeti Park védett területei az alábbiak:

Egyedi tájérték:

0132/5-12, 0132/19-20, 0114/7, 0134/3-7, 0133/1, 0218/1-9, 0512/1-8, 0514, 0501/1, 0515/3-4, 0516/5-7, 0517, 0528/1-3, 0529, 0530/1-18, 0531/1-4, 0539 hrsz.-ú területek.

Exlegelő, védett lápok:

0138/3, 0139, 0141/2, 0154, 0155/13-14, 0159/1, 0159/3, 0206/3, 0206/5, 0206/9, 0208/2, 0209, 0210/4 hrsz.-ú területek. (a 8005/2001.(Mk 156.) KöM tájékoztató alapján)

Érzékeny természeti területek:

024/1-10, 023, 025, 034, 036/4-12, 037/1-3, 038-039 hrsz.-ú területek.

(a 2/2002.(I.23.) KöM-FVM rendelet alapján)

Erdőrezervátumok:

0142, 0144-0146 hrsz.-ú területek. (a 13/2000.(VI.26.) KöM rendelet alapján)

Fertő-Hanság Nemzeti Park fokozottan védett területei:

0329-0342, 0344, 0352-0398, 0418-0425, 0432-0439, 0471/1-4 hrsz.-ú területek.

Fertő-Hanság Nemzeti Park védett területei:

0172-0173, 0188-0193, 0195, 0242, 0243, 0244/1-6, 0245-0263, 0289-0292, 0294-0298, 0301-0302, 0304-0307, 0328-0337, 0338-0342, 0343/1-2, 0343/6, 0344-0396, 0398, 0418-0420, 0422-0430, 0432-0434, 0436, 0437, 0454, 0456-0459, 0461, 0467, 0470-0473, 0484, 0142, 0144-0146 hrsz.-ú területek. (az 5/1994.(III.8.) KTM rendelet és az 1/1999.(I.18.) KöM rendelet alapján)

Kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területek:

A TH- 07-02-13 számú tervdokumentáció szerkezeti, szabályozási és tájrendezési tervlapjain megjelölt területek.

NATURA 2000 különleges madárvédelmi területek:

A TH-07-02-13 számú tervdokumentáció szerkezeti, szabályozási és tájrendezési tervlapjain megjelölt területek.

Ökológiai hálózat területei:

A TH- 07-02-13 számú tervdokumentáció szerkezeti, szabályozási és tájrendezési tervlapjain megjelölt területek.

Természeti területek:

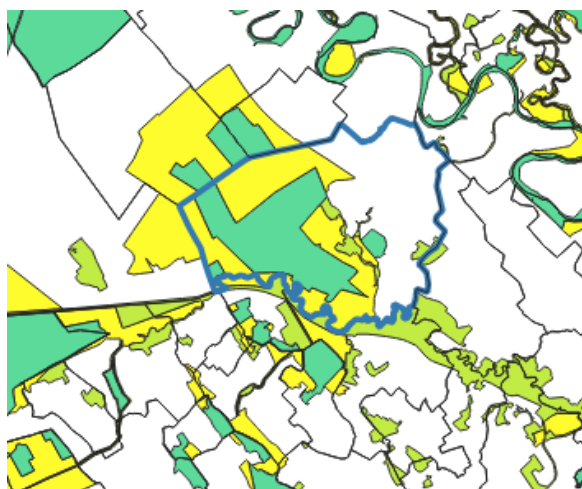
0465, 0466/1-2, 0467-0470, 0474/1-2, 0475/1-8, 0476/1-3, 0477-0478, 0479/1-13, 0480, 0481/1-3, 0482-0483, 0484/9, 0486/3, 0515/2-4, 0513/1-7, 0514, 0518-0519, 0528/1-4, 0529, 0530/1-18, 0531/1-4, 0539 hrsz.-ú területek.

Védett természeti területek:

A TH- 07-02-13 számú tervdokumentáció szerkezeti, szabályozási és tájrendezési tervlapjain megjelölt területek.

1.12.3.2 Ökológiai hálózat

Lébényben az ökológiai hálózat elemei közül mindhárom, magterület, puffterület és ökológiai folyosó megtalálható. Ezek a területek a település nyugati területein találhatók.

1.12.3.3 Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A helyzetfeltárás alapján a meglévő tájhasználati konfliktusok, problémák nem tekinthetők jelentősnek, ám kezelésükkel hosszú távon egy harmonikusabb ember-táj kapcsolat alakulhat ki, legyen szó víz-rehabilitációs munkálatokról vagy éppen az út melletti fásításokról.

A nem célzottan tájhasználati konfliktusok feloldását célzó fejlesztési beruházások minden erőfeszítés ellenére előbb-utóbb bizonyos fokú konfliktushoz vezetnek, melyek lehetnek területhasználati és funkcionális, tájökölógiai vagy tájképi (vizuális) gyökerűek. A konfliktusok mértéke azonban összehangolt, átgondolt tervezéssel csökkenthető. Leggyakoribb probléma az

infrastruktúra fejlesztések (pl. az M1 autópálya kiemelkedése a tájból), a beépített területek növelése és a természetvédelem, tájvédelem szempontjainak ütközése.

A település táji környezetében a következő esztétikai, tájhasználati és ökológiai konfliktusok jelennek meg:

Esztétikai konfliktus:

- kialakuló csupasz, "steril" lakókörnyezet és gazdasági terület ↔ igényes kialakítású lakó- és gazdasági terület
  - lakóterületek, gazdasági területek ↔ védett természeti környezet közelsége, gazdag növényvilág, gazdag állatvilág
- megoldás: a környezet rendezése, a közterületek igényes kialakítása*

Tájhasználati konfliktusok:

- mezőgazdasági terület ↔ lakóterület
megoldás: növénytelepítés, védőfásítás
- mezőgazdasági terület ↔ gazdasági terület
megoldás: növénytelepítés, védőfásítás
- lakóterület terület ↔ gazdasági terület
megoldás: növénytelepítés, védőfásítás
- mezőgazdasági majorok ↔ lakóterület, természetvédelmi területek, védett természeti környezet
megoldás: növénytelepítés, védőfásítás
- gyakori erős szellőkések ↔ kertek használata, pihenés, rekreáció
megoldás: zárt állományú, többszintű, növénytelepítés, fásítás
- a fejlesztés miatt megnövekedett forgalom ↔ lakóterület nyugalma
megoldás: terület lehatárolása többszintű növényzettel
- a fejlesztés miatt megnövekedett lakosságszám ↔ közösségi célú zöldfelület kialakítása
megoldás: közpark létesítése
- a fejlesztés miatt megnövekedett forgalom ↔ a védett természeti területek, lakóterületek védelme
megoldás: pufferterületek létesítése

Ökológiai konfliktusok:

- talajvíz, talaj szennyezése (lakóterületek, gazdasági területek, majorok) ↔, természeti területek
megoldás: lakosság és a vállalkozók környezettudatos viselkedése, csatornázás, hulladékkezelés megoldása
  - gazdasági területek környezeti állapota ↔ mezőgazdasági termelés, széltornyok, gazdasági területek
megoldás: környezetkímélő művelési módok, korlátozott vegyszerhasználat, környezetre ártalmatlan technológiák alkalmazása

A településen továbbra is fontos feladat a védett és nem védett természeti, táji értékek fenntartása, védelme, ezek megtartása.

1.13 ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

Egy település életében a zöldfelületek, fák, fasorok kiemelt jelentőséggel bírnak. Egyrészt életminőségi, levegőtisztaság védelmi, településképi, esztétikai, egészségügyi, másrészt zajvédelmi, idegenforgalmi szempontból. A zöldfelület, mint biológiailag aktív felület, jelentős kondicionáló hatással bír a környezetre: kedvezően befolyásolja a klímát, a levegőminőséget, a vízháztartási viszonyokat, a felszíni és felszín alatti vizek minőségét, megakadályozza a talaj mennyiségi és minőségi romlását. E sokrétű szerepkörnek a zöldfelületek akkor tudnak optimálisan megfelelni, ha rendszerbe, hálózatba szervezettek.

A zöldfelületek funkciójuk és használatuk módja szerint négy csoportba oszthatók:

- Korlátlan közhasználatú zöldfelületek. Ide tartoznak a közparkok, lakó kertek játszóterek sportpálya valamint a közlekedési területek zöld felületei, és a védő fásítások. A városi szintű és lakóterületi közparkok a városlakók, idelátogatók rekreációs igényeit elégítik ki.
- Korlátozott közhasználatú zöldfelületek. Ide tartoznak az időben korlátozott, általában intézményekhez kapcsolódó közhasználatú zöldfelületek: ilyen zöldfelület a temető és kastélypark. Az intézményi zöldfelületeket korlátozottan látogatható intézményi területek alkotják.
- Közhasználat elől elzárt zöldfelületek: e kategóriában a közintézmények, hivatalok, ipari létesítmények zöld felülete valamint a családi házak kertjei tartoznak.
- A vonalas, zöldhálózati összekötőelemek (utak, vízfolyások menti zöldfelület)

Szerkezeti szempontból igazán jelentősek a biológiailag-aktív vízfelületek: ilyen a település déli határában folyó Rábca, illetve a Damjanich utca keresztezése előtt felduzzasztott Lébénymiklósi csatorna.

Lébény területén található: köztér, sportpálya, utcai fasorok, védőfásítások, belterületi erdő, valamint a temetők, de a kiterjedt zöldfelülettel rendelkező magánkertek, közintézmények kertjei, családi házak kertjei, mezőgazdasági zártkertek is a települési zöldfelületi rendszer részei.

Jelentős zöldhálózati összekötő szerepük lenne a településen a fasoroknak, a hiányos utcai fasorok pótlása folyamatos. A település utcai „Legyen Lébény még zöldebb program keretében” szépülnek, több utcában fásítottak.

A fasorok mindig kiemelt elemei egy város zöldfelületi rendszerének, mert ezek kapcsolják össze a zöldfelület egyes elemeit (zöldterületeket, zöldfelületi jellegű intézményeket, erdőket stb). összefüggő rendszerré.

1.13.2 Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Nagyobb összefüggő zöldfelületek, zöldterületek a településen:

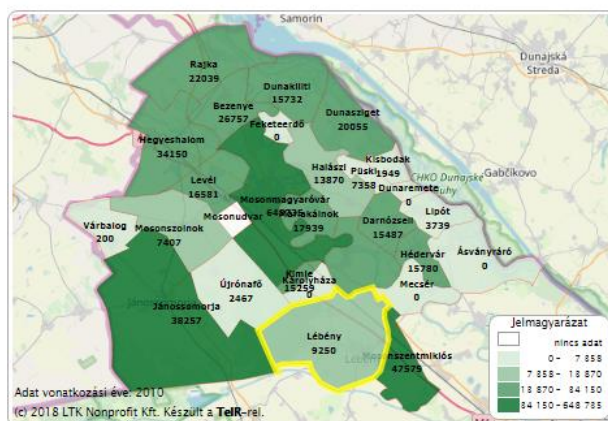
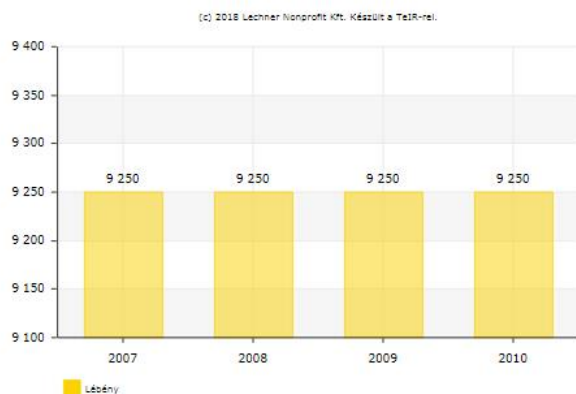
- a település nyugati határán, a Fő utca északi szakasza és a Tárnokréti u. között elterülő elterülő tölgy erdő (Töllősi erdő)
- sportpálya
- a Lébénymiklósi csatorna menti erdőterületek
- A Holt-Rábca, a Herceg-csatorna és egyéb csatornák menti fasorok, erdőterületek
- Fűzfás köz, közparkok, temetők(evangelikus, katolikus)
- Disznókút
- a Damjanich u.-Temető u.-Faiskola u.-Liget u. által körülölelt erdőterület

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

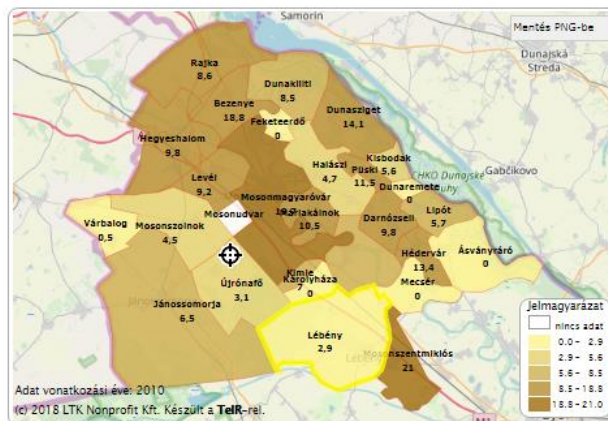
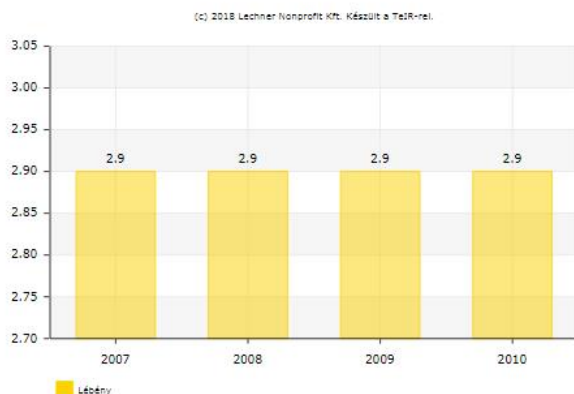
- a település gazdasági területeinek zöldfelületei
- és nem utolsó sorban a lakóterületek összefüggő kertjei

1.13.3 Zöldfelületi ellátottság értékelése**Zöldfelületek nagysága (m2)**

A 2011-es mutató értéke jelenleg felülvizsgálat alatt áll. Az adat a KSH és a MÁK közös 1616-os ("Jelentés az önkormányzatok tulajdonában lévő ingatlanvagyonról") kérdőívéből származik, melyet a MÁK dolgoz fel és továbbít a KSH-nak.

Egy lakosra jutó zöldfelület nagysága (m2)

A 2011-es mutató értéke jelenleg felülvizsgálat alatt áll. Az adat a KSH és a MÁK közös 1616-os ("Jelentés az önkormányzatok tulajdonában lévő ingatlanvagyonról") kérdőívéből származik, melyet a MÁK dolgoz fel és továbbít a KSH-nak.

Láthatjuk, hogy az említett időszakban nem történt változás a zöldfelületek nagyságát illetően. Az egy lakosra jutó zöldfelület-változás sem mutatható ki a vizsgált időszakban.

1.14 AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

1.14.1 Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1 A település szerkezete, helyi sajátosságok vizsgálata

A város belterületén döntően lakóterületi funkciók vannak túlsúlyban, kisebb részben a településközponti vegyes öveztek, melyek jobbára az intézmények elhelyezését biztosítják. Kisebb arányban jelen vannak a különleges (temető, sportpálya) területek is a belterületen.

A lakóterületek valamint gazdasági területek arányának növelése érdekében a korábbi rendezési tervben új lakóterületek, ill. gazdasági területek kijelölése. Ezeken a területeken a fejlesztések közül csak kevés realizálódott.

A korábbi területfejlesztési tervben kijelölt területek megtartása helyenként kisebb módosításokkal továbbra is indokolt.

1.14.1.2 Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

A beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt területek aránya megfelelő. A hatályos településszerkezeti terv tartalmaz beépítésre szánt fejlesztési terület kijelöléseket, amelyek a külterületi táji környezet (a szántóterületek) csökkentésével járnak. Ezen fejlesztések a település környezeti, tájképvédelmi szempontból kevésbé érzékeny területeit érintik.

1.14.1.3 Konfliktussal terhelt terület

A település közigazgatási területén jelentősebb környezeti területhasználati konfliktus nincs. A gazdasági területek tekintetében mérvadó konfliktusok nem állnak fenn. A gazdasági területek léptéke, funkciója beilleszthető a kisvárosi környezetbe, kisvárosi területhasználatba.

1.14.2 A telekstruktúra vizsgálata

1.14.2.1 Telekmorfológia és telekméret vizsgálat

A korabeli kataszteri térkép alapján Lébény történeti központja a mai Fő utca, Damjanich utca, Iskola utcákból állt. A korai településrag a templom köré szerveződött, illetve a fő közlekedési útvonalak mentén alakult ki.

Lébény történeti központja

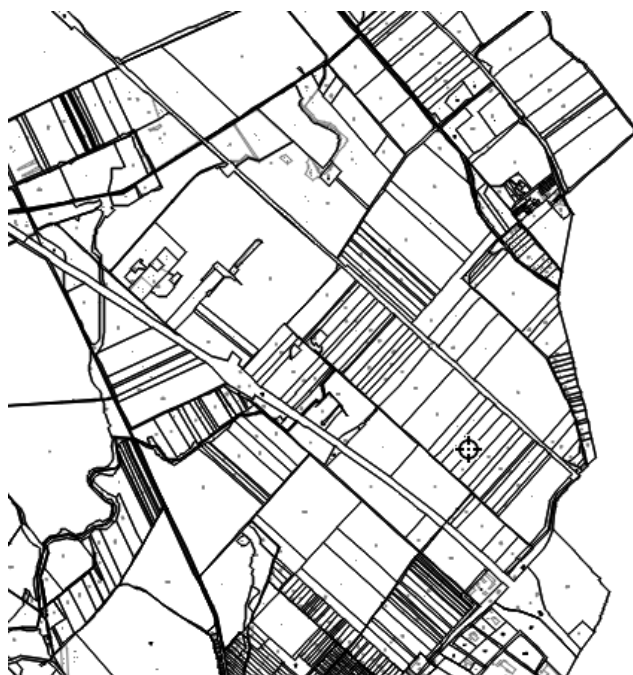
A történeti adottságokból adódóan a Damjanich utcán, a Magyar utcán illetve a Fő utca belső szakaszán a hosszútelkes telekstruktúra maradt fenn. A történelmi településmag területén organikus telek- és utcahálózatot találunk, változatos alakú és nagyon eltérő méretű telkekkel, közterület szélességekkel. Ezzel ellentétben az észak-keleti, és dél-keleti részeken szabályos, sematikus, utcahálózattal, szabályos, azonos méretű telkekkel rendelkező lakóterületek találhatók.

A Liget u. – Fő u. – Magyar u. – Gábor Áron u. –Vörösmarty u. által határolt tömbben eltérő telekszélességű, de mérnöki jellegű teleosztásokkal találkozunk.

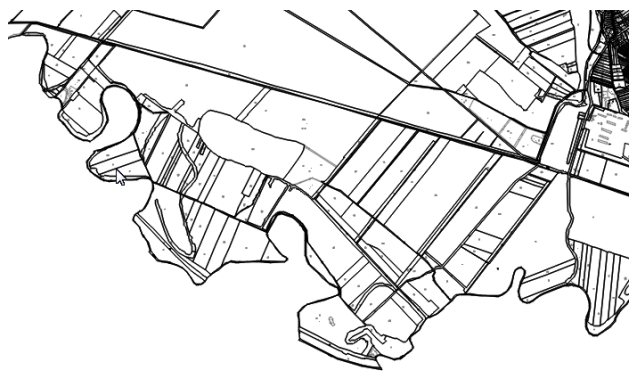
A mérnöki telekosztású városrészek kialakult szabályos struktúrák telekosztásai 900-1000 m² körüliek.

A város külterületének északi szélé felé haladva a gazdasági területek telekméretei nagyon változatos képet mutatnak. Az 1-2 ha-os mellett közel 100-hektáros területek is találhatók itt.

A település belterületétől nyugatra eső, természetes vízfolyásokkal szabdalt, valamint a Hercegc-satornától délre fekvő, Holt-Rába alakította területek telekméretei is nagy eltéréseket mutatnak. Ez a hektikusság a természeti adottságoknak és a területfelhasználás (mezőgazdasági és erdő területek) változatosságának is köszönhető.

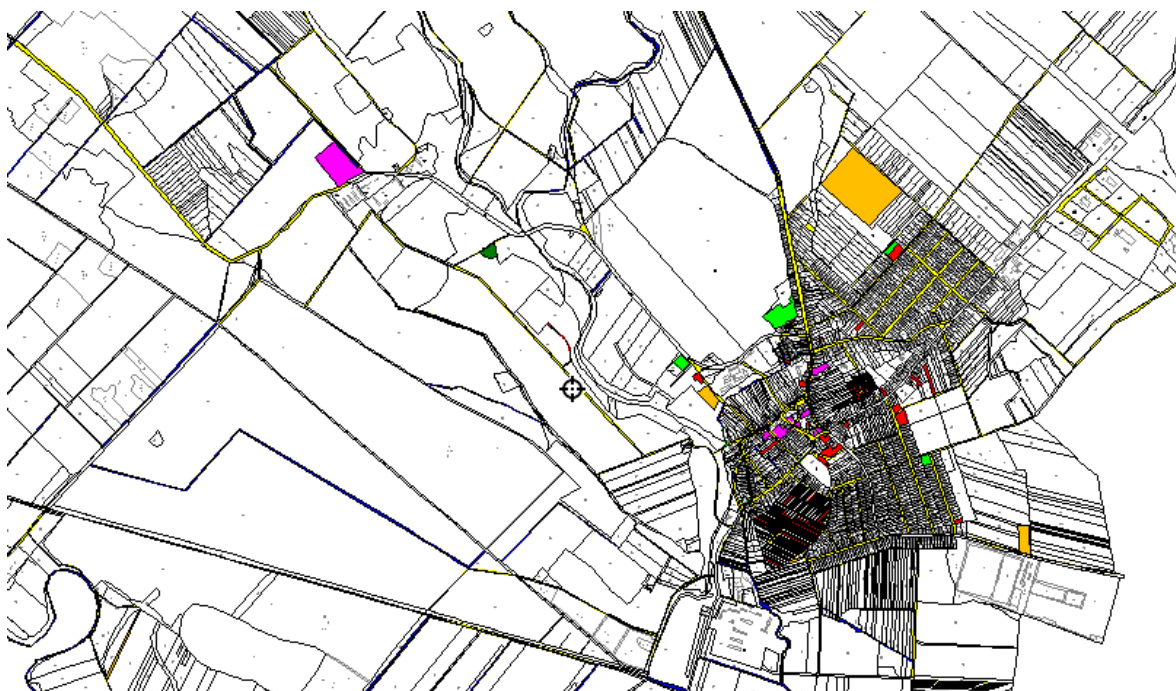
A település nyugati határvidékén található, túlnyomóan mocsári tölgyes területek szabályos telekosztásait a területet felszabdáló árkok és csatornák határozták meg. Ennek köszönhetően a területen nagyságrendileg azonos telekméretek találhatók.

1.14.2.2 Tulajdonjogi vizsgálat

1.14.3 Önkormányzati kataszter

A településen az önkormányzati tulajdonú ingatlanok nyilvántartása megoldott, melynek vezetése folyamatos. Önkormányzati ingatlanok Lébényben az intézmények telkei, egyes beépített, vagy beépítetlen lakótelkek, a sportpálya területe és a kül- és belterületi utak nagy része, árkok és csatornák, egyes erdőterületek, valamint kisebb szántóterületek.

Az önkormányzati tulajdon térképen ábrázolva

1.14.4 Az épületállomány

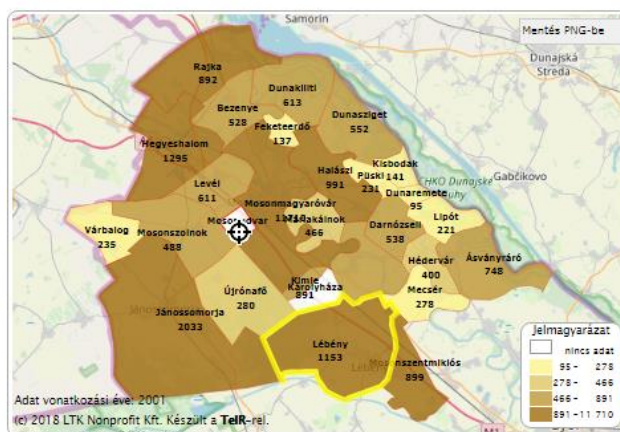
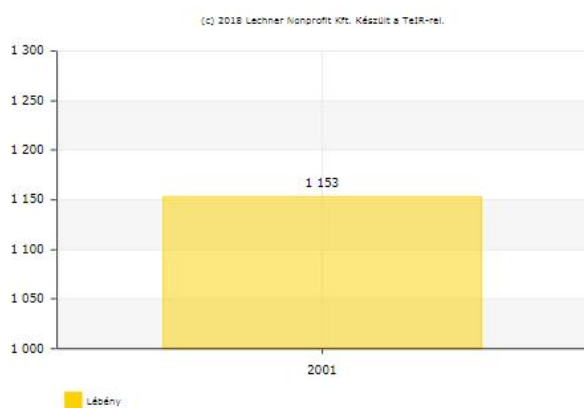
Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

Terület	1946 előtt	1946– 1960	1961– 1970	1971– 1980	1981– 1990	1991– 2000	2001– 2005	2006– 2011	Össze- sen
Megye összesen	28 160	22 522	31 218	39 827	27 263	13 705	14 708	10 943	188 346
Mosonmagyaróvári Járás	4 211	3 200	4 435	6 587	4 287	2 283	2 591	2 163	29 757
Községek-Nagyközségek 3 000–4 999	883	1 194	1 299	1 553	1 063	618	587	476	7 673
Lébény	157	209	210	316	167	69	78	34	1 240

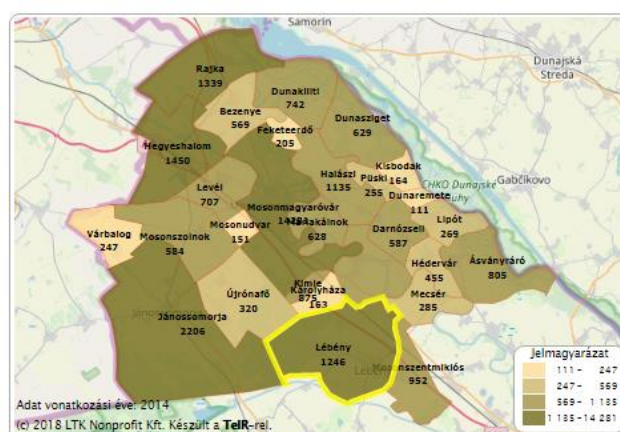
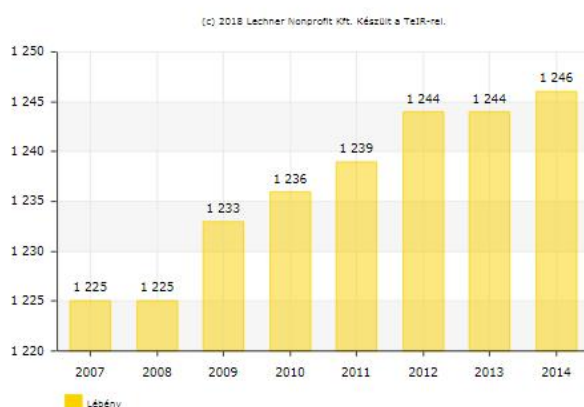
Az épületek építési korát tekintve az épületállomány roppant változatos képet mutat. Az 1946 előtt épült házak aránya mintegy 13 %-ot tesz ki. Ezek a házak csak jelentős ráfordítások által válhatnak a mai kor követelményeinek, komfortjának megfelelő épületekké. Hasonló a helyzet a 60-as-70-es épületekkel is, hiszen mára ezen épületállomány is elérte azt a kort, amelynél időszakosan a korszerűsítések, felújítások.

Az épületállomány 14,6 %-a az 1990-es évek után épült. Ezek az épületek remélhetőleg műszaki téren kielégítik a mai kor igényeit.

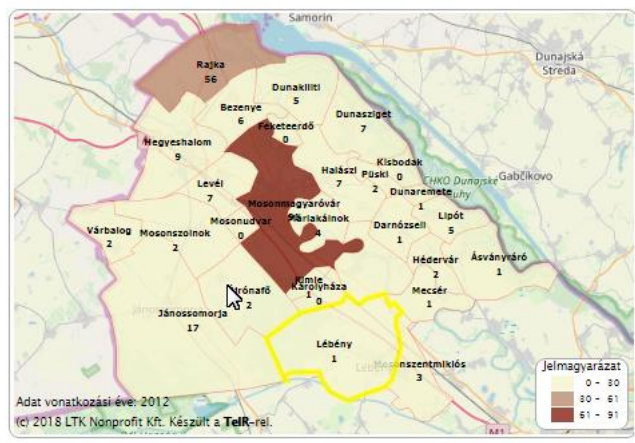
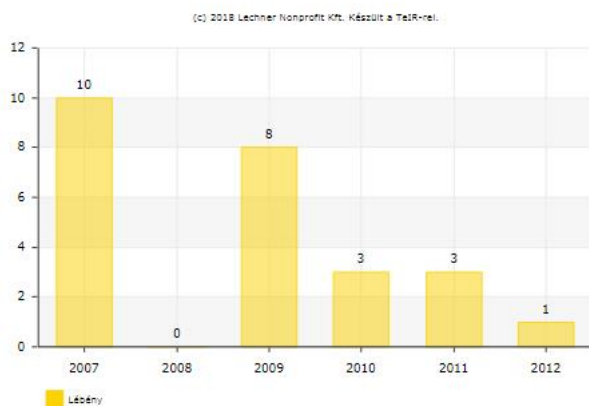
Az alábbi ábrán Lébény lakásállományának száma található a 2001-es népszámlálási adatok szerint:

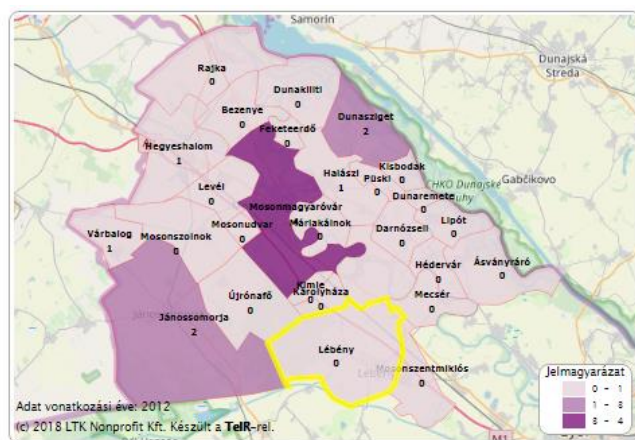
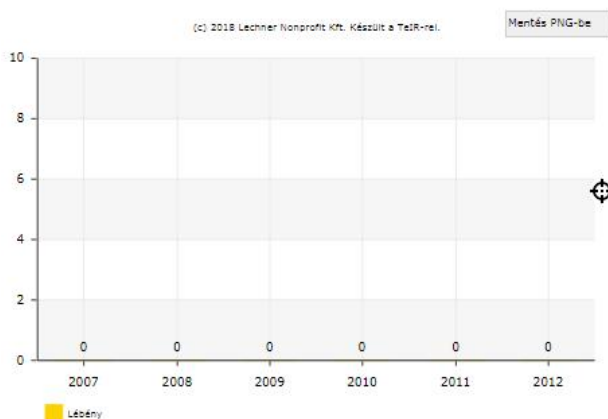
Az alábbi ábrán Lébény lakásállomány számának alakulása látható a 2007-2014. évek közötti intervallumban:

Az alábbi ábrán, a Lébényben épített lakások számának alakulása látható a 2007-2012. évek közötti intervallumban:

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

Az alábbi ábrán, a Lébényben megszüntetett lakások számának alakulása látható a 2007-2012. évek közötti intervallumban:

1.14.5 Az építmények vizsgálata

1.14.5.1 Beépítési jellemzők (mód, mérték, sűrűség)

A település épületei szinte kivétel nélkül oldalhatáron állóak, a falusias telekhasználatnak megfelelően. Az intézményi, közösségi épületek részben oldalhatáron állóan, részben szabadon állóan helyezkednek el. Mind a magán telkek és beépítésük, mind az önkormányzati telkek jellemzően nem „zsúfolt” beépítésűek, községi szintű légtérhasználattal rendelkeznek. A gazdasági területek és majorok szellősen, szabadon állóan kerültek beépítésre.

1.14.5.2 Magasság, szintszám, tetőidom, alapterület

A településen döntő többségben a falvakra jellemző módon földszintes egylakásos épületek találhatók. Az emeletes házak aránya, jelentéktelen. Lébényben a hasonló méretű településeknél alacsonyabb, mintegy 1,5% a 2 vagy több lakásos házak aránya, bár az utóbbi időszakban több társasház is épült.

Lakóházak és üdülőépületek magassága és nagysága:

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

Terület	Földszin- tes	Emeletes	1	2–3	4–10	11–	Összesen
			lakásos				
Megye összesen	112 578	6 981	109 386	4 187	3 402	2 577	119 559
Mosonmagyaróvári Járás	20 432	917	19 778	720	547	303	21 349
Községek-Nagyközségek 3 000–4 999	7 176	73	7 045	142	61	1	7 249
Lébény	1 211	5	1 197	18	1	–	1 216

Lakások és lakott üdülők alapterülete:

Terület	-29	30-39	40-49	50-59	60-79	80-99	100-	Össze- sen	Egy lakásra jutó alapter., m ²
	m ² alapterületű lakás								
Megye összesen	1 866	7 766	15 630	30 929	33 818	40 171	58 166	188 346	83
Mosonmagyaróvári Járás	182	1 107	1 894	3 992	4 881	7 042	10 659	29 757	87
Községek- Nagyközségek	20	54	127	270	1 090	2 434	3 678	7 673	98
Lébény	3	1	4	32	183	419	598	1 240	97

1.14.5.3 Településkarakter, helyi sajátosságok (utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok)

A különböző időbeli fejlődési szakaszok jelentősen befolyásolták a település morfológiáját, szerkezetét. A központi részek organikus településszerkezetűek, de a külső településrészeket nem kerülték el a „modern idők” sablonos, mérnöki utcahálózatai. A belterület meghatározó eleme a széles, egyes szakaszain fasoros Fő utca. Utcakép tekintetében szerencsére több szakaszán szép, harmonikus utcaképet adnak az egymás mellett sorakozó földszintes, sokszor három-négy-öt-hat ablakos, utcával párhuzamos eresztű házak. A községekből, nagyközségből lassan kialakuló kisvárosokra jellemzően a Fő utcán megjelentek az utcaképben a többszintes épületek, illetve a hosszabb utcai homlokzattal rendelkező intézményi és vendéglátóipari épületek. Értékes településszerkezeti elem a településen a történelmi településmagot körül ölelő Fő utca, Damjanich utca, Iskola utca, valamint a Patika köz ősi vonalvezetése.

A településen jellemzően az egyszintes, utcával párhuzamos gerincű, vagy kontyolt tetőformával épített épületek találhatók.

A várost minden irányból szántóföldek, mezőgazdasági művelésű területek, illetve erdők határolják.

A külterületet több irányban átszelő csatornák mentén, valamint a közigazgatási határon folyó Rábca mentén megtalálhatóak a vizet kísérő fás, ligetes területek.

A település környezetének további meghatározó eleme az M1-es autópálya, amely hatalmas, a tájból kiemelkedő csomópontjaival, töltéseivel átalakította a tájképet.

1.14.5.4 Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

A hatályos településrendezési tervhez 2008-ban készült örökségvédelmi hatástanulmány. Ennek megállapításai szerint:

„Azonosított régészeti lelőhely:

A település területén a régészeti kutatások, valamint az adattári adatok vizsgálata alapján **59 db azonosított, a KÖH nyilvántartásában is szereplő régészeti lelőhelyről van adatunk.**

A vizsgált területen található régészeti lelőhely védelmének kategóriái:**Nyilvántartott, ex lege védett régészeti lelőhely**

A 2001. évi LXIV. Kulturális Örökségről szóló törvény alapján a KÖH által nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védelem alatt állnak.

Jogszabály által védett lelőhely

A 7., 8. sz. régészeti lelőhelyeken található római emlékek jogszabály által külön védelem alá tartoznak.

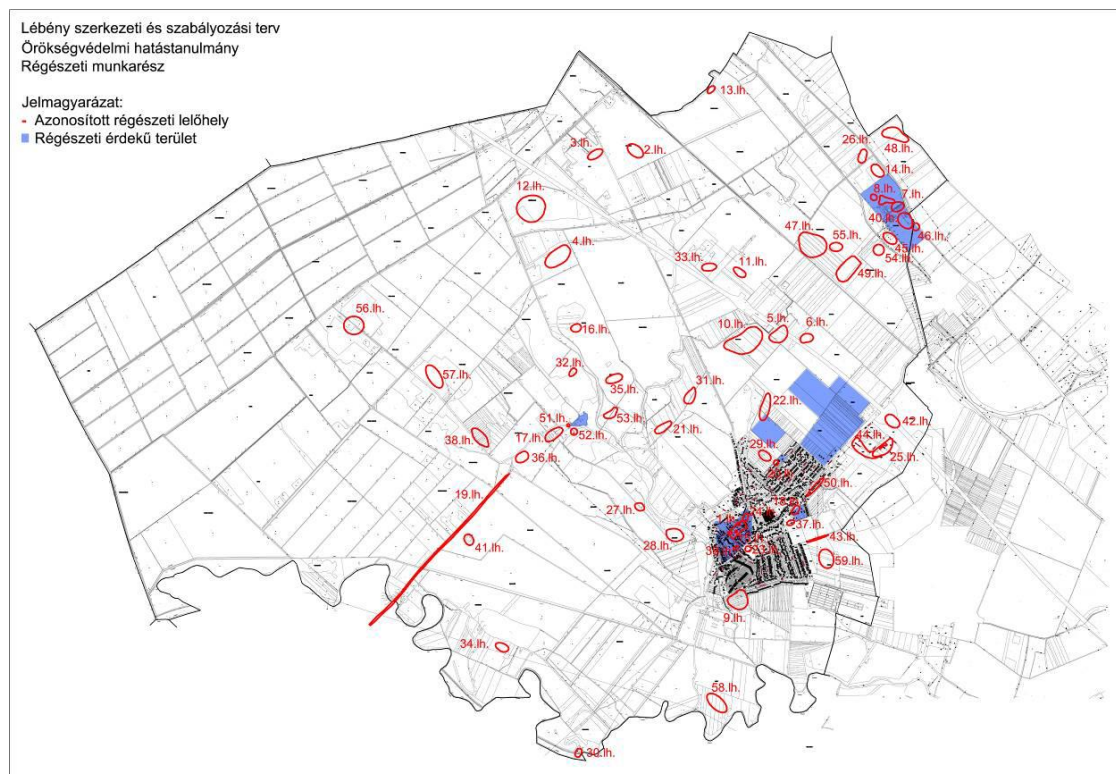
A kulturális örökség védelme érdekében a terület- és településfejlesztéssel, valamint a terület és településrendezéssel kapcsolatos változások, beruházások tervezését e védelemmel összhangban kell megoldani. A régészeti lelőhelyek védelmére irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző, szükség esetén mentő jellegűeknek kell lenniük. A Kötv 10.§-a szerint a régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti helyükön, eredeti állapotukban, eredeti összefüggéseikben kell megőrizni. A Kötv 11.§-a szerint a régészeti lelőhelyek általános védelem alatt állnak, ahonnan a régészeti örökség elemi csak feltárás keretében mozdíthatók el Kötv 19.§ (1).

Régészeti érdekű terület

A jelenlegi tervezés során 7 darab régészeti érdekű terület kijelölését tartjuk indokoltnak.

1. **Régészeti érdekű terület (Település központ)**
A középkori templom és a rendház, valamint a középkori település központja, melyet a beépítettség miatt nem lehet egyértelműen lehatárolni.
2. **Régészeti érdekű terület (1. tervezési terület)**
Dózsa gy. út, Evangélikus temetőtől K-re fekvő tömbfeltárás területe, melyet részben érint egy a 19. sz. végén kutatott népvándorlás-kori temető, melynek kiterjedése egyértelműen nem ismert.
3. **Régészeti érdekű terület (6. tervezési terület)**
Dózsa Gy. u., M1 felőli végén található ún. Köleszi területén tervezett fejlesztési terület a Logisztikai park mellett fekszik, ahol tervezés ideje alatt is egy középkori település feltárása folyik. Amely kiterjedése pontosan nem ismert és elképzelhető, hogy átnyúlik a tervezési területre.
4. **Régészeti érdekű terület (5. tervezési terület)**
Római utca területén tervezett új lakótömb területe, amely a 20. sz. lelőhely mellett fekszik, ahonnan temetőre utaló római-kori szarkofág került elő korábban. A lelőhely kiterjedése nem ismert, ezért érintheti a fejlesztés területét is.
5. **Régészeti érdekű terület (14. tervezési terület)**
Római utca és Fő utca mögött tervezett lakótömb kis részét érinti egy felszíni leletek alapján megfigyelt lelőhely, melynek pontos kiterjedése nem ismert, ezért a tervezési területet nagy más részeit is érintheti.
6. **Régészeti érdekű terület (Barátföld)**
A Barátföld-pusztá területén fekvő védett római-kori castrum és hozzátartozó temető és vicus település lelőhelyeinek pontos kiterjedése nem ismert ezért fontos egy nagyobb tömböt régészeti érdekű területként kezelni.
7. **Régészeti érdekű terület (10. tervezési terület)**
A Bormász-pusztai major területe mellett közvetlenül egy római-kori település és temető maradványait figyelték meg, melyek kiterjedése nem ismert, emiatt áthatolhat a tervezési területre is.

A Kötv 7.§ 14. pontja szerint régészeti érdekű területnek minősül minden olyan terület, ahonnan régészeti emlék és leletek előkerülése várható.”

Jelen megalapozó dokumentációhoz új örökségvédelmi hatástanulmány készül.

1.14.5.5 Világörökségi és világörökségi várományos terület

A település területén nem található világörökségi terület, azonban az itt húzódó Római limes által érintett területek tervezett világörökség várományos területek.

1.14.5.6 Műemlék, műemlékegyüttes

Az Országos Műemléki Jegyzékben szereplő védett objektum a település területén a:

1. római katolikus templom, volt apátsági templom (hrsz: 1514.)
2. római katolikus plébánia épülete (hrsz.: 1512)
3. barokk épület, eredetileg pálos rendház (hrsz.: 3573/3)

Műemléki környezetbe tartoznak az alábbi ingatlanok:

1509/1, 1510-1512, 1513/2, 1515/2, 1514, 1517, 1518/1-2, 1520/1-2, 1519, 1522, 357/5, 356, 357/3, 394/2, 395/2, 396-398, 405, 413-417, 427-433 hrsz.

1.14.5.7 Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

A településen történeti táj, műemléki jelentőségű terület nem található.

1.14.5.8 Nemzeti emlékhely

A településen nemzeti emlékhely nem található.

1.14.5.9 Helyi védelem

Helyi építészeti védelem alatt álló építmények:

1. az I-II. világháborús szobrok,
2. az 1848-as emlékmű, és az '56-os kopjafa,
3. evangélikus templom (hrsz: 1507)
4. evangélikus temető és kápolna (hrsz: 1867)
5. Szent Antal kápolna (hrsz: 316)
6. lakóházak
7. Bartók B. u. 1,3; (hrsz: 855, 856)
8. Kun u. 19,30; (hrsz: 797, 825)
9. Damjanich u. 24,26; (hrsz:490, 491)
10. Civil centrum(korábbi faluház, régebben óvoda) (hrsz: 1533)
11. Jelenlegi COOP bolt (szállodának épült a XX. század elején) (hrsz: 1206)
12. Nagyiskola (hrsz: 1425/2)
13. Régi moziépület a Damjanich utcában (hrsz: 1510)
14. Volt magtár, ma üzlet épület a Fő úton (hrsz: 1530)
15. Falumúzeumnak kialakítandó nádas ház a temető mellett (hrsz: 1214)
16. Tűzoltószertár (hrsz: 355/1)

1.14.5.10 *Az épített környezet konfliktusai, problémái*

A településen az épített környezetben nem jelentkezik jelentősebb környezeti konfliktus.

A meglévő és a tervezett nagyobb gazdasági, ipari területek megfelelő távolsággal és védőfásítással kerültek és kerülnek a jövőben is kialakításra. A gazdasági területek településszerkezeti elhelyezkedése megfelelő.

1.15 KÖZLEKEDÉS

1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

A város többször módosított hatályos településrendezési tervének készítése/jóváhagyása óta eltelt időszak sok változást nem hozott a település közlekedési kapcsolati rendszerében.

1.15.1.1 Közúti közlekedés

Lébényt legmagasabb rangú elemként az M1 autópálya érinti, melyet 1996 januárjában adtak át. Az autópálya az itt létesített csomóponttal kiemeli a várost a szomszéd települések közül és közelebb kerül a Győr-Mosonmagyaróvár tengelyhez, illetve biztosítja az egyetlen le és felhajtási lehetőséget. Ez egyben a Szigetköz és Hanság közlekedési csomópontja. A csomópont fontosságát mi sem bizonyítja jobban, mint a nagy számban megtelepedett ipari-szolgáltató üzemek jelenléte.

A fő közúti kapcsolat mellett jelentős a városon átvezető Tét- Lébény (8417. sz.) a Lébény – Bormázipusztá – Tárnokréti (8528.sz.), és a Lébény – Lébény(8501.sz) út. Mindhárom irány jelentős gazdasági- társadalmi összeköttetést biztosít a környező települések és Lébény részére.

Település	Légvonal	Közúti elérhetőség	Elérési idő	Elérhetőség
Győr	21,2 km	24,1 km (1. sz. úton)	27 min.	1,36
Mosonmagyaróvár	18,0 km	22,5 km	21 min.	12,5
Mosonszentmiklós	2,7 km	3,2 km	4 min	1,18
M1 autópálya	2,0 km	2,0	2 min.	1
Budapest	115,0 km	144,8 km	1 h. 15 min.	1,25
Mecser (Szigetköz)	8,9 km	9,5 km	10 min.	1,06
Győrsövényház	4,7 km	6,1 km	7 min.	1,29
Kóny (85. sz. főút)	11,6 km	16,3 km	19 min.	1,40
Enese (85. sz. főút)	9,4 km	13,5 km	15 min.	1,43

Lébény elérhetősége

A fenti táblázat Lébény és a táblázatban feltüntetett földrajzi helyek, települések központjának elérhetőségét mutatja be. Az elérhetőség a közúti elérhetőség és a légvonalbeli távolság hányadosa.

A leginkább elérhetőek Lébény esetben a kelet-nyugati irányú kapcsolatok (M 1 menti települések). A szomszédos települések felé a közlekedési kapcsolatok, elérhetőségek jók.

1.15.1.2 Vasúti (kötőtpályás) közlekedés

Lébény külterületén áthalad Magyarország 1-es számú vasúti fővonala a Budapest–Hegyeshalom–Rajka vasútvonal. A vonalon ütemes menetrend szerint óránként közlekednek elővárosi személyvonatok. Kétóránként indulnak a belföldi gyorsvonatok és a nemzetközi InterCity, EuroCity, EuroNight és Railjet járatok. Személy és teherforgalmán kívül az általa teremtett nemzetközi összeköttetés fontosságában kiemelkedik. Legutóbbi átépítése és Győr állomás 2007-2008-as felújítása óta Tata és Hegyeshalom között a pálya alkalmas a 160 km/óra utazósebesség használatára is.

Lébény vasútállomása Mosonszentmiklóssal közös és Mosonszentmiklós területén van.

Az állomást korszerűsítették. Az állomáson csak a személyvonatok állnak meg, a gyors és nemzetközi szerelvények csak áthaladnak a település területén. Naponta 8-10 vonatként közlekedik. A településről az állomás autóbusszal pár perc alatt érhető el, de sajnos a „ráhordó” buszjárat szám kevés.

Iparvágány kapcsolattal a Mosonszentmiklós közigazgatási területéhez tartozó Gyártelep rendelkezik (amely a jövőben a területfejlesztés sarkalatos pontja lehet).

1.15.1.3 Közösségi közlekedés

Lébény közforgalmú közlekedése (tömegközlekedése) kialakult, abban változás nem várható.

A településen az átmenő járatok mellett céljáratok (elsősorban a győri Ipari Park multinacionális vállalataihoz) is közlekednek. Lébény legkönnyebben az Északnyugat-Magyarországi Közlekedési Központ Zrt. által üzemeltetett buszjáratokkal elérhető el.

Naponta több mint 20 járatpár közlekedik Győr –Lébény viszonylatban és Mosonmagyaróvár-Lébény között is naponta 10 járatpár közlekedik. A járatpárok nagyrészt az 1-es főúton közlekednek, kisebb hányaduk Mosonszentmiklóson és Tárnokrétin keresztül. A városon belül az autóbusz forgalom forgalomtechnikai szempontokból megoldott.

1.15.1.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A település gyalogos, és kerékpáros közlekedési rendszere kialakult.

Mosonmagyaróvár és környéke a kerékpáros turisták részére ideális terület. A Szigetköz falvai közötti utak jó minőségűek, a forgalom csekély.

A megyében halad az EuroVelo 6 (Atlanti-óceán–Fekete-tenger vagy Folyók útvonala) magyarországi szakasz egy része amelynek keretében kerékpárút Mosonmagyaróvártól Győrig szinte teljes egészében kiépült és folyamatban van Mosonmagyaróvárt Rajkával összekötő szakasz megépítése is. Az EuroVelo 6 kerékpárútról letérve a Mecsér Lébény közötti szalacson a 1402 és 8417 sz. út mentén 2db túraútvonal áthalad a településen:

- 1.számú (84 km) Mosonmagyaróvár - Halászi - Darnózseli - Hédervár - Ásványráró - Mecsér - Lébény - Mosonszentmiklós - Öttevény - Kunsziget - Gyulamajor - Ásványráró - Hédervár - Lipót - Dunaremete - Püski - Halászi – Mosonmagyaróvár és a
2. számú (63 km) Mosonmagyaróvár – Halászi – Darnózseli – Hédervár – Ásványráró – Mecsér – Lébény – Bormászpuzsta – Krisztinaberek – Újudvar – Mosonmagyaróvár túraútvonal

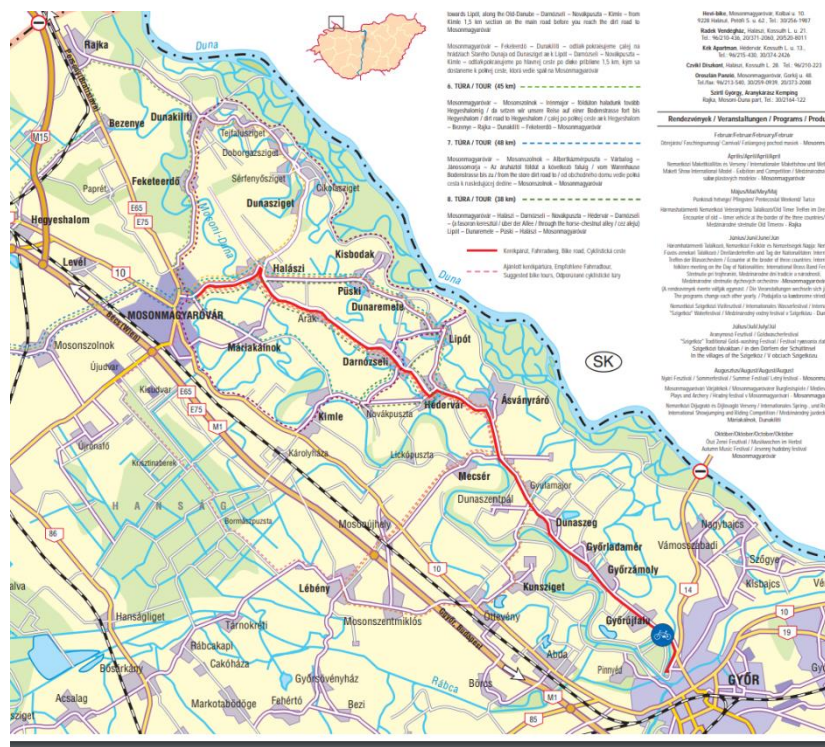
A településen halad a HANSÁGTÚRA-LÉBÉNY (136 km) könnyű síkvidéki túra és Győr-Moson-Sopron Megyei Kerékpáros Körtúra egy szakasza

Tervezett kerékpáros nyomvonalak tekintetében a településen áthalad a Sacra Velo (*Határon átnyúló kerékpáros zarándokutak hálózata a Duna térségében*) kerékpáros útvonal, amelynek jelzőtáblás kijelölése is lesz a településen (*Templomok: Szent Jakab apostol plébániatemplom, evangélikus*)

A város területén a vasútállomásra való kerékpározás a legjelentősebb kerékpáros irány. Ez már forgalmi szinten is számottevő. Az autópálya mérnökség előtt és a felüljárón kiépült a külön kerékpár út, így a község és a vasútállomás között biztonságossá vált a kerékpáros közlekedés.

A településen jelenleg az alábbi kiépített, kijelölt kerékpárutak találhatóak:

- Fő utca mentén Mosonszentmiklós és Lébény között
- Dózsa György utca mentén Mosonszentmiklós-Gyártelep és Lébény között

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

<http://fipky.eu5.org/Images/Mapy/szigetkoz.pdf>

A település a célpontja a Szent Jakab-útnak, mely a Camino de Santiago zarándokút magyarországi szakasza. Szent Jakab zarándokút alapútja Budapestről, a Nulla kilométerkő szobrától indul, és mintegy 200 kilométer után ér a több mint 800 éves, gyönyörű, román kori lébényi Szent Jakab-templomhoz, amely régi korok zarándokútjainak is fontos állomása, megállóhelye volt.

A településen gyalogút nincs, a lakóutcák jellemzően egyoldali járdás kiépítésűek.

1.16 KÖZMŰVESÍTÉS

Az alábbi táblázatok a közüzemi vízhálózat, csatornahálózat és komfortossági mutatókat mutatják be Lébény, a megye, a Mosonmagyaróvári járás és a hasonló lakosszámú települések viszonylatában a 2011-es népszámlálás adatai alapján.

Lakóházak és üdülőépületek felszereltsége:

Terület	Hálózati	Házi	Meleg folyó- vízzel	Vízöblí- tési WC- vel	Köz-	Házi	Össze- sen
	vízvezetékekkel				csatornával		
	ellátott lakás						
Megye összesen	183 803	2 028	181 797	182 210	165 123	20 708	188 346
Mosonmagyaróvári Járás	29 162	353	28 875	29 079	27 749	1 766	29 757
Községek-Nagyközségek 3 000–4 999	7 397	157	7 346	7 334	5 806	1 748	7 673
Lébény	1 183	19	1 159	1 160	1 104	98	1 240

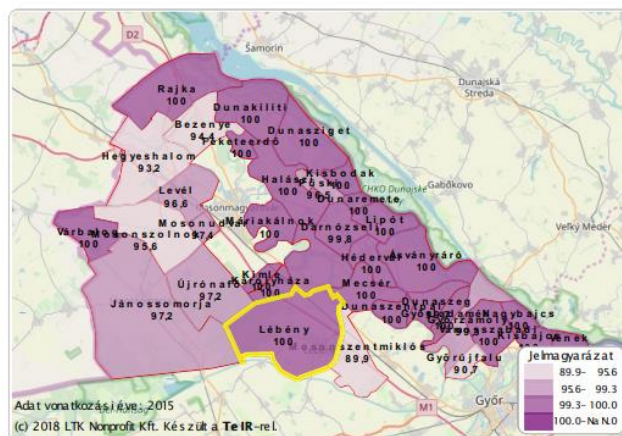
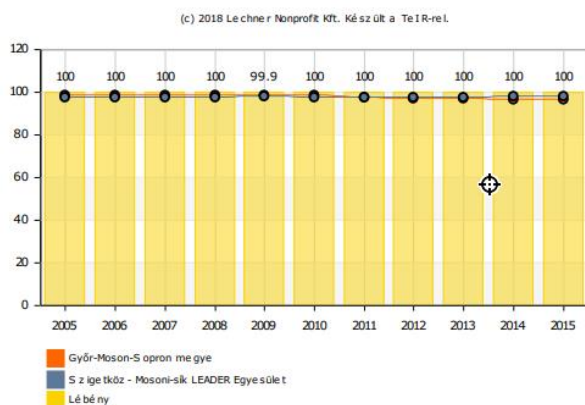
Lakóházak és üdülőépületek komfortossága:

Terület	Össz- komfortos	Komfortos	Fél- komfortos	Komfort nélküli	Szükség- és egyéb lakás	Összesen
Megye összesen	139 430	39 332	3 518	5 133	933	188 346
Mosonmagyaróvári Járás	22 959	5 488	524	585	201	29 757
Községek-Nagyközségek 3 000–4 999	9 792	2 694	351	445	56	13 338
Lébény	888	252	26	69	5	1 240

1.16.1 Viziközművek

Az alábbi ábrán a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%) látható a 2007-2015. évek közötti intervallumban:

A közműves vízellátásba bekapcsolt lakás, üdülő olyan lakás, üdülő amelynek a közműhálózatba való bekötése a telekhatáron belül megtörtént, illetve a közműves vízvétel lakáson belüli kifolyóval biztosított.

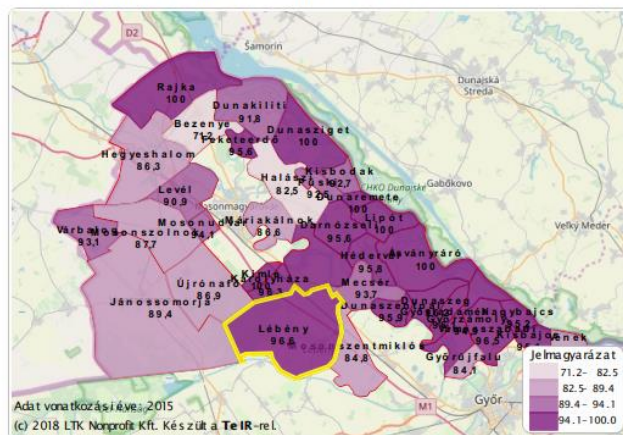
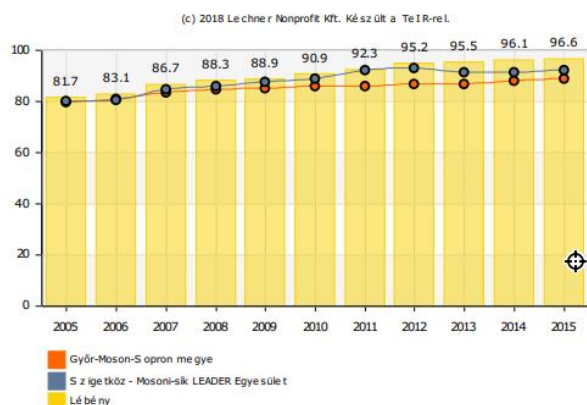

Lébényben a szennyvízelvezetés megoldott. Az 2015-ös állapotok alapján Lébény lakásállományának 96.6 %-a van bekapcsolva a szennyvízhálózatba.

Lébény Településfejlesztési Konceptió – Megalapozó vizsgálat

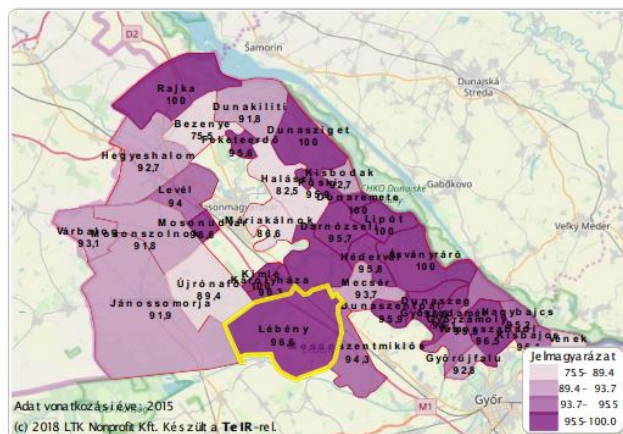
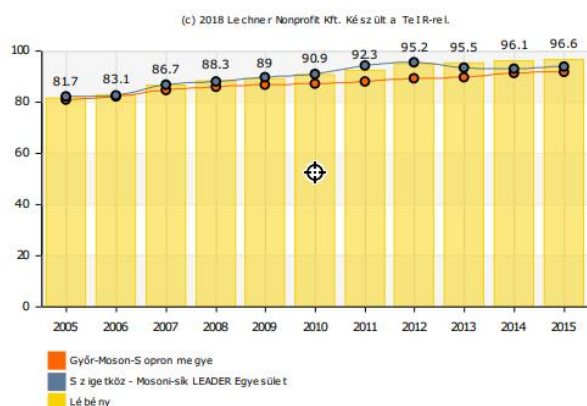
Az alábbi ábrán a közcsonahálózatba bekapcsolt lakások aránya látható (%) a 2005-2015. évek közötti intervallumban:

A közműves csatornahálózatba bekapcsolt lakás, üdülő a közüemi, illetve közüemi jellegű szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakás, üdülő.

Közműháló (egy km vízvezeték-hálózatra jutó csatornahálózat) (km).

Közcsonahálózatba bekapcsolt lakások aránya a vezetékes ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások százalékában

1.16.2 Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)

A település közműves ivóvíz hálózata kiépült. Önálló vízbázisa – mely a Vízmű telepen mélyített 3 db mélyfúrású, 70; 100; 140 talpmélységű kút – 2500 m³/d vízmennyiséget képes szolgáltatni. A vízműtelep Lébény és Mosonszentmiklós között, a 0577 hrsz-ú külterületi földrészleten található. Lébény vízmű három települést lát el ivóvízzel.

A kutak jelenlegi átlagos víztermelése 685 m³/d, csúcsidei fogyasztás 1700 m³/d.

E vízbázisról kiinduló hálózat szolgáltatja a szomszédos Mosonszentmiklós és Mosonújhely, valamint a mosonszentmiklói gyártelep ivó- és tűzvíz igényét is. A lébényi és mosonszentmiklói 200 – 200 m³-es AK 20/3 típusú magastárolók biztosítják a hálózatban figyelembe vehető 3,0 bar nyomásértéket.

A kiépült vezetékhálózat keresztmetszetei a lakóterületek ivó- és tűzivíz biztosítására is megfelelnek. A gazdasági területek bővítése esetén az oltóvíz igény ismeretében a hálózatot felül kell vizsgálni.

1.16.3 Szennyvízelvezetés

Szennyvízelvezető hálózata az Alsó-szigetköz regionális szennyvízgyűjtő rendszerének része. A közös hálózatba kapcsolódott még: Kunsziget, Öttevény, Mosonszentmiklós, Mecsér, Dunaszentpál, Dunaszeg, Győrladamér, Győrzámoly. A szennyvíztisztítóban eleveniszapos tisztítási technológiát használnak, gépi iszapvíztelenítéssel. Az iszapot iszapcentrifugával víztelenítik. A szennyvíziszapot mezőgazdasági területeken hasznosítják. A tisztított szennyvíz befogadja a Mosoni-Duna.

Közös szennyvíztisztító a Mosoni Duna jobb partján Kunsziget külterületi határában (Honvéd pusztá) települt. Napi kapacitása 2500 m³/d. A szennyvíztisztító kapacitása a hálózatra kapcsolt településeken a tervezett fejlesztéseket már nem tudja kiszolgálni. szükséges a szennyvíztelep bővítése.

Lébény csatornahálózata gravitációs rendszerű, a szükséges átemelőkkal és nyomóvezeték-szakaszokkal.

Külterületeken a települések között nyomóvezetékek épültek ki és üzemelnek. Lébény szennyvizeinek szállítására D 125 nyomóvezeték szolgál. A szennyvízcsatornára kötés az új épületek esetében jelenleg is folyamatos.

Az új területek rákötése átemeléssel történhet. A nagyobb fejlesztések előtt a szennyvíztisztító kapacitást és távvezeték kapacitást felül kell vizsgálni.

1.16.4 Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

Lébény felszíni vizeinek árokrendszere szikkasztóként funkcionál. Belterületi csapadékvizeinek befogadója részben a Lébényi-csatorna és annak mellékágai, árkai, részben pedig a belterületen található mély fekvésű erdők területei.

A Lébényi-belvízcsatornán keresztül a csapadékvíz a befogadó Rábca folyóba jut, mely a településtől mintegy 3,0 km-re folyik. A belterületről lefolyásra kerülő vizek általában dél-délkeleti irányba gravitálnak.

A város jelenlegi csapadékvíz elvezetése – az országos képnek megfelelően – nem tudatos és méretezett rendszerben történik. A legfontosabb szakaszok tisztítása 2015-ben tisztításra került.

A kialakult hálózatok karbantartása elmaradt az évek során. Az átereszek – árkokkal együtt – feliszapolódtak, keresztmetszetük, anyagaik- és folyásfenék-szintjeik az előbb jellemzett képbe illeszkedve rendszertelenek. A településen néhány helyen burkolt árok és rácsos folyókával kialakított nyílt vízelvezetés is épült.

A csapadékvíz elvezetés valamint felszíni vízrendezés felülvizsgálatára már készült vízkár-elhárítási terv.

1.16.5 Energia

1.16.5.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamosenergia, közvilágítás, gázellátás, távhő ellátás és más ellátórendszerek)

A város észak-keleti határában húzódó Kimle-Lébényelnevezésű 20 kV-os gerincvezetékéről leágazó szárnyvezetékeken keresztül van ellátva. A falu villamos energia ellátását 6 db. transzformátor állomás biztosítja.

Az ipari park területén a telkek ellátására 3 db. 20/0,4 kVA-os transzformátorállomás megépítése megtörtént, amelyek a teljesítmények elosztásától függően lettek helyezve. Amennyiben lesz olyan fogyasztó, amelyik önmagában is nagyobb teljesítménnyel (>300-400kW) jelentkezik, annak ellátására önálló transzformátort kell építeni.

A transzformátorok táplálása a lébényi 20 kV-os gerincvezetékéről indított rövid 20 kV-os légvezetési leágazással történt. A belterületi transzformátor állomások megfelelő kapacitásúak a lakóterületi bővítésekhez.

A közvilágítás a meglévő légvezetékes hálózat tartószerkezetein került elhelyezésre.

Lébény gázellátása a település délkeleti sarkánál letelepített fogadóállomásból történik. A fogadóállomás nagy középnyomású gázvezetéken Mosonszentmiklóst délről kerüli meg.

A fogadóállomás csak Lébény gázellátását biztosítja középnyomáson.

A településen a gázhálózat szolgáltatását az Nemzeti Közművek Hálózat Észak-Dél Földgázhálózati Zrt. látja el. A tervezett fejlesztési területek ellátása a hálózat bővítésével megoldható.

1.16.5.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A településen az önkormányzati tulajdonú épületeken jelentős energetikai korszerűsítés szinte minden intézménynél megvalósult (EU-s pályázatból). További energetikai beruházás az Idősek Klubjának otthont adó épület esetén tervezett.

Tervezett továbbá a közvilágítás LED lámpatestekkel történő korszerűsítése is.

A lakossági épületállományban már megjelenik a környezettudatos építési szemlélet (nyílászáró csere, fűtéskorszerűsítés, homlokzati hőszigetelés).

Fontos a környezetkímélő, tiszta energiaforrások kiaknázására megújuló energiaforrások helyi lehetőségeinek feltárására és reális, a gyakorlatban is megvalósítható felhasználási lehetőségeinek kidolgozása, a megépülő rendszerek településüzemeltetésben való hasznosítása.

Napenergia:

Javasolt olyan szabályozási környezetet teremteni a helyi viszonyokhoz és lehetőségekhez igazodva, amely biztosítja a napenergia megfelelő kiaknázásának, és hasznosításának lehetőségét. Ilyen lehet pl: az új beépítésű területek esetében a tervezett épületek megfelelő tájolásának előírása és olyan tetőidomok meghatározása, melyekkel a legjobban hasznosítható a szoláris energia.

Energiaerdő:

A településszerkezeti tervben kell jelölni azokat a külterületeket, ahol – tájképvédelmi és környezeti szempontok alapján – energiaerdők ültetése (és letermelése) lehetséges. A fa – mint megújuló energia – felhasználására térségi koncepció készítése javasolt, az optimális megoldások kiválasztására (pl. pelleterőmű) és kidolgozására.

1.16.5.3 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati tulajdonú épületek energetikai korszerűsítése megvalósult, a jelenleg hatályos szabályozásnak a közösségi épületek nagy része megfelel. Az épületek energiahatékonysági tervezésénél továbbiakban is a komplex gondolkodást javasoljuk szem előtt tartani, mely nem önálló szigetként kezeli az épületeket, hanem egy egységes rendszerként. A város alternatív energia forrásait megvizsgálva, a gazdaságossági számítások elvégzése után célszerű a megfelelő megoldást kiválasztani.

1.16.5.4 Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

A település egésze a győri hálózatra egy optikai hálózattal kapcsolódik. A helyi telefonhálózat szabadvezetékes rendszerű. A telefon- és kábeltelevízió hálózat teljesen kiépült. A fellépő igények a jelenlegi hálózatokról kielégíthetőek. A város távbeszélő hálózatának szolgáltatója a T-COM Nyrt.

A település közigazgatási területén két mobil szolgáltató tornya található.

A távbeszélőkészülékek száma a vizsgált időszakban 144%-al emelkedett, jelenleg a lakások több, mint 75%-ban található vezetékes telefon. Az ezer lakosra jutó vezetékes telefonok száma alacsony.

1.17 KÖRNYEZETVÉDELEM (ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS)

Lébény a Kisalföldön a Hanság, a Rábaköz és a Mosoni-síkság találkozáspontján, Európa volt legnagyobb mocsárvilágának szélén, az ötvenkét kavicsalom egyikén fekszik. Az Észak-Hanság keleti peremterületének napjainkig legnagyobb kiterjedésű és lélekszámú települése. A területen jelentős kavics és agyag váyon található.

1.17.1 Talaj

A szelíd szántóföldek és rétek helyén még másfél száz évvel ezelőtt is hatalmas úszólápok, nádasok és alattomos vizek rettentették el az erre merészkedőket. A terület vízrendezése a XVIII. századvégi Rábca-meder szabályozásával indult.

A részben csernozjom, részben láposodott réti talajból álló felszín az egykor itt uralkodó mocsárvilág emlékét idézi.

E talajtípus vízgazdálkodása az egyes évek tavaszi, túlságosan nedves időszakától eltekintve kedvezőnek mondható. A túl nedves állapot elmúltával a talajszelvény általában elegendő nedvességet nyújt a rajta élő növényzetnek ahhoz, hogy átvészelje a szárazabb időszakokat. Tápanyag-gazdálkodásuk közepes. Azokon a területeken ahol a talajvízszint az utóbbi időben mélyebbre süllyedt a talaj a felszín képe a csernozjomokéhoz közeledik. E talajokra jellemző a magas humusztartalom.

1.17.2 Felszíni és felszín alatti vizek

A település területe a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról szóló 27/2004 (XII.25.) KvVM rendelet értelmében: fokozottan érzékeny, valamint kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő település. A település a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006.(II.7.) Korm. rendelet szerint a nitrátérzékeny területek listáján szerepel. A terület vízgazdálkodását nem befolyásolja negatívan a szabályozási terv alapján megvalósítható építmények elhelyezése. A tervezési területek felszín alatti vízbázis védőidomát nem érinti, közvetlen közelében vízkivételi létesítmény nem található. A szennyvíz kezelése, valamint a hulladék folyamatos elszállítása és feldolgozása esetén a területen környezetszennyező anyagok nem maradnak vissza. Veszélyes hulladéknak minősülő anyagok gyűjtése zárt, fedett térben zárt edényzetben történjen. A felszín alatti víz (talajvíz) szennyezettségéről nincs tudomásunk. Kármentesítésre, különleges műszaki beavatkozásra a területen nincs szükség. A tervezési területen belül elhelyezhető létesítmények - a kialakítandó üzemeléstechológia alapján - havária esetén is alacsony kockázati szintűek. A csapadékvíz elvezetésénél műtárgyak (olaj- és hordalékfogó) beépítésével gondoskodni kell, hogy szennyező anyag ne juthasson a talajba.

1.17.3 Levegőtisztaság és védelme

Lébényen az ipari, gazdasági jellegű területek által okozott légszennyezettség nem jellemző. A település területén lokális levegőminőséget dominánsan meghatározó légszennyező pontforrás nincs.

Légszennyező forrásokról Lébény esetében a nagyforgalmú közlekedési nyomvonalak esetén beszélhetünk. Ezek közül a fő szennyezőforrás az M1-es gyorsforgalmi út.

A 306/2010.(XII.23.) Korm. r. szerint gyorsforgalmi utak tengelyétől számított 50 méteren belül – az autópályát, autópálya működéssel összefüggő építmény kivételével – nem lehet és nem helyezhető el lakóépület, üdülőépület, oktatási, nevelési, egészségügyi, szociális és igazgatási épület.

A környezeti levegő használatának és szennyezésének döntő mennyisége a meglévő építményekből kibocsátott kommunális (fűtési) légszennyezés.

Bár a települési gáz hálózat kiépített, mégis nagyarányú a fosszilis tüzelőanyag használatok száma. A fűtési szezonban a település síkvidéki adottságai miatt magas légnyomás esetén a káros szennyeződések könnyen felhalmozódhatnak.

A város a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet alapján a 2. számú zónába tartozik.

1.17.4 Zaj- és rezgésterhelés

A közlekedési zaj napjaink egyik legtöbb embert zavaró környezeti hatása. Az állandó zaj különösen éjszaka okoz gondot, ugyanis 20-30 decibelnél nagyobb hangerő mellett nem lehetséges a pihentető alvás. A közlekedés okozta zajt a leghatékonyabban az út és a védendő objektumok közötti távolsággal lehet csökkenteni

Lébényben a légszennyeződéshez hasonlóan a legnagyobb zajforrás is a közlekedéshez köthető. Az autópálya nagy fogalma mellett, a belterületi átmenő forgalom is viszonylag nagynak tekinthető.

Legjelentősebb zajterhelése az M1-es autópályának van, de az út közvetlen környezetében nincs zajtól védendő terület. Határértéket meghaladó közlekedési zaj jelenleg a település védendő területeit nem éri.

Ugyanakkor az autópálya várható fejlesztése miatt a jövőben a település zajterhelése várhatóan nő, ami kedvezőtlenül érinti a települést, hiszen a tervezet lakóterület fejlesztés miatt a zajforrás és a védendő területek közötti távolság csökken.

A környezeti minőség felértékelődése miatt, valamint a zaj-, és rezgésterhelési határértékek érvényesítése érdekében –a hosszú távra tervezett forgalom figyelembevételével olyan zaj- és rezgéscsökkentési megoldásokat kell ezért tervezni az autópálya környezetében, amelyekkel a követelmények teljesíthetők és Lébény környezeti minősége sem romlik.

A végső megoldás azonban nem valamilyen műszaki megoldás alkalmazása, hanem sokkal inkább a zajforrások megszüntetése lenne. A közlekedés esetében a zajterhelés az elektromos meghajtású járművek terjedésével várhatóan javulni fog.

1.17.5 Sugárzás védelem

A településen sugárzást indukáló tevékenység nincs és nem is tervezett, védett területek nem kerültek kijelölésre.

1.17.6 Hulladékkezelés

A városi kommunális hulladék elszállítását a Kisalföldi Kommunális Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft. végzi. A szemétszállítás szervezeten megoldott. A hulladék a Jánossomorjai Regionális Hulladéklerakóba kerül.

A település hulladékudvara a Pere közben található.

A városban a szelektív hulladékgyűjtés megoldott.

Elhelyezhető hulladékok:

Nem veszélyes hulladékok	Veszélyes hulladékok
<ul style="list-style-type: none"> • papír és karton csomagolási hulladékok • műanyag csomagolási hulladékok • fém csomagolási hulladékok • üveg csomagolási hulladékok • termékként tovább nem használható gumiabroncsok • textíliák • kiselejtezett elektromos és elektronikus hulladékok • biológiailag lebomló hulladékok • lom hulladék 	<ul style="list-style-type: none"> • Ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőanyagok • Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok • Veszélyes, szilárd porózus mátrixot tartalmazó fémből készült csomagolási hulladékok, ide értve a kiürült hajtógázos palackokat • Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok, törlőkendők, védőruházat • Ólomakkumulátorok • Növényvédő szerek • Fénycsőek és egyéb higanytartalmú hulladékok • Elemek és akkumulátorok • Veszélyes anyagokat tartalmazó, kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések

A hulladékgazdálkodásban feltétlen prioritást nyer a „Megelőzés” elve, azaz hogy minél kevesebb hulladék keletkezzen, valamint fontos a keletkezett hulladék lerakásának csökkentése. Ez együtt jár különböző hulladékkezelési technológiák alkalmazásával, különösképp a hulladékhasznosítással. Sorrend: megelőzés- hasznosítás-lerakás.

1.17.7 Vizuális környezetterhelés

Vizuális környezetterhelést a település iparterületei jelentenek/jelenthetnek, melyek a település sziluettjét, feltárulását kedvezőtlenül befolyásolhatják. Ez azonban kedvező telepítéssel, védőfásításokkal kezelhető.

1.17.8 Árvízvédelem

Lébény a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003.(XII.9.)KvVM-BM együttes rendelet alapján a „C” enyhén veszélyeztetett kategóriába tartozik.

1.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A településen érzékelhető konfliktus nincs, a külterületek használta során jelentősen eltérő használat nem tapasztalható. A külterületeken jelentős részben mezőgazdasági tevékenység, növénytermesztés, kisebb részben állattenyésztés folyik.

1.18 KATASZTRÓFAVÉDELEM (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK)

A település közigazgatási területe nem tartozik földrengésveszélyes övezetbe. A Magyarországon alkalmazott szeizmikus zónatérkép alapján a település területe a 2., szeizmológiailag gyengén veszélyeztetett zónába tartozik.

1.18.1 Vízirajzi veszélyeztetettség

Lébény közigazgatási területének egy része rendszeres belvízjárta területtel érintett.

A lébényi belvízvédelmi szakasz fő befogadója a Lébényi belvízcsatorna. A csatorna torkolatánál a Rábca balparti töltés keresztezésénél zsilipes átereszt találhatók kétoldali elzárási lehetőséggel. A csatorna 9184. sz. szelvényében vízviasszatartási cél szolgáló zsilip épült, mely a lébényi forrás-tavak vízszintszabályozását biztosítja. Belvízvédelmi szempontból problémát jelent, hogy a zsilip feletti öblözet vizei csak a tavakon keresztül tudnak lefolyni.

A Lébényi Önkormányzat számára rendkívül fontos lenne az északi külterületi csatornák karbantartottsága, mivel ezek jó állapotban mintegy övárokként mentesíthetnék a veszélyeztetett belterületet a külterületi vizektől.

Az M1 autópályától délre eső – város feletti – külterület vizeit az ún. főgyűjtő gyűjti össze.

Nem kielégítő ugyanakkor a legtöbb utcában kiépített útmenti vízelvezetők helyzete sem, melyek korszerűsítésére belterületi vízrendezési terv készítése javasolható.

1.18.2 Ásványi nyersanyag lelőhely

A területen korábban kavics kitermelés folyt. A LÉBÉNY I. Barátföldi kavicsbányaüzem területét 2004-ben törölték a nyilvántartásból. Jelenleg a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat Bányászati területek nyilvántartásában Lébény területén nem szerepel bányaterület.

1.18.3 Települési klíma

A város jelenlegi település szerkezeti elemei és a tervezett fejlesztések sem változtatják meg a klimatikus viszonyokat, a rendezési terv jövőbeni elhatározásai nincsenek hatással a jövőbeni klimatikus viszonyokra.

2 HELYZETELEMZÉS AHOGYAN MA A LAKOSSÁG LÁTJA ÉS LÁTNI SZERETNÉ LÉBÉNYT

Ezen fejezetben azt kívánjuk bemutatni, hogy a településen a társadalmi egyeztetési folyamatba ágyazott kérdőíves felmérés során a kiküldött kérdőív kérdésköreire érkezett válaszok alapján hogyan látja ma Lébény települést a lakónépessége.

Lébény Város Önkormányzata amikor elindította településrendezési eszközeinek felülvizsgálatát, célkitűzése volt, hogy a lakosság bevonásával készüljenek el a szükséges dokumentumok. A társadalmasítás eszköztárába a közösségi tervező műhelyek mellett egy kérdőíves felmérés is bekerült, hogy minden érdeklődő helyi állampolgárt meg tudjanak kérdezni, ők mit gondolnak Lébény jelenéről és jövőjéről. A helyi újságban megjelenő kérdőívet, - ami kibővíve a városi honlapon is elérhető volt -, úgy állították össze, hogy kiderüljön mivel elégedettek és mivel nem az itt élők.

Közel 80 kitöltött kérdőív érkezett vissza, ami 2,5 %-os felmérésnek minősül, kis mintavételes, értékelésre már alkalmas eredmény. A kérdőívek kitöltése több mint 90 %-ban elektronikus úton történt, csupán 2 db érkezett be papír alapon. A megkérdezettek döntő többsége 10 évnél régebben lakik Lébényben. A kitöltők fele-fele arányban nők és férfiak voltak, többségük alkalmazotti munkaviszonyban dolgozik.

Általánosságban elmondható, hogy a válaszadók szinte mindegyike szereti Lébényt és szeret itt élni vagy dolgozni. Nagyon fontosnak tartották, hogy a jó megközelíthetőség mellett Lébény nyugodt lakókörnyezetet tud biztosítani a lakosoknak.

A látnivalók és egyedi értékek körében kiemelték a Szent Jakab római katolikus templomot és a templom környékét. Ezenkívül a templomot övező épületeket (nagyiskolát, pálos rendházat, evangélikus parókiát) és tereket említették meg. A központi helyet elfoglaló templom mellett a természeti kincseket emelték ki, mint például az Oltványi tavat, a forrástavakat, és a tölgyerdőt.

A kívánságok között az utak, járdák folyamatos karbantartása, javítása szerepelt a legtöbbször, de a buszmegállók, játszóterek, parkok, sportpályák létesítése is szóba került. Összességében a közterületek rendben tartása állt az első helyen.

Ezentúl több egyéni javaslat érkezett: termálvíz kihasználása, közterületi wc létesítése, szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása, a pálos rendház felújítása, ingyenes szűrővizsgálatok szervezése, a belváros kiépítése, díszkivilágítás, benzinkút létesítése, piactér kialakítása, a volt tsz iroda hasznosítása, új lakótelkek kimérése, fiatalok számára kulturált szórakozóhely létesítése, idősekről való gondoskodás, színvonalas üzletek a központban, uszoda építése...

Többségében fontosnak tartották, hogy legyenek szabályok, előírások az építkezésekre vonatkozóan, de nem ismerik a település fejlesztési koncepcióját, településszerkezeti tervét és egyéb településrendezési-, szabályozási eszközeit, településképi követelményeit. A válaszadók csupán 15 %-a mondta, hogy ismeri ezeket. Igaz, a válaszadók közül csak néhányan szeretnék 1-2 éven belül építkezni Lébényben, ám szinte mindenki támogatja új lakóterületek kijelölését.

A településképet családi házas lakóterületként és kisvárosias településközpontként képzelik el, ahol inkább modern, egyszerű szerkesztésű házak állnak. A megkérdezettek többsége úgy véli,

hogy az előkertek gondozottsága és a homlokzatok kialakítása, színezése határozza meg elsősorban az utcaképet.

A kérdőívet kitöltők közül mindenki szereti a közvetlen lakóhelyét, és ennek okaként a nyugodt, barátságos lakókörnyezetet jelölték meg, valamint nagyon sokan itt születtek és nőttek fel. Javasolták többen a kereskedelmi egységek színvonalának emelését, a szolgáltatások választékának bővítését, a térfigyelő kamerák megjavítását, az utak állapotának folyamatos javítását. Szeretnék jó járdákat, parkolókat, elsősorban az iskola környékén, fásítást, ahol lehet és a központi településrész befejezését. Kiemelték a pálos rendház, a tűzoltószertár felújítását; a Rabi tó és Oltványi tó környékének rendbe tételét; a kerékpárút fejlesztését; egy új többcélú tornacsarnok és uszoda építését, valamint piac és klubház létesítését.

Előnyként jelölték meg a jó földrajzi elhelyezkedést, az autópálya közelségét, a nagyobb városok egy órán belüli elérhetőségét. Úgy gondolják, hogy a település elsősorban a templomáról híres. Az infrastrukturális ellátottság megfelelő, a közszolgáltatások színvonalának állandó biztosítása lenne jó. Az itt lakók kerékpárt használnak és a megkérdezettek szinte mindegyikének van autója, ezért ők tömegközlekedéssel nem annyira járnak, akkor is inkább autóbusszal közlekednek, vonattal nem utaznak. (körülményes a vasútállomás megközelítése gyalogosan)

Arra a kérdésre, hogy milyennek képzelik el Lébényt a jövőben, a következő szavakat írták: **„PEZSGÓ, FEJLŐDŐ VÁROS, ZÖLD, BIZTONSÁGOS, ÉLETTEL TELI, NYUGODT, CSALÁDCENTRIKUS, TISZTA UTCÁK, SOK VIRÁG”**.

3 HELYZETELEMZŐ ÉS HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1 A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE, A HELYZETLEMEZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE

A vizsgálatok alapján a tényleges állapotok elemzése, egymásra hatásuk összevetése, folyamataik elemzése

A tényleges állapot értékelése, továbbá a szélsőséges, a települési környezettel szemben támasztott általános követelményeknek ellentmondó, problematikus témakörök kiemelése. A település adottságainak, lehetőségeinek és a fejlesztés korlátainak összefoglalása, a település-veszélyeztető hatások alapján készített kockázatértékelés figyelembevételével

3.1.1 A folyamatok értékelése

Lébény városa a Nyugat-Dunántúli régióban, Győr-Moson-Sopron megyében Lébény a Hanság, a Rábaköz és a Mosoni-síkság határán fekszik, a Budapest-Tatabánya–Győr–Hegyeshalom felé menő 1-es elsőrendű főút, az M1-es autópálya és a Budapest–Győr–Hegyeshalom–Rajka vasútvonal mentén.

A Mosoni-síkság vidéke, benne Lébény ún. belső periferiának számít, mégpedig egy olyan vidéken, amely egyébként a főváros után a legfejlettebb régióknak számít. Ez a belső periféria elnevezés arra utal, hogy a Rábaköz két markáns városa, Győr és Sopron vonzáskörzeteinek átfedésében, tágabban tekintve az egykori és jelenlegi megyeszékhelyek vonzáshatárainak érintkezési vonalában a Hanságtól Pápáig terjedő relatíve gyengébb fejlődési potenciálokkal rendelkező területhez tartozik. Ezt az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK; elfogadva az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozatával) dokumentum is megemlíti.

A település a Győri agglomeráció nyugati határán fekszik. Településhierarchiai besorolás alapján alsófokú központnak minősül, amely környezetében mikrocentrum szerepkörrel rendelkezik.

A Megyei Területfejlesztési Konceptióban Lébény ott van a gazdasági-technológiai magterület közepén. Rohamos agglomerálódásában a táji, környezeti értékeinek megóvása kívánatos, miközben területén erőteljes újíparosodás zajlik, mely szervesen kapcsolódik Győr és más európai centrum járműipari funkcióihoz. A Megyei Területfejlesztési Programban is számos, Lébényt érintő elem szerepel. Az Ország Településrendezési Terve Lébényt erdőgazdálkodási, mezőgazdasági, - valamint települési térségként tartja számon.

A város kitörési pontja lehet a település jó logisztikai fekvése. Lébény egy gazdaságilag aktív környezettel rendelkező kisváros, amelynek keleti területén erőteljes újíparosodás zajlik. Ennek eredményeképp, a helyi és környező települések lakossága számára a megélhetést biztosító, illetve a munkába járásra jó fekvésű, de még olcsó letelepedést biztosító mikrocentrum legyen.

Lakónépességének alakulása kedvező képet mutat, 2015 óta lassan, de folyamatosan emelkedik. A lakónépesség-növekményt azonban sajnos nem a természetes szaporodás pozitív iránya, hanem az odavándorlás eredményezi. A település népességének kormegoszlása az előregedő társadalomra jellemző képet mutat. Az öregedési index 2009-ben még csak 93,5 % volt, 2013-ban pedig már 104 %.

A munkanélküliségi mutatók ellenben nagyon kedvező képet festenek a városról, hiszen a munkanélküliségi ráta 2016-ban 2,76 % volt, ami köszönhető a városban jelen lévő vállalkozásoknak és a környező nagyobb városok nagyüzemeinek. Az ezer lakosra jutó vállalkozás- sűrűség is magas a településen. Azonban árnyalja ezt a kedvező munkanélküliségi rátát, hogy a helyben foglalkoztatottak aránya sajnos nagyon alacsony. Humán infrastruktúra tekintetében (iskolázottság, helyi oktatásban részt vevők száma, kapacitások kihasználtsága) viszonylag kedvezőtlen képet mutat a település.

A település intézményi működése anyagi és társadalmi helyzetének megfelelő. intézményellátottsága majdnem teljes körű. Hiányzik azonban még néhány kényelmi funkció a városban. Nincs okmányiroda, idősek otthona, szűkös a banki szolgáltatások köre és nem utolsósorban hiányzik a városból egy jó bevásárlóközpont.

Kulturális kínálat, kulturális élet tekintetében a város kihívásokkal küzd.

Összegezve megállapítható, hogy a település önkormányzata felelősen és jól gazdálkodik a város vagyonával, törekszik a polgárainak szociális téren a maximumot nyújtani, ehhez a lehetősége a kormányzati forráselvonások ellenére is megvan. Ugyanakkor az is igaz, hogy nem történt meg az a gazdasági áttörés, ami a település egészének a fejlődését, gyarapodását tartósan növekedő pályára tudná állítani. Lébény lakosságának, mikro- és kisvállalkozásainak alig jobb a jövedelmezősége, mint az országos átlag. A jobb helyzet csak relatív módon igaz, ami fontos alapja ugyanakkor a továbblépésnek.

Lébénynek törekednie kell arra, hogy a következő, 2020 -ig tartó, talán utolsó ilyen mértékű támogatásokkal rendelkező EU-s fejlesztési ciklusban minél szélesebb körben pályázhasson. A város vezetőinek (beleértve a politikai és gazdasági vezetőket és társadalmi véleményformálókat is) egymással összehangoltan és céltudatosan kell tennie a gazdaság és lakosság minél szélesebb körét érintő és minél jelentősebb megerősödése érdekében. A cél, hogy erősödjön a

gazdaság egésze, a lakosság identitása és jövőképe ezzel egyidejűleg ne romoljon, de inkább javuljon a település környezeti állapota és csökkenjen ökológiai lábnyoma.

A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők

A város jelenét és jövőjét elsősorban az alábbi belső tényezők és alakulásuk befolyásolják:

- a fő adófizető közép és nagyvállalatok eredményessége
- a lakosság demográfiai mutatói
- a kisvállalkozói szféra fő mutatói – új cégek száma, meglévők jövedelmezősége, beruházási indexük, foglalkoztatottsági mutatóinak változásai
- a helyi szolgáltatások fejlődőképessége minőségi és mennyiségi téren, elsősorban a gazdaság, de legalább ilyen súllyal a lakosság számára
- a város működtetése hatékonyságának szintje, elsősorban gazdasági, másodsorban intézményi szinten
- a rendelkezésre álló fejlesztési forrásoknak gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból a fenntarthatóságot erősítő felhasználási hatékonysága (látvány- és jóléti fejlesztések és/vagy gazdasági, társadalmi vagy környezetvédelmi befektetések)
- az identitást és a település vonzerejét befolyásoló, azt pozitív irányba elmozdító sport- és kulturális élet gazdagsága.

Amint látható, a fenti tényezőkre közvetlen ráhatása a közösség vezetésének csak a rendelkezésre álló források hatékony felhasználása, kisebb mértékben a helyi szolgáltatások fejlesztése és a sport- és kulturális élet erősítése terén van. Ezen a területen a legjelentősebb hatása a rendelkezésre álló fejlesztési források felhasználásának van.

3.1.1.1 A települési környezet

A település jó környezeti adottságokkal és kiváló közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik, melyek kihasználásában jelentős lehetőségek vannak.

3.1.1.2 A gazdasági helyzet

A jelenlegi erős helyi ipari gazdasági potenciál változása nem várható ugrásszerűen, de a település a lehetőségét próbálja megteremteni a helyi vállalkozások fejlődésének. A több „lábon” állás a helyi bevételek szempontjából fontos érv a gazdasági területek kijelöléséhez. A külterületeken a hagyományos mezőgazdasági termesztés, feldolgozás működik.

A tervezett fejlesztési területek beilleszthetőek a készülő rendezési terv és a településfejlesztési koncepció dokumentumaiba.

3.1.1.3 Az infrastrukturális ellátottság

A település infrastruktúrája fejlett. Vannak még teendők a kerékpáros közlekedés tekintetében a belterületi csapadékvíz elvezetés, a megújuló energiaforrások alkalmazása terén, ám a helyzet alapvetően nem mondható rossznak.

Az informatikai és kommunikációs fejlesztések országos programjai a helyi szereplőkhöz is eljutnak, de a szolgáltató szinten tapasztalható hiányosságok (internet) javítása az önkormányzat hatáskörén túlmutat. A város honlapja megfelelően működő, aktív kapcsolati lehetőséget adó felület, melyet a lakosság nagy része használ a helyi szintű kommunikációban is.

3.1.1.4 Az épített környezet

Az épített környezet értékelése esetében elmondható, hogy több országosan is védett objektum(volt „Pálos rendház”, a Szent Jakab római katolikus templom és a plébánia épülete) található a településen, melyből a katolikus templom hazánk egyik legjelentősebb műemléke. Az önkormányzatra háruló súlyos feladat a műemlék Pálos rendház épület megfelelő hasznosítási formájának megtalálása.

A belterületi szép, régi házak megtartása az önkormányzat részéről is támogatott.

Lébény a korábbi kijelölésű – de meg nem valósított lakóterületi kijelölések fenntartása mellett döntött, melyek egy része már a kialakult és beépített telektömbök feltárását jelenti. A település lélekszámát és a lakosságszám növekedését szem előtt tartva történik a lakó területek reális kijelölése koncepcióban.

3.1.1.5 Településüzemeltetés

Az intézményi fejlesztés területi feltételeit a koncepció a belterületen biztosítja a településközponti vegyes övezetek rögzítésével. Néhány önkormányzati tulajdonú épület energetikai felújítása, a településközpont városias jellegének kialakítása (kerékpárutak, intézmények körüli parkolók kialakítása) a közeljövő feladata.

3.1.1.6 Természetvédelem

A település külterületének nagy része szántóterület. A meglévő ökológiai folyosók területén csak olyan fejlesztések tervezettek, amelyek már korábban is szerepeltek a rendezési tervben. Újabb területek művelési ág alóli kivonása, területfelhasználási módjának megváltoztatása nem tervezett. A település koncepcionális célja a meglévő természeti értékek megőrzése és fenntartása. A külterületeken jelentős építési tevékenység nem tervezett, kivéve a megújuló energiaforrások telepítésével együtt járó építési tevékenységet. Az önkormányzat fenntartja a természeti környezet megőrzésének fontosságát.

3.1.2 Swot analízis

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> – relatíve nagyobb településméret – jó közbiztonság – családbarát támogatások – kiváló minőségű ivóvíz – már működő iparterületek – munkalehetőségek helyben – jelentős sportélet, sportolási lehetőségek – teljes közművesítettség – jó infrastruktúra – kedvező földrajzi elhelyezkedés (3 főváros elérhető közelségben) – nyugati határhoz közeli fekvés (Ausztria közelsége) – kedvező közlekedésföldrajzi helyzet – csendes nyugodt település – vidéki hangulat – szép természeti környezet – jó minőségű termőföldek – szegregátumok hiánya – jelentős társadalmi különbségek hiánya – 800 éves műemléktemplom (stabil látogatószámmal) – kiváló településmarketing – aktív civil élet, nagy számú és széles tevékenységi körű civil egyesületek – helyi rendezvények – élő, önálló (nem alvó) település – kisvárosias intézményrendszer – felújított, többségében energetikailag is korszerűsített középületek – felújított települési úthálózat – nincs jelentős környezetszennyező ipar – a környezeti állapot minősége jó – tölgyerdő-hóvirág tanösvény – viszonylag kedvező telekárak – állami tűzoltóság, mentési pont, körzeti megbízotti iroda helybe 	<ul style="list-style-type: none"> – országos átlaggal egyező demográfiai mutatók – szűk spektrumú szolgáltatások – urbánus városközpont hiánya – „beszorult a település”- lakóterület fejlesztésre csak korlátozottan állnak rendelkezésre területek – hasonló tevékenységi körű gazdasági szereplők (adózók) – városias bevásárlási lehetőségek hiánya – Mosonmagyaróvár irányába a tömegközlekedés nem megfelelő – városias szórakozási lehetőségek hiánya – részben kihasználatlan természeti adottságok – szálláshelyek kis száma – komplex turisztikai kínálat hiánya – járdák rossz állapota – kevés központi közszolgáltatási funkció (okmányiroda, építésügyi ügyintézés nincs helyben) – belterületi kerékpárutak hiánya – kerékpárút-hálózathoz kapcsolódás hiánya (Szigetköz-Győr) – külterületi utak minősége – átmenő országos közutak rossz állapota – vasútállomásra közlekedő buszjáratok és a vonatközlekedés nincs összehangolva – Rabi tórendszer eutrofizációja – közvilágítás minősége (gyakori hibák) – új kialakítású lakóterületek hiánya – tölgyerdő állapota (kőrispusztulás) – gyalogos átkelőhelyek hiánya

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> – mikrotérségi központi szerep a környező kisebb települések számára – fejlesztésre kijelölt iparterületek – nyugati határhoz közeli fekvés (Ausztria közelsége) – kedvező közlekedésföldrajzi helyzet – bányatavak – idegenforgalom fejlesztése – turisztikai potenciál növelése, az érkező turisták tartózkodási idejének növelése – térségi összefogás a turizmus területén (TDM szemlélet meghonosítása) – természeti értékekben turisztikai potenciál hasznosítása – helyi településképző szabályozó eszközök és ösztönző rendszer – időskorúakat érintő szolgáltatások bővítése – további gazdasági funkciók megtelepedése – Fertő-Hanság Nemzeti Park szomszédsága – környezet tervszerű fejlesztése – sportinfrastruktúra fejlesztés – pályázati források kihasználása – az önkormányzat aktív, helyi gazdaságfejlesztő tevékenysége – élelmiszer termelés felvirágoztatása – biogazdálkodás támogatása – megújuló energiák kihasználása – termálvíz bázis – barna területek alternatív energiatermelési célú használata – természetes vizek adta lehetőségek – Magyar falu program – történeti tájhasználattal összeegyeztethető termelési módok, gazdálkodási formák (ökogazdálkodás) – termelői piac – kerékpáros közlekedés fejlesztése – alternatív energia hasznosítás növelése (nap és szélenergia) – helyi hagyományok és történetek felelevenítése, oktatása 	<ul style="list-style-type: none"> – kedvezőlen korfa – (uniós) pályázati lehetőségek beszűkülése, megszűnése – adóztatási jogkör, adónemek elvonása – kvalifikált munkaerő elvándorlása – Unió munkaerő elszívó hatása – vízbázisok sérülékenysége – uniós támogatási politika megváltozása – szakemberhiány (különösen az építőiparban) – kedvező földrajzi fekvés egyben veszély is (nagyvárosok, Unió munkaerő elszívó hatása) – éghajlatváltozás – átmenő forgalom, kamionforgalom – városközponti kereszteződés – tölggyerdő és Rabi tórendszer további „pusztulása” – illegális hulladéklerakások

3.1.4 Fejlesztési feladatok az értékelés alapján

- kisvárosias településközpont kialakítása
- az önkormányzati fenntartásban lévő úthálózat, vízelvezetőárkok minőségének javítása.
- a városi közterületek minőségének javítás (járdák, parkolóhelyek, díszburkolatok, parkok-zöldterületek).
- a meglévő természeti értékek (Rábca mente, horgásztavak) turisztikai lehetőségeinek kihasználása
- helyi intézményi szolgáltatások bővítése, a szolgáltatások színvonalának emelése
- a helyi gazdasági szereplők megtartása, új lehetőségek megteremtése.
- a lakosság megtartása
- az energia hatékony fejlesztések és a környezettudatos szolgáltatások támogatása mind az önkormányzati, mind a vállalkozói szektorban
- új, bővített bevásárlási lehetőségek megteremtése
- helyi kereskedelmi szolgáltatások bővítése a szolgáltatások színvonalának emelése
- kerékpáros kapcsolatok fejlesztése
- helyi kulturális élet felélénkítése
- Pálos rendház épülethez a megfelelő hasznosítási forma megtalálása

3.1.5 A településfejlesztés és rendezés kapcsolata

A településfejlesztési koncepció elkészítésének a célja, hogy választási ciklusokon átvélő, széles társadalmi egyetértésen alapuló fejlődési irányt fogalmazzon meg Lébény számára. A koncepció alapja lesz a megújításra kerülő településrendezési tervnek (szerkezeti tervnek, szabályozási tervnek és helyi építési szabályzatnak), így minden lakost, vállalkozást, intézményt területileg is érintő hatásai vannak.

A településfejlesztési koncepció megjelöli azokat az irányokat, amely mentén a város hosszú távú fejlődése biztosítható, majd megjelöli azokat a pontokat – akcióterületeket – amelyek a hosszú távú fejlesztések érdekében beavatkozást igényelnek. A településfejlesztési koncepció készítésekor feltárássra került számos olyan – a hatályos rendezési tervben szereplő – szabályozás, amelynek ésszerű módosításával a szereplők további lehetőséget kaphatnak fejlesztéseik végrehajtására.

A rendezési terv készítéséhez szükséges inputokat a településfejlesztési koncepció záró fejezete adja meg.